

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 12.12.2022
C(2022) 9343 final

KOMUNIKAZZJONI TAL-KUMMISSJONI

Linji gwida dwar l-ghajnuna mill-Istat ghan-networks tal-broadband

WERREJ

1.	INTRODUZZJONI	3
2.	AMBITU, DEFINIZZJONIJIET, TIPI TA' NETWORKS TAL-BROADBAND	5
2.1	Ambitu.....	5
2.2	Definizzjonijiet.....	6
2.3	Tipi ta' networks tal-broadband	8
2.3.1	Networks ta' aċċess ultraveloċi fissi	8
2.3.2	Networks ta' aċċess mobbli.....	9
2.3.3	Backhauls	10
3.	VALUTAZZJONI TAL-KOMPARABBILTÀ SKONT L-ARTIKOLU 106(2) TAT-TRATTAT.....	10
4.	VALUTAZZJONI TAL-KOMPATIBBILTÀ SKONT L-ARTIKOLU 107(3), IL-PUNT (C), TAT-TRATTAT.....	12
5.	GĦAJNUNA GĦAT-TNEDIJA TA' NETWORKS TAL-BROADBAND	13
5.1	L-ewwel kundizzjoni: il-faċilitazzjoni tal-iżvilupp ta' attività ekonomika.....	13
5.1.1	Networks li jiffaċilitaw l-attivitàjiet ekonomiċi	13
5.1.2	L-effett ta' inċentiv	14
5.1.3	Konformità ma' dispożizzjonijiet oħrajn tad-dritt tal-Unjoni	14
5.2	It-tieni kundizzjoni: l-għajnuna ma tistax taffettwa indebitament il-kundizzjonijiet tal-kummerċ sal-punt li tmur kontra l-interess komuni.....	15
5.2.1	L-effetti pożittivi tal-għajnuna	15
5.2.2	In-neċessità ta' intervent mill-Istat.....	15
5.2.3	L-adegwatezza tal-għajnuna bħala strument ta' politika.....	25
5.2.4	Proporzjonalità tal-għajnuna	29
5.2.5	It-trasparenza, ir-rapportar, il-monitoraġġ tal-għajnuna.....	39
5.3	Effetti negattivi fuq il-kompetizzjoni u fuq il-kummerċ	39
5.4	Il-bilanċ tal-effetti pożittivi tal-għajnuna kontra l-effetti negattivi fuq il-kompetizzjoni u fuq il-kummerċ	40
6.	VALUTAZZJONI TAL-KOMPATIBBILTÀ TAL-MIŻURI TA' DIFFUŻJONI ..	40
6.1	Vawċers soċjali.....	41
6.2	Vawċers tal-konnettività.....	43
6.2.1	L-ewwel kundizzjoni: il-faċilitazzjoni tal-iżvilupp ta' attività ekonomika	43
6.2.2	It-tieni kundizzjoni: l-għajnuna ma tistax taffettwa b'mod mhux xieraq il-kundizzjonijiet tal-kummerċ sa punt li jmur kontra l-interess komuni.....	44
7.	TRASPARENZA, RAPPORTAR, MONITORAĠĠ	45
7.1	Trasparenza	45
7.2	Rapportar	46
7.3	Monitoraġġ	46

8.	PJAN TA' EVALWAZZJONI <i>EX POST</i>	46
9.	DISPOŻIZZJONIJIET FINALI	48

KOMUNIKAZZJONI TAL-KUMMISSJONI

Linji gwida dwar l-ghajnuna mill-Istat għan-networks tal-broadband

1. INTRODUZZJONI

1. Il-konnettività hija element kostitwenti fundamentali tat-trasformazzjoni diġitali. Hija ta' importanza strateġika għat-tkabbir u għall-innovazzjoni fis-setturi ekonomiċi kollha tal-Unjoni u għall-koeżjoni soċjali u territorjali.
2. L-Unjoni stabbiliet objettivi ambizzjużi ta' konnettività fil-Komunikazzjoni dwar il-Gigabits¹, fil-komunikazzjoni “Insawru l-futur diġitali tal-Ewropa”², fil-komunikazzjoni dwar il-Kumpass Diġitali³ u fil-proposta tagħha għal deċiżjoni tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li tistabbilixxi l-Programm ta' Politika tal-2030 dwar il-Perkors għad-Deċennju Diġitali⁴ (il-proposta DDPP).
3. Fil-Komunikazzjoni dwar il-Gigabits, il-Kummissjoni stabbiliet l-objettivi ta' konnettività li għejjin għall-2025: (a) l-unitajiet domestiċi kollha tal-Unjoni, rurali jew urbani, għandu jkollhom konnettività tal-internet b'veloċità ta' download ta' mill-anqas 100 Mbps, li tista' tiżdied għal 1 Gbps; (b) il-fatturi soċjoekonomiċi, bħall-intrapriżi diġitalment intensivi, l-iskejjel, l-isptarijiet u l-amministrazzjoni pubblika għandhom jibbenefikaw minn veloċità ta' download ta' mill-anqas 1 Gbps u minn veloċità ta' upload ta' mill-anqas 1 Gbps; u (c) iż-żoni urbani kollha u r-rotot ewlenin kollha tat-trasport għandu jkollhom kopertura 5G mingħajr interruzzjoni⁵.
4. Il-Komunikazzjoni dwar it-tiswir tal-futur diġitali tal-Ewropa tispjega li l-espressjoni “100 Mbps, li tista' tiġi aġġornata għal veloċità bil-Gigabits” tirrifletti l-aspettattiva tal-Kummissjoni li, aktar ma jgħaddi żmien fid-deċennju, l-unitajiet domestiċi se jkollhom bżonn dejjem aktar ta' veloċità ta' 1 Gbps⁶.
5. Il-Komunikazzjoni dwar il-Kumpass Diġitali tiddikjara, bħala l-objettiv tal-konnettività għall-2030, li l-unitajiet domestiċi kollha tal-Unjoni għandhom ikunu koperti minn network tal-Gigabits⁷, u iż-żoni popolati kollha għandhom ikunu koperti mill-5G⁸. Il-proposta dwar id-DDPP tissottolinja li “Il-ħtiġijiet tas-soċjetà għall-wisa' tal-banda tad-download u tal-upload qegħdin jiżdiedu b'mod kostanti. Sal-2030, in-

¹ Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni tal-14 ta' Settembru 2016, *Konnettività għal Suq Uniku Diġitali Kompetittiv - Lejn Soċjetà Ewropea tal-Gigabits*, COM(2016)587 final.

² Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni tad-19 ta' Frar 2020, *Insawru l-futur diġitali tal-Ewropa*, COM(2020) 67 final.

³ Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni tad-9 ta' Marzu 2021, *Il-Kumpass Diġitali tal-2030: l-approċċ Ewropew għad-Deċennju Diġitali*, COM(2021) 118 final.

⁴ Il-Proposta għal Deċiżjoni tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li tistabbilixxi l-Programm ta' Politika tal-2030 “Il-Perkors għad-Deċennju Diġitali”, COM(2021) 574 final, 2021/0293(COD).

⁵ It-Taqsima 3 tal-Komunikazzjoni dwar il-Gigabits.

⁶ In-nota ta' tmiem 3 tal-Komunikazzjoni “Insawru l-futur diġitali tal-Ewropa”.

⁷ Fl-istadju kurrenti tal-iżvilupp, il-fibra sad-dar, il-fibra sal-bini u n-networks tal-kejbil performanti (tal-anqas DOCSIS 3.1) jistgħu jwasslu veloċitajiet ta' download ta' 1 Gbps.

⁸ It-Taqsima 3.2 tal-Komunikazzjoni dwar il-Kumpass Diġitali.

networks b'velocitajiet tal-gigabits ghandhom ikunu disponibbli f'kundizzjonijiet aċċessibbli għal dawk kollha li jeħtieġu jew jixtiequ din il-kapaċità”⁹.

6. Sabiex jintlaħqu l-oġettivi tal-Unjoni għall-2025 u għall-2030, huwa meħtieġ investiment adegwat. Investimenti bħal dawn jiġu primarjament minn investituri privati u jistgħu jiġu kkomplementati, meta jkun neċessarju, minn fondi pubbliċi, f'konformità mar-regoli dwar l-għajnuna mill-Istat.
7. Il-pandemija tal-COVID-19 issottolinjat l-importanza tan-networks tal-komunikazzjonijiet elettronici effiċjenti għan-nies, għan-negozji u għall-istituzzjonijiet pubbliċi. Fis-27 ta' Mejju 2020, il-Kummissjoni ressqet il-proposta tagħha għal pjan ta' rkupru kbir sabiex jiġi mmitigat l-impatt ekonomiku u soċjali tal-pandemija, in-NextGenerationEU¹⁰. Il-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza (RRF) stabbilita bir-Regolament (UE) 2021/241 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹¹ hija parti minn dak il-pjan. Wahda mill-prioritajiet ewlenin tar-RRF hija li tappoġġa t-tranzizzjoni diġitali, permezz ta' miżuri ta' konnettività mmirati b'mod partikolari sabiex jitnaqqas id-“distakk diġitali” bejn iż-żoni urbani u dawk rurali u sabiex jindirizzaw il-fallimenti tas-suq fir-rigward tal-implimentazzjoni ta' networks performanti. Ir-Regolament (UE) 2021/241 jeħtieġ li kull Stat Membru jiddedika mill-anqas 20 % tal-finanzjament allokat għal miżuri li jrawmu t-tranzizzjoni diġitali.
8. Barra minn hekk, in-networks tal-komunikazzjonijiet elettronici jistgħu jgħinu sabiex jintlaħqu l-għanijiet ta' sostenibbiltà. L-oġettiv tal-Unjoni għall-2050 tan-newtralità klimatika, kif stabbilit fil-Patt Ekoloġiku Ewropew¹² u fir-Regolament (UE) 2021/1119 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹³, ma jistax jintlaħaq mingħajr trasformazzjoni diġitali fundamentali tas-soċjetà. Wieħed mill-komponenti essenzjali tat-trasformazzjoni diġitali tal-Unjoni huwa l-iżvilupp ta' networks ta' komunikazzjonijiet elettronici siguri u performanti li jgħinu sabiex isir kontribut importanti għall-oġettivi ambjentali ewlenin tal-Unjoni. Fl-istess hin, in-networks tal-komunikazzjonijiet elettronici nfushom se jkollhom isiru aktar sostenibbli u effiċjenti fl-użu tal-enerġija u tar-riżorsi.
9. Is-settur tal-komunikazzjonijiet elettronici għadda minn proċess ta' liberalizzazzjoni magħmul bir-reqqa u issa huwa soġġett għal regolamentazzjoni settorjali. Id-Direttiva (UE) 2018/1972 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹⁴ tipprovdi l-qafas regolatorju għall-komunikazzjonijiet elettronici.

⁹ Il-premessa (7) tal-proposta DDPP.

¹⁰ Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Regġuni tas-27 ta' Mejju 2020, *Il-mument tal-Ewropa: Tiswija u Thejjija għall-Ġenerazzjoni li Jmiss*, COM(2020) 456 final.

¹¹ Ir-Regolament (UE) 2021/241 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-12 ta' Frar 2021 li jistabbilixxi l-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza (ĠU L 57 18.2.2021, p. 17). Ara wkoll ir-Regolament tal-Kunsill (UE) 2020/2094 tal-14 ta' Diċembru 2020 li jistabbilixxi Strument tal-Unjoni Ewropea għall-Irkupru biex jappoġġa l-irkupru wara l-kriżi tal-COVID-19 (ĠU L 433I, 22.12.2020, p 23).

¹² Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Regġuni tal-11 ta' Diċembru 2019, *Il-Patt Ekoloġiku Ewropew*, COM(2019) 640 final.

¹³ Ir-Regolament (UE) 2021/1119 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li jistabbilixxi l-qafas sabiex tinkiseb in-newtralità klimatika u li jemenda r-Regolamenti (KE) Nru 401/2009 u (UE) 2018/1999 (“il-Liġi Ewropea dwar il-Klima”).

¹⁴ Id-Direttiva (UE) 2018/1972 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Diċembru 2018 li tistabbilixxi l-Kodiċi Ewropew għall-Komunikazzjonijiet Elettronici (ĠU L 321 17.12.2018, p. 36).

10. Il-politika tal-kompetizzjoni, u b'mod partikolari r-regoli dwar l-ghajnuna mill-Istat, għandhom rwol importanti x'jaqdu fit-twettiq tal-oġettivi tal-istrategġija diġitali u fl-iżvilupp ta' strategġija ta' investiment ikkoordinata għall-konnettività. L-iskop tal-kontroll tal-ghajnuna mill-Istat fis-settur tal-broadband huwa li jiġi żgurat li l-ghajnuna mill-Istat tirriżulta f'livell oġhla ta' kopertura u ta' użu tal-broadband milli jkun il-każ mingħajr intervent mill-Istat, filwaqt li tappoġġa servizzi ta' kwalità oġhla, bi prezzijiet aktar raġonevoli u investimenti favur il-kompetizzjoni. Kwalunkwe intervent mill-Istat għandu jillimita kemm jista' jkun ir-riskju ta' esklużjoni tal-investimenti privati, ta' tibdil fl-inċentivi ta' investiment kummerċjali u fl-aħħar mill-aħħar ta' distorsjoni tal-kompetizzjoni li tmur kontra l-interess komuni.
11. Fl-2020, il-Kummissjoni nediet evalwazzjoni tal-Linji Gwida dwar il-Broadband tal-2013¹⁵ sabiex tivvaluta jekk kinux għadhom adatti għall-iskop tagħhom. Ir-riżultati¹⁶ wrew li għalkemm, fil-prinċipju, ir-regoli hadmu b'mod effettiv, kienu meħtieġa aġġustamenti mmirati sabiex jirriflettu l-iżviluppi riċenti fis-suq u fit-teknoloġija u jitqiesu l-iżviluppi legiżlattivi u l-prijoritajiet kurrenti¹⁷.

2. AMBITU, DEFINIZZJONIJIET, TIPI TA' NETWORKS TAL-BROADBAND

2.1 Ambitu

12. Sabiex jiġi evitat li l-ghajnuna mill-Istat twassal indebitament għal distorsjoni jew theddida ta' distorsjoni tal-kompetizzjoni fis-suq intern u taffettwa b'mod sinifikanti l-kummerċ bejn l-Istati Membri, l-Artikolu 107(1) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea ("it-Trattat") jistabbilixxi l-prinċipju li l-ghajnuna mill-Istat hija pprojbita. Madankollu, f'ċerti każijiet, dik l-ghajnuna tista' tkun kompatibbli mas-suq intern fuq il-bażi tal-Artikolu 107(2) u 107(3) tat-Trattat.
13. L-Istati Membri huma meħtieġa jinnotifikaw lill-Kummissjoni dwar kwalunkwe pjanijiet biex tingħata l-ghajnuna mill-Istat skont l-Artikolu 108(3) tat-Trattat, sakemm l-ghajnuna ma tkunx tagħmel parti minn waħda mill-kategoriji li huma eżentati mir-rekwiżit ta' notifika skont l-Artikolu 109 tat-Trattat¹⁸.
14. Dawn il-Linji gwida jipprovdu gwida dwar kif il-Kummissjoni tivvaluta, fuq il-bażi tal-Artikolu 106(2), l-Artikolu 107(2)(a) u l-Artikolu 107(3)(c) tat-Trattat, il-kompatibbiltà tal-ghajnuna mill-Istat fit-tnedija u l-d-diffużjoni ta' networks fissi u mobbli ta' servizzi tal-broadband.
15. L-interventi mill-Istat li ma jissodisfawx waħda mill-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 107(1) tat-Trattat ma jikkostitwixxux għajnuna mill-Istat. Konsegwentement,

¹⁵ Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni tas-26 ta' Jannar 2013, "Linji Gwida tal-UE għall-applikazzjoni tar-regoli dwar l-ghajnuna mill-Istat b'raba mal-implimentazzjoni rapida tan-netwerks tal-broadband" (ĠU C 25, 26.1.2013) (il-"Linji Gwida dwar il-Broadband tal-2013").

¹⁶ Ara d-dokument ta' hidma tal-Persunal tal-Kummissjoni dwar ir-riżultati tal-evalwazzjoni tas-7 ta' Lulju 2021, SWD(2021) 195 final.

¹⁷ Ara s-sommarju eżekuttiv tad-dokument ta' hidma tal-Persunal tal-Kummissjoni dwar l-evalwazzjoni tar-regoli dwar l-ghajnuna mill-Istat għall-implimentazzjoni tal-infrastruttura tal-broadband tas-7 ta' Lulju 2021, SWD(2021) 194 final.

¹⁸ Pereżempju, ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 651/2014 tas-17 ta' Ġunju 2014 li jiddikjara li ċerti kategoriji ta' għajnuna huma kompatibbli mas-suq intern skont l-Artikoli 107 u 108 tat-Trattat (ĠU L 187 26.6.2014, p. 1).

dawn ma humiex soġġetti għall-valutazzjoni tal-kompatibbiltà stabbiliti f'dawn il-Linji gwida.

16. B'mod partikolari, finanzjament mill-Unjoni li huwa ġestit ċentralment mill-istituzzjonijiet, mill-aġenziji, mill-impriżi kongunti jew minn korpi oħrajn tal-Unjoni u li mhux direttament jew indirettament fil-kontroll tal-Istati Membri¹⁹ ma jikkostitwixxix għajnuna mill-Istat.
17. L-għajnuna fit-tneġġija u għad-diffużjoni ta' networks u ta' servizzi tal-broadband ma tistax tingħata lil impriżi f'diffikultà kif stabbilit mil-linji gwida tal-Kummissjoni dwar l-għajnuna mill-Istat għas-salvataġġ u r-ristrutturar ta' impriżi mhux finanzjarji f'diffikultà²⁰.
18. Meta tkun qiegħda tiġi vvalutata għajnuna favur impriża li hija soġġetta għal ordni ta' rkupru pendenti wara deċiżjoni preċedenti tal-Kummissjoni li tkun iddikjarat li għajnuna hija illegali u inkompatibbli mas-suq intern, il-Kummissjoni tqis l-ammont ta' għajnuna li jkun għadu jrid jiġi rkuprat²¹.

2.2 Definizzjonijiet

19. Għall-iskopijiet ta' dawn il-Linji gwida, japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:
  - (a) “network tal-broadband” tfisser network ta' komunikazzjonijiet elettronici, kif definit fl-Artikolu 2, punt (1) tad-Direttiva (UE) 2018/1972, li jwassal servizzi tal-komunikazzjonijiet elettronici tal-broadband (“servizzi tal-broadband”);
  - (b) “network ta' aċċess” tfisser is-segment ta' network tal-broadband li jgħaqqad il-backhaul mal-bini jew mal-apparati tal-utent finali;
  - (c) “network ta' aċċess fiss” tfisser network tal-broadband li jipprovdi servizzi ta' trażmissjoni ta' *data* lill-utenti finali f'post fiss bl-użu ta' varjetà ta' teknoloġiji, inkluż bil-kejbil, bil-linja diġitali tal-abbonat (“DSL”), bil-fibrottika, u mingħajr wajers;
  - (d) “network ta' aċċess ultraveloċi fiss” tfisser network ta' aċċess fiss li jipprovdi servizzi tal-broadband b'veloċità ta' download ta' mill-anqas 100 Mbps (“servizzi tal-broadband ultraveloċi fissa”);
  - (e) “network ta' aċċess mobbli” tfisser network ta' komunikazzjonijiet mingħajr wajers li jipprovdi konnettività lill-utenti finali fi kwalunkwe post fiż-żona koperta min-network bl-użu ta' standard wiehed jew aktar tat-Telekomunikazzjoni Mobbli Internazzjonali (“IMT”);

¹⁹ Bħall-finanzjament ipprovdut fl-ambitu tar-Regolament (UE) 2021/1153 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-7 ta' Lulju 2021 li jistabbilixxi l-Faċilità Nikkollegaw l-Ewropa u li jhassar ir-Regolamenti (UE) Nru 1316/2013 u (UE) Nru 283/2014 (GU L 249 14.7.2021, p. 38).

²⁰ Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni *Il-linji gwida dwar l-għajnuna mill-Istat għas-salvataġġ u r-ristrutturar ta' impriżi mhux finanzjarji f'diffikultà*, it-Taqsima 2.2 (GU C 249 31.7.2014, p. 1).

²¹ Ara s-Sentenza tat-13 ta' Settembru 1995, *TWD vs Il-Kummissjoni*, il-Kawżi Magħquda T-244/93 u T-486/93, EU:T:1995:160, il-punt 56. Ara wkoll il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni; *L-Avviż tal-Kummissjoni dwar l-irkupru ta' għajnuna mill-Istat illegali u inkompatibbli* (GU C 247 23.7.2019, p. 1).

- (f) “backhaul” tfisser il-parti ta’ network li tgħaqqad in-network ta’ aċċess mas-sinsla tan-network. Hija l-parti tan-network fejn jingħaqad it-traffiku lejn l-utenti finali;
- (g) “is-sinsla tan-network” tfisser in-network nukleu li jgħaqqad flimkien il-backhails minn żoni jew reġjuni ġeografici differenti;
- (h) “network attiv” tfisser network tal-broadband b’komponenti attivi (pereżempju transponders, routers u swiċċijiet, antenni attivi) u komponenti passivi (pereżempju tubi, lasti, arbli, fibri skuri, kabinetti u toqob tal-ispezzjonar);
- (i) “infrastruttura” tfisser network tal-broadband mingħajr ebda komponent attiv u li tipikament jinkludi infrastruttura fiżika, kif definita fl-Artikolu 2, it-tieni paragrafu, il-punt (2) tad-Direttiva 2014/61/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill²², u kejbils (inkluzi fibra skura u kejbils tar-ram);
- (j) “hin bl-iktar użu intensiv” huwa l-hin tal-gurnata li tipikament idum siegħa li matulu t-tagħbija tan-network normalment tilhaq il-livell massimu tagħha;
- (k) “il-kundizzjonijiet tal-hin bl-iktar użu intensiv” tfisser il-kundizzjonijiet li fihom in-network ikun mistenni li jopera fil-hin bl-iktar użu intensiv;
- (l) “bini servut” tfisser il-bini tal-utenti finali li lilu, fuq talba mill-utenti finali u fi żmien 4 ġimgħat mid-data tat-talba, operatur jista’ jipprovdi servizzi tal-broadband (irrispettivament minn jekk dak il-bini jkunx diġà konness man-network jew le). Il-prezz mitlub mill-operatur biex jipprovdi dak is-servizzi tal-broadband fil-bini tal-utenti finali f’dan il-każ ma jistax ikun oġġettabbli mit-tariffi normali tal-konnessjoni. Dan ifisser li ma jistax jinkludi spejjeż addizzjonali jew eċċezzjonali meta mqabbel mal-prattika kummerċjali standard u, fi kwalunkwe każ, ma jistax ikun oġġettabbli mill-prezz tas-soltu fl-Istat Membru kkonċernat. Dak il-prezz irid jiġi ddeterminat mill-awtorità nazzjonali kompetenti;
- (m) “perjodu ta’ żmien rilevanti” tfisser perjodu ta’ żmien użat sabiex jiġu vverifikati l-investimenti privati ppjanati u li jikkorrispondu għall-perjodu ta’ żmien stmat mill-Istat Membru għat-tnedija tan-network ippjanat iffinanzjat mill-Istat, li jibda mill-mument tal-pubblikazzjoni tal-konsultazzjoni pubblika dwar l-intervent ippjanat mill-Istat sat-tħaddim tan-network, jiġifieri sal-bidu tal-provvista ta’ servizzi għall-operaturi jew fil-livell tal-konsumatur fuq in-network iffinanzjat mill-Istat. Il-perjodu ta’ żmien rilevanti kkunsidrat ma jistax ikun iqsar minn sentejn;
- (n) “bini eċċessivi” tfisser it-tnedija ta’ network iffinanzjat mill-Istat b’mod addizzjonali għal network wieħed jew aktar eżistenti f’ċerta zona;
- (o) “eskluzjoni” tfisser effett ekonomiku ta’ intervent mill-Istat li jwassal għad-dizincencjazzjoni, għall-prevenzjoni, għat-tnaqqis jew saħansitra għall-eliminazzjoni ta’ investimenti privati. Dan jista’ jkun il-każ, pereżempju, jekk

²²

Id-Direttiva 2014/61/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-15 ta’ Mejju 2014 dwar miżuri biex tonqos l-ispiża għall-installazzjoni ta’ networks tal-komunikazzjoni elettronika b’velocità għolja (ĠU L 155 23.5.2014, p. 1).

l-investituri privati jaraw li l-profittabbiltà tal-investment preċedenti jew ippjanat tagħhom tonqos minħabba għajnuna mill-Istat għal investment alternattiv, li jista' jwassalhom sabiex jiddeċiedu li jnaqqsu, iwaqqfu, ibiddlu l-investment tagħhom, jirtiraw għalkollox mis-suq jew jiddeċiedu li ma jidhrlux f' suq ġdid jew f' zona ġeografika;

- (p) “bidla gradwali” tfisser titjib sinifikanti miksub min-networks iffinanzjati mill-Istat, li jgħib miegħu investimenti sostanzjali godda fin-networks tal-broadband u kapacitajiet godda sinifikanti fis-suq f'termini ta' disponibbiltà, ta' kapacità jew ta' veloċità tas-servizzi tal-broadband jew f'termini ta' karatteristiċi rilevanti oħrajn tan-network u tal-kompetizzjoni;
- (q) “distakk diġitali” tfisser id-distakk bejn iż-żoni jew ir-reġjuni li għandhom aċċess għal servizzi adegwati tal-broadband u dawk li ma għandhomx.

2.3 Tipi ta' networks tal-broadband

20. Għall-finijiet tal-valutazzjoni tal-għajnuna mill-Istat, dawn il-linji gwida jagħmlu distinzjoni bejn networks ta' aċċess ultraveloċi fissi, networks ta' aċċess mobbli u backhauls, kif deskritti ulterjorment fit-Taqsimiet 2.3.1, 2.3.2 u 2.3.3. “Networks ta' aċċess ultraveloċi fissi” u “networks ta' aċċess mobbli” jintużaw b'mod alternanti ma' “networks fissi” u, rispettivament, ma' “networks mobbli”. Il-veloċitajiet kollha msemmija f'dawn il-Linji gwida jirreferu għall-kundizzjonijiet tal-hin bl-iktar użu intensiv.

2.3.1 Networks ta' aċċess ultraveloċi fissi

21. Fl-istadju kurrenti tal-iżvilupp teknoloġiku, hemm tipi differenti ta' networks ta' aċċess ultraveloċi fissi, inklużi: (a) networks ta' aċċess ibbażati fuq il-fibra (FTTx)²³; u (b) networks bil-kejbil aġġornati avvanzati li jużaw tal-anqas l-istandard “DOCSIS 3.0”²⁴. Networks mingħajr wajers bħal ċerti networks ta' aċċess mingħajr wajers fissi²⁵ u networks satellitari²⁶ wkoll jistgħu jkunu kapaci jipprovdu servizzi tal-broadband ultraveloċi fissi.

²³ FTTx tirreferi għal tipi differenti ta' networks inklużi l-fibra sal-binja (FTTB), il-fibra sad-dar (FTTH), il-fibra sal-bini (FTTP) u l-fibra sal-kabinett (FTTC). Madankollu, in-networks tal-FTTC kapaci jipprovdu servizzi ultraveloċi fissi biss meta jużaw il-vetturar (teknoloġija li ttejjeb il-prestazzjoni tal-VDSL (linja diġitali tal-abbonat b'veloċità għolja hafna)) fuq ċirkwiti ta' ċertu tul.

²⁴ DOCSIS tfisser “data over cable service interface specifications” (l-ispeċifikazzjonijiet tal-interfaċċa għas-servizzi tad-data bil-kejbil). Hija standard tat-telekomunikazzjoni rikonoxxut globalment li jiżviluppa u jipprovdi għal ġenerazzjonijiet ta' speċifikazzjonijiet (DOCSIS 1.0, DOCSIS 1.1, DOCSIS 2.0, DOCSIS 3.0, DOCSIS 3.1, eċċ.). Fl-istadju kurrenti tas-suq, ġew żviluppati speċifikazzjonijiet għad-DOCSIS 4.0.

²⁵ Pereżempju, in-networks ta' aċċess mingħajr fili fissi bbażati fuq it-teknoloġija 5G, u potenzjalment ukoll teknoloġiji oħrajn mingħajr fili li jinkludu soluzzjonijiet fissi tar-radju, speċjalment il-ġenerazzjoni li jmiss tal-Wi-Fi (Wi-Fi6).

²⁶ Is-soluzzjonijiet tat-teknoloġija satellitari bħalissa jintużaw l-aktar f'żoni remoti jew f'żoni iżolati f'sitwazzjonijiet fejn jistgħu jipprovdu livell xieraq ta' servizzi tal-broadband fissa. Satelliti aktar avvanzati li jistgħu jtejjbu b'mod sinifikanti l-kwalità tas-servizzi tal-broadband u jwasslu veloċità ultraveloċi huma mistennija li jsiru disponibbli fil-futur (inklużi satelliti bi throughput għoli hafna). Is-satelliti għandhom ukoll rwol sinifikanti fil-forniment ta' servizzi lill-awtoritajiet pubbliċi. Hemm diversi kostellazzjonijiet satellitari b'orbita dinjija baxxa (LEO) li qeghdin jittejjew u li huma mistennija li jkunu jistgħu jnaqqsu l-latenza.

2.3.2 Networks ta' aċċess mobbli

22. Fl-istadju kurrenti tal-iżvilupp tas-suq u dak teknoloġiku, jikkoeżistu diversi ġenerazzjonijiet ta' teknoloġiji mobbli²⁷.
23. It-tranżizzjoni lejn kull ġenerazzjoni mobbli ġdida ġeneralment tkun inkrementali²⁸. Fl-istadju kurrenti, in-networks 4G qed jibdeu jintużaw f'xi partijiet tal-Unjoni u l-implimentazzjoni ta' networks 5G mhux awtonomi tiddependi fuq networks eżistenti tal-Long Term Evolution ("LTE") u LTE-Advanced tal-4G²⁹. Fil-futur, in-networks 5G huma mistennija jsiru progressivament awtonomi u ma jiddependux fuq in-networks 4G eżistenti. In-networks 5G awtonomi huma mistennija li jippermettu servizzi mobbli aktar performanti, inklużi latenza aktar baxxa u kapaċitajiet ta' trażmissjoni oġhla, u se jippermettu xenarji u applikazzjonijiet avvanzati tal-użu.
24. Sabiex jiġi żgurat użu effettiv u effiċjenti tal-ispettru tar-radju, l-Istati Membri jistgħu jimponu kundizzjonijiet għad-drittijiet individwali tal-użu għall-ispettru tar-radju, bħall-kopertura u l-kwalità tal-obbligi tas-servizz. Dawk l-obbligi jistgħu jinkludu kopertura ġeografika, tal-popolazzjoni u tal-passaġġi tat-trasport b'ċerti rekwiżiti minimi ta' kwalità tas-servizz³⁰.

²⁷ Is-sistemi tal-broadband mobbli kollha (2G, 3G, 4G u 5G) huma bbażati fuq l-istandards tat-Telekomunikazzjoni Mobbli Internazzjonali (IMT) tal-Unjoni Internazzjonali tat-Telekomunikazzjoni. L-istandards tal-IMT huma speċifikazzjonijiet u rekwiżiti għal servizz tal-banda wiesa' mobbli b'veloċità għolja bbażati fuq il-progress teknoloġiku fil-perjodu ta' żmien rilevanti. In-networks mobbli jinkorporaw progressivament il-karatteristiċi u l-kapaċitajiet ta' standards ġodda. Barra minn hekk, l-ammont u t-tip ta' spettru użat, b'karatteristiċi ta' propagazzjoni differenti, għandhom impatt importanti fuq il-kwalità tas-servizz mogħti. Pereżempju, fost it-tliet baned pijunieri identifikati għas-servizzi 5G, bħalissa huwa stmat li l-banda ta' frekwenzi ta' 700 MHz hija aktar adattata għall-kopertura ta' zona wiesgħa u fuq ġewwa; 3,6 GHz (3,4 sa 3,8 GHz) hija kkaratterizzata minn kapaċità għolja iżda kopertura aktar baxxa mill-banda ta' 700 MHz; is-26 GHz (24,25 sa 27,5 GHz) x'aktarx li tintuża sabiex jitnieduhotspots f'żoni żgħira b'domanda għolja ħafna (pereżempju ċentri tat-trasport, postijiet tad-divertiment, siti industrijali jew tal-bejgħ bl-innut jew tul toroq prinċipali u binarji ferrovjarji f'żoni rurali) u ma tintużax sabiex tinholoq kopertura ta' zona wiesgħa. Ġenerazzjonijiet mobbli ġodda jistgħu jużaw ukoll baned ta' frekwenza użati inizzjalment mill-ġenerazzjonijiet preċedenti.

²⁸ Verżjonijiet sussegwenti tat-2G (l-hekk imsejha 2G enhanced jew 2.xG) kienu superjuri għat-2G innifisha. L-aġġornamenti inkrementali fuq it-3G (l-hekk imsejha verżjonijiet 3.xG) kellhom prestazzjonijiet aħjar meta mqabblin mat-3G. Għall-4G ukoll, is-sistema ta' komunikazzjoni ċellulari 4,5G hija aħjar mill-4G f'diversi aspetti. Il-4,5G hija l-eżitu tal-evoluzzjoni tal-LTE li l-legat tagħha huwa l-LTE-Advanced. Il-tnedija inizzjali tan-network 5G x'aktarx se tiffoka fuq servizzi tal-broadband mobbli msahħa (wieħed mis-settijiet ta' każijiet ta' użu definiti għall-5G). In-networks 5G awtonomi huma mistennijin jipprovdu titjib sinifikanti fil-veloċità u fil-latenza filwaqt li jappoġġaw densità akbar ta' apparati konnessi meta mqabblin mal-ġenerazzjonijiet preċedenti u jagħmlu disponibbli karatteristiċi ġodda bħall-partizzjoni tan-network li min-naħa tagħha tippermetti settijiet ġodda ta' każijiet ta' użu għall-5G.

²⁹ In-networks mhux awtonomi tal-5G jistgħu jużaw tagħmir ġdid u frekwenzi 5G sabiex jipprovdu kwalità aħjar tas-servizz iżda xorta jistgħu jużaw elementi tan-network 4G.

³⁰ Pereżempju, sal-lum, l-obbligi ta' kopertura marbutin ma' xi baned tal-ispettru jeħtieġu, skont it-tipi ta' spettru, kopertura ta' ċertu percentwal tal-popolazzjoni jew tat-territorju u rekwiżiti minimi ta' kwalità f'termini ta' veloċità u ta' latenza. Spiss, dawn l-obbligi ta' kopertura jkollhom jiġu ssodisfati f'perjodu sa 5 snin mill-assenjazzjoni tal-ispettru rilevanti, u kultant sa 7 snin.

2.3.3 Backhauls

25. Il-backhauls huma l-inputs neċessarji sabiex isostnu kemm in-networks ta' aċċess fissi kif ukoll daww mobbli. Il-backhauls jistgħu jkunu msejsa fuq soluzzjonijiet tar-ram, tal-fibrottika, tal-mikromewġ u tas-satellita³¹.

3. VALUTAZZJONI TAL-KOMPARABILITÀ SKONT L-ARTIKOLU 106(2) TAT-TRATTAT

26. F'xi każijiet, l-Istati Membri jistgħu jikklassifikaw il-provvista ta' servizzi tal-broadband bħala servizz ta' interess ekonomiku ġenerali ("SGEI") skont l-Artikolu 106(2) tat-Trattat³² u jappoġġaw it-tneċċija ta' network li jipprovdi servizzi bħal daww. Il-kumpens għall-ispejjeż imġarrbin sabiex jiġi pprovdut dak is-servizz ta' interess ekonomiku ġenerali ma jikkostitwixxi għajjnuna mill-Istat jekk jiġu ssodisfati l-erba' kundizzjonijiet kumulattivi tas-sentenza *Altmark*³³. Il-kumpens għall-provvista ta' servizz ta' interess ekonomiku ġenerali li jitqies bħala għajjnuna jiġi evalwat f'konformità mar-regoli applikabbli għall-għajjnuna mill-Istat fil-forma ta' kumpens għas-servizz pubbliku ("il-pakkett ta' SGEI")³⁴.
27. Dawn il-linji gwida juru biss id-definizzjoni ta' SGEI, b'applikazzjoni tar-regoli stabbiliti fil-pakkett ta' SGEI għal networks tal-broadband, b'kunsiderazzjoni tal-karatteristiċi settorjali.
28. Dwar id-definizzjoni ta' SGEI ġenwin, il-Kummissjoni ċċarat li l-Istati Membri ma jistgħux jorbtu obbligi speċifiċi ta' servizz pubbliku ma' servizzi li diġà jkunu diġà provduti jew li jistgħu jiġu provduti b'mod sodisfaċenti u b'kundizzjonijiet, bħal prezz, karatteristiċi oġġettivi tal-kwalità, kontinwità u aċċess għas-servizz, konsistenti

³¹ Fil-ġenerazzjonijiet bikrin tan-networks mobbli, il-backhaul, mill-istazzjon bażi tar-radju għaċ-ċentru ta' kommutazzjoni mobbli, kien ipprovdut fil-biċċa l-kbira minn konnessjonijiet tal-mikromewġ minn punt għal punt. It-tneċċija tal-LTE-Advanced u l-introduzzjoni tal-5G wasslu għal rekwiżiti ta' backhaul oghla u għal użu dejjem akbar tan-networks tal-fibrottika sabiex jiġu konnessi l-istazzjonijiet bażi.

³² Skont il-ġurisprudenza, l-imprizi fdati bl-operat ta' servizzi ta' interess ekonomiku ġenerali jehtigilhom ikunu ġew assenjati dak il-kompitu permezz ta' att ta' awtorità pubblika. Pereżempju, SGEI jista' jiġi fdat lil impriza permezz tal-ġħoti ta' konċessjoni ta' servizz pubbliku; ara s-Sentenza tat-13 ta' Ġunju 2000, *EPAC vs Il-Kummissjoni*, il-Kawżi Magħquda T-204/97 u T-270/97, EU:T:2000:148, il-punt 126 u s-Sentenza tal-15 ta' Ġunju 2005, *Fred Olsen vs Il-Kummissjoni*, T-17/02, EU:T:2005:218, il-punti 186, 188-189.

³³ Il-Kawża C-280/00 *Altmark Trans GmbH*, EU:C:2003:415, il-punti (87)-(95).

³⁴ Il-pakkett ta' SGEI jinkludi l-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar l-applikazzjoni tar-regoli dwar l-għajjnuna mill-Istat tal-Unjoni Ewropea għall-kumpens mogħti għall-fornitura ta' servizzi ta' interess ekonomiku ġenerali (ĠU C 8 11.1.2012, p. 4), id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni tal-20 ta' Diċembru 2011 dwar l-applikazzjoni tal-Artikolu 106(2) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea għall-għajjnuna mill-Istat taħt il-forma ta' kumpens għas-servizzi pubbliċi mogħti lil ċerti imprizi inkarigati bil-ġestjoni ta' servizzi ta' interess ekonomiku ġenerali (ĠU L 7 11.1.2012, p. 3), il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar Qafas tal-Unjoni Ewropea għall-għajjnuna mill-Istat fil-forma ta' kumpens ta' servizz pubbliku (ĠU C 8 11.1.2012, p. 15), u r-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 360/2012 tal-25 ta' April 2012 dwar l-applikazzjoni tal-Artikoli 107 u 108 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea għal għajjnuna *de minimis* mogħtija lil imprizi li jipprovdu servizzi ta' interess ekonomiku ġenerali (ĠU L 114 26.4.2012, p. 8). F'Ġunju 2019, il-Kummissjoni bdiet tevalwa r-regoli dwar l-għajjnuna mill-Istat għas-servizzi tas-saħħa u soċjali ta' interess ekonomiku ġenerali (SGEI) u r-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 360/2012.

mal-interess pubbliku, kif definit mill-Istat Membru, minn impriži li joperaw f'kundizzjonijiet normali tas-suq³⁵.

29. Fl-applikazzjoni ta' dan il-prinċipju għas-settur tal-broadband, meta jiġi valutat in-nuqqas ta' żball evidenti fil-klassifikazzjoni ta' SGEI, il-Kummissjoni tqis l-elementi li ġejjin:
- (a) l-intervent tal-ghajjnuna mill-Istat irid jindirizza biss żoni fejn jista' jintwera li l-investituri privati ma jkunux f'pożizzjoni li jipprovdu aċċess għal servizzi adegwati tal-broadband. F'konformità mad-Direttiva (UE) 2018/1972, il-livell ta' servizzi adegwati tal-broadband huwa stabbilit minn kull Stat Membru, fid-dawl tal-kundizzjonijiet nazzjonali u tal-wisa' tal-banda minima li jgawdu l-maġġoranza tal-konsumaturi fi Stat Membru sabiex tiġi żgurata l-wisa' tal-banda neċessarja għal livell adegwat ta' inkluzjoni soċjali u ta' parteċipazzjoni fl-ekonomija u fis-soċjetà diġitali fit-territorju tagħhom. Is-servizzi adegwati tal-broadband għandhom ikunu kapaċi jwasslu l-wisa' tal-banda neċessarja għall-appoġġ ta' mill-anqas is-sett minimu ta' servizzi stabbilit fl-Anness V tad-Direttiva (UE) 2018/1972. Stat Membru għandu jistabbilixxi n-nuqqas ta' servizzi adegwati tal-broadband fuq il-bażi tal-immappjar u tal-konsultazzjoni pubblika mwettqa f'konformità mat-Taqsimiet 5.2.2.4.1 u 5.2.2.4.2³⁶. Il-Kummissjoni tqis li f'żoni fejn l-investituri privati diġà investew jew qegħdin jippjanaw li jinvestu f'network tal-broadband li jipprovdi aċċess għal servizzi kompetittivi tal-broadband, l-istabbiliment ta' network tal-broadband parallel ifffinanzjat mill-Istat ma jistax jiġi kklassifikat bħala SGEI skont it-tifsira tal-Artikolu 106(2) tat-Trattat³⁷;
  - (b) in-network irid joffri servizzi tal-broadband³⁸ universali u ekonomikament sostenibbli, fid-dawl tal-kundizzjonijiet nazzjonali speċifiċi, għal kull bini fiż-żona fil-mira. L-appoġġ biex jiġu konnessi negozji biss ma jkunx biżżejjed³⁹;
  - (c) in-network irid ikun teknologikament newtrali;

³⁵ Il-paragrafu 13 tal-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar Qafas tal-Unjoni Ewropea għall-ghajjnuna mill-Istat fil-forma ta' kumpens ta' servizz pubbliku (ĠU C 8 11.1.2012, p. 15).

³⁶ Għall-implimentazzjoni tal-obbligi ta' servizz universali, japplikaw id-dispożizzjonijiet tad-Direttiva (UE) 2018/1972.

³⁷ Ara l-paragrafu 49 tal-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar l-applikazzjoni tar-regoli dwar l-ghajjnuna mill-Istat tal-Unjoni Ewropea għall-kumpens mogħti għall-fornitura ta' servizzi ta' interess ekonomiku ġenerali. Ara wkoll il-punt 154 tas-Sentenza tas-16 ta' Settembru 2013, *Colt Télécommunications France vs Il-Kummissjoni*, T-79/10, EU:T:2013:463, u d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2016)7005 final tas-7 ta' Novembru 2016, il-Każ SA.37183 (2015/NN) – Franza – Plan France Très Haut Débit, il-premessa 263 (ĠU C 68 3.3.2017, p. 1).

³⁸ Ara l-Artikoli 84, 85 u 86 tad-Direttiva (UE) 2018/1972.

³⁹ Ara l-paragrafu 50 tal-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar l-applikazzjoni tar-regoli dwar l-ghajjnuna mill-Istat tal-Unjoni Ewropea għall-kumpens mogħti għall-fornitura ta' servizzi ta' interess ekonomiku ġenerali. Ara wkoll id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2006)436 final tat-8 ta' Marzu 2006, il-Każ N284/05 – L-Irlanda – Regional broadband Programme: *Metropolitan Area Networks* ("MANs"), il-fażijiet II u III (ĠU C 207 30.8.2006, p. 3), u d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2007) 3235 final tal-10 ta' Lulju 2007, il-Każ N890/06 – Franza – Aide du Sicoval pour un réseau de très haut débit (ĠU C 218 18.9.2007, p. 1).

- (d) il-fornitur ta' SGEI għandu joffri aċċess bl-ingrossa miftuħ f'konformità mat-Taqsima 5.2.4.4 fuq bażi mhux diskriminatorja⁴⁰;
- (e) meta l-fornitur tal-SGEI jkun ukoll impriża integrata vertikament, l-Istati Membri għandhom jimplimentaw salvagwardji adegwati⁴¹ sabiex jevitaw kwalunkwe kunflitt ta' interess, diskriminazzjoni bla bżonn u kwalunkwe vantaġġ indirett moħbi ieħor⁴².

4. VALUTAZZJONI TAL-KOMPATIBILITÀ SKONT L-ARTIKOLU 107(3), IL-PUNT (C), TAT-TRATTAT

- 30. Il-Kummissjoni se tikkunsidra li l-għajjnuna mill-Istat għat-tnedija jew għad-diffużjoni ta' networks u ta' servizzi tal-broadband tkun kompatibbli mas-suq intern skont l-Artikolu 107(3), il-punt (c) tat-Trattat biss jekk l-għajjnuna tikkontribwixxi għall-iżvilupp ta' ċerti attivitajiet ekonomiċi jew ta' ċerti żoni ekonomiċi (l-ewwel kundizzjoni), u jekk dik l-għajjnuna ma taffettwax b'mod negattiv il-kundizzjonijiet ta' kummerċ sa punt li jmur kontra l-interess komuni (it-tieni kundizzjoni).
- 31. Fil-valutazzjoni tal-kompatibilità tagħha, il-Kummissjoni teżamina ż-żewġ aspetti li ġejjin:
  - (a) skont l-ewwel kundizzjoni, il-Kummissjoni teżamina jekk l-għajjnuna tkunx maħsuba sabiex tiffaċilita l-iżvilupp ta' ċerti attivitajiet ekonomiċi, u b'mod partikolari:
    - (i) l-attività ekonomika li tiġi ffaċilitata mill-għajjnuna;
    - (ii) l-effett ta' incentiv tal-għajjnuna, b'mod partikolari l-potenzjal tal-għajjnuna li tbiddel l-imġiba tal-impriži kkonċernati b'mod li jwettqu attività addizzjonali, li kieku ma kinux iwettqu mingħajr l-għajjnuna jew li kienu jwettqu b'mod jew f'post ristrett jew differenti;
    - (iii) l-eżistenza ta' ksur ta' kwalunkwe dispożizzjoni tad-dritt tal-Unjoni fir-rigward tal-miżura kkonċernata;
  - (b) skont it-tieni kundizzjoni, il-Kummissjoni tiżen l-effetti pożittivi tal-għajjnuna ppjanata u l-effetti negattivi li l-għajjnuna jista' jkollha fuq is-suq intern, f'termini ta' distorsjonijiet tal-kompetizzjoni u ta' effetti negattivi fuq il-kummerċ, ikkawżati mill-għajjnuna, u għalhekk teżamina:
    - (i) l-effetti pożittivi tal-għajjnuna;

⁴⁰ Għall-implimentazzjoni tal-obbligi ta' servizz universali, japplikaw id-dispożizzjonijiet tad-Direttiva (UE) 2018/1972.

⁴¹ Salvagwardji bħal dawn jistgħu jinkludu, skont il-karatteristiċi ta' kull każ, il-limitazzjoni tal-provvista ta' servizzi bl-ingrossa biss, obbligu ta' separazzjoni tal-kontabilità, u jistgħu jinkludu wkoll l-istabbiliment ta' entità strutturalment u legalment separata mill-impriża integrata vertikament. Dik l-entità għandu jkollha r-responsabbiltà unika li tikkonforma mal-missjoni ta' servizz ta' interess ekonomiku ġenerali assenjata lilha u li twettaqha. Tabilhaqq, ladarba jintuża network tal-banda wiesa' li jipprovdi servizzi universali tal-banda wiesa', l-impriża li jipprovdu servizzi tal-banda wiesa' bl-imnut li joperaw skont it-termini tas-suq normalment ikunu jistgħu jipprovdu dawk is-servizzi lill-utenti finali bi prezz kompetittiv. Ara d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2016)7005 final tas-7 ta' Novembru 2016, il-Każ SA.37183 (2015/NN) – Franza – Plan France Très Haut Débit (ĠU C 68 3.3.2017, p. 1).

⁴² Għall-implimentazzjoni tal-obbligi ta' servizz universali, japplikaw id-dispożizzjonijiet tad-Direttiva (UE) 2018/1972.

- (ii) jekk l-ghajjnuna tkunx meħtieġa u mmirata sabiex tindirizza sitwazzjoni li fiha tista' ġġib titjib materjali li s-suq ma jistax jikseb waħdu, pereżempju billi tirrimedja falliment tas-suq jew tindirizza tħassib dwar l-ekwità jew il-koeżjoni;
  - (iii) jekk l-ghajjnuna tkunx strument ta' politika xieraq sabiex tilhaq l-oġettiv tagħha;
  - (iv) jekk l-ghajjnuna tkunx proporzjonata u limitata għall-minimu neċessarju sabiex tinduċi l-investiment jew l-attività addizzjonali fiż-żona kkonċernata;
  - (v) jekk l-ghajjnuna tkunx trasparenti, jiġifieri jekk l-Istati Membri, il-partijiet ikkonċernati, il-pubbliku u l-Kummissjoni jkollhomx aċċess faċli għall-informazzjoni dwar l-ghajjnuna mogħtija;
  - (vi) l-effetti negattivi tal-ghajjnuna fuq il-kompetizzjoni u fuq il-kummerċ bejn l-Istati Membri.
32. Bħala pass finali, il-Kummissjoni tibbilanċja l-effetti negattivi identifikati tal-ghajjnuna fuq is-suq intern mal-effetti pożittivi tagħha fuq l-attivitajiet ekonomiċi appoġġati.
33. Il-passi fil-valutazzjoni tal-Kummissjoni tal-ghajjnuna għat-tnedija u għad-diffużjoni tan-networks u tas-servizzi tal-broadband huma stabbiliti f'aktar dettall fit-Taqsimiet 5, 6, 7 u 8.

5. GHAJNUNA GHAT-TNEDIJA TA' NETWORKS TAL-BROADBAND

34. Il-Kummissjoni tqis li s-suq għas-servizzi tal-broadband fiss huwa separat mis-suq għas-servizzi tal-broadband mobbli⁴³. Għalhekk, ir-regoli għall-valutazzjoni tal-ghajjnuna jistgħu jvarjaw, skont is-suq ikkonċernat⁴⁴.

5.1 L-ewwel kundizzjoni: il-faċilitazzjoni tal-iżvilupp ta' attività ekonomika

5.1.1 Networks li jiffaċilitaw l-attivitajiet ekonomiċi

35. L-Istati Membri jeħtiġilhom jidentifikaw l-attivitajiet ekonomiċi li jiġu ffaċilitati bħala riżultat tal-ghajjnuna, bħall-użu ta' networks fissi li jipprovdu servizzi tal-broadband fissi performanti jew it-tnedija ta' networks li jipprovdu servizzi mobbli vokali u tal-broadband bi prestazzjoni għolja. Jeħtiġilhom jispjegaw ukoll kif ikun appoġġat l-iżvilupp ta' daww l-attivitajiet.
36. L-ghajjnuna għat-tnedija ta' networks fissi u l-ghajjnuna għat-tnedija ta' networks mobbli jistgħu jiffaċilitaw l-iżvilupp ta' hafna attivitajiet ekonomiċi billi jżidu l-konnettività u l-aċċess għan-networks u għas-servizzi tal-broadband għall-pubbliku,

⁴³ Meta l-ispejjeż tat-tnedija ta' network fiss ikunu għoljin hafna, network mobbli ta' prestazzjoni għolja jista' jipprovdi alternattiva għal network fiss sa ċertu punt, skont ċirkostanzi speċifiċi. Madankollu, għad hemm differenzi kwalitattivi sinifikanti bejn iż-żewġ teknoloġiji. B'differenza min-networks fissi, in-networks mobbli jippermettu lill-utenti finali jiċċaqilqu filwaqt li jikkomunikaw (pereżempju f'karozza). Madankollu, in-networks fissi joffru livell oġhla ta' stabbiltà b'mod partikolari għat-trażmissjoni tad-data. Għalissa, l-utenti finali tipikament jużaw iż-żewġ teknoloġiji bħala komplementari, u mhux sostituti.

⁴⁴ L-Istati Membri għandhom il-possibbiltà li jistabbilixxu miżura unika ta' ghajjnuna mill-Istat li tappoġġa l-użu ta' kombinazzjoni ta' tipi differenti ta' networks (networks ta' aċċess fiss, networks ta' aċċess mobbli u backhauls) soġġetta għall-konformità mar-regoli li japplikaw għal kull tip ta' network.

għan-negozji u għall-amministrazzjonijiet pubbliċi. Dik l-għajnuna tista' tiffaċilita l-iżvilupp ta' attivitajiet ekonomiċi f'żoni fejn daww l-attivitajiet ma jkunux preżenti jew inkella jkunu garantiti biss f'livell li ma jissodisfax b'mod adegwat il-ħtiġijiet tal-utenti finali.

5.1.2 *L-effett ta' inċentiv*

37. L-għajnuna tista' tiġi kkunsidrata bħala li tikkontribwixxi għall-iżvilupp ta' attività ekonomika biss jekk ikollha effett ta' inċentiv.
38. L-għajnuna jkollha effett ta' inċentiv jekk tinċentiva lill-benefiċjarju sabiex jibdel l-imġiba tiegħu fir-rigward tal-iżvilupp ta' ċerta attività ekonomika appoġġata mill-għajnuna li kieku ma kienx iwettaq fl-istess perjodu ta' żmien, jew kien iwettaqha biss b'mod jew f'post ristrett jew differenti, li kieku ma nġhatatx l-għajnuna.
39. L-għajnuna ma tistax tiffinanzja l-ispejjeż ta' attività li impriża xorta kieku twettaq fi kwalunkwe każ. Ma tistax tikkumpensa għar-riskju normali tan-negozju ta' attività ekonomika⁴⁵.
40. L-effett ta' inċentiv tal-għajnuna għat-tnedija ta' networks fissi jew mobbli jfisser li ssir verifika, permezz ta' mmappjar u konsultazzjoni pubblika, f'konformità mat-Taqsimiet 5.2.2.4.1 u 5.2.2.4.2, ta' jekk il-partijiet ikkonċernati jkunux investew jew ikollhomx l-intenzjoni li jinvestu, rispettivament, f'networks fissi jew mobbli fiż-żoni fil-mira fil-perjodu ta' żmien rilevanti. Jekk investiment ekwivalenti jkun jista' jsir fl-istess perjodu ta' żmien fiż-żona mingħajr l-għajnuna, l-għajnuna tista' titqies li ma jkollhiex effett ta' inċentiv. Pereżempju, meta impriża tkun soġġetta għal obbligi legali, bħal obbligi ta' kopertura u tal-kwalità tas-servizz marbutin mad-drittijiet tal-użu ta' ċertu spettru tar-radju għal implimentazzjonijiet mobbli, l-għajnuna mill-Istat ma tistax tintuża sabiex tissodisfa daww l-obbligi minhabba li x'aktarx ma jkollhiex effett ta' inċentiv, u għalhekk x'aktarx ma tkunx kompatibbli mas-suq intern. Madankollu, l-għajnuna mill-Istat tista' titqies kompatibbli meta u sa fejn tkun neċessarja sabiex il-kwalità tas-servizz provdut tmur lil hinn mir-rekwiżiti li jirriżultaw minn obbligi bħal dawn.

5.1.3 *Konformità ma' dispożizzjonijiet oħrajn tad-dritt tal-Unjoni*

41. Jekk għajnuna mill-Istat, il-kundizzjonijiet marbuta magħha (inkluż il-metodu ta' finanzjament tagħha meta dak il-metodu jkun jifforma parti integrali mill-għajnuna) jew l-attività li tiffinanzja jkunu jinvolvu ksur ta' dispożizzjoni jew ta' prinċipju ġenerali tad-dritt tal-Unjoni, l-għajnuna ma tistax tiġi ddikjarata kompatibbli mas-suq intern⁴⁶. Dan jista' jkun il-każ meta l-ġoti tal-għajnuna jkun dipendenti, direttament jew indirettament, fuq l-oriġini ta' prodotti jew ta' tagħmir, bħal rekwiżit li l-benefiċjarju jixtri prodotti manifatturati domestikament.

⁴⁵ Ara s-Sentenza tat-13 ta' Ġunju 2013, *HGA u oħrajn vs Il-Kummissjoni*, C-630/11 P sa C-633/11 P, EU:C:2013:387, il-punt 104.

⁴⁶ Is-Sentenza tat-22 ta' Settembru 2020, *L-Awstrija vs Il-Kummissjoni*, C-594/18 P, EU:C:2020:742, il-paragrafu 44.

5.2 It-tieni kundizzjoni: l-ghajjnuna ma tistax taffettwa indebitament il-kundizzjonijiet tal-kummerċ sal-punt li tmur kontra l-interess komuni

5.2.1 L-effetti pożittivi tal-ghajjnuna

42. L-Istati Membri jeħtiġilhom jiddeskrivu jekk l-ghajjnuna hux se ġġib effetti pożittivi u, jekk iva, kif se ġġib effetti pożittivi.
43. L-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li jfasslu interventi mill-Istat li jikkontribwixxu għat-tnaqqis tad-distakk diġitali. Huma jistgħu jagħżlu li jintervjenu sabiex jikkoreġu l-inugwaljanzi soċjali jew reġjonali, jew jilhqnu objettivi ta' ekwità, jiġifieri, bħala mod kif jittejjeb l-aċċess għal mezz essenzjali ta' komunikazzjoni u parteċipazzjoni fis-soċjetà, u b'hekk tittejjeb il-koeżjoni soċjali u territorjali. Barra minn hekk, l-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li jfasslu l-interventi mill-Istat li jikkontribwixxu wkoll għall-kisba tal-objettivi tal-politika diġitali tal-Unjoni, irawmu l-kisba tal-objettivi tal-Patt Ekoloġiku tal-Unjoni u investimenti ekoloġiċi sostenibbli fis-setturi kollha.

5.2.2 In-neċessità ta' intervent mill-Istat

44. L-ghajjnuna mill-Istat trid tkun immirata lejn sitwazzjonijiet li fihom l-ghajjnuna tista' twassal għal titjib materjali li s-suq waħdu ma jistax jikseb.
45. Intervent mill-Istat jista' jkun neċessarju jekk is-swieq, mingħajr intervent pubbliku, jonqsu milli jiffunzjonaw b'mod effiċjenti għas-soċjetà. Dan jista' jirriżulta, pereżempju, meta ċerti investimenti ma jkunux qegħdin isiru minkejja li l-benefiċċju ekonomiku għas-soċjetà jisboq l-ispejjeż tagħhom⁴⁷. F'każijiet bħal dawn, l-ġħoti ta' ghajjnuna mill-Istat jista' jipproduċi effetti pożittivi u l-effiċjenza globali tista' tittejjeb billi jiġu aġġustati l-inċentivi ekonomiċi għall-partijiet ikkonċernati.
46. Fis-settur tal-broadband, forma waħda ta' falliment tas-suq tista' tkun relatata ma' esternalitajiet pożittivi li ma jiġux internalizzati mill-operaturi tas-suq. Pereżempju, filwaqt li n-networks fissi u mobbli huma abilitanti importanti għall-forniment ta' servizzi addizzjonali u għall-innovazzjoni, x'aktarx li l-benefiċċji ġenerali jkunu oġġla mill-benefiċċji ekonomiċi li jiġġeneraw għall-investituri tan-network, speċjalment f'reġjuni remoti jew f'żoni b'densità baxxa tal-popolazzjoni jew f'żoni mhux popolati. Għalhekk, is-suq jista' jiġġenera investiment privat insuffiċjenti fin-networks fissi u mobbli, b'mod partikolari f'ċerti żoni.
47. Minhabba l-ekonomiji ta' densità, it-tnedija tan-networks tal-broadband huwa ġeneralment aktar profittabbli fejn id-domanda potenzjali tkun oġġla u kkonċentrata, jiġifieri, f'żoni b'popolazzjoni densa. Minhabba l-ispejjeż fissi għoljin tal-investiment, l-ispejjeż unitarji jiżdiedu b'mod sinifikanti hekk kif jonqsu d-densitajiet tal-popolazzjoni. Għalhekk, meta jiġu varati skont it-termini tas-suq, in-networks tal-broadband għandhom it-tendenza li jkopru b'mod profittabbli biss parti mill-popolazzjoni. F'ċerti kundizzjonijiet, l-ghajjnuna mill-Istat tista' tikkoreġi fallimenti tas-suq u b'hekk ittejjeb l-effiċjenza tas-swieq.

---

⁴⁷ Madankollu, il-fatt li kumpanija speċifika tista' ma tkunx kapaċi twettaq proġett mingħajr ghajjnuna ma jfissirx li hemm falliment tas-suq. Pereżempju, id-deċiżjoni ta' kumpanija li ma tinvestix fi proġett b'livell baxx ta' profittabbiltà tista' ma tkunx indikazzjoni ta' falliment tas-suq, iżda pjuttost ta' suq li jiffunzjona tajjeb.

48. Jista' jkun hemm falliment tas-suq wkoll jekk in-network(s) eżistenti jew ippjanat(i) ikun(u) jipprovdi/u lill-utenti finali b'taħlita subottimali ta' kwalità tas-servizz u ta' prezzijiet⁴⁸. Dan jista' jkun il-każ meta: (a) ma jkunx jista' jiġi pprovdut servizz sodisfaċenti lil ċerti kategoriji ta' utenti; jew (b) speċjalment fin-nuqqas ta' tariffi regolati ta' aċċess bl-ingrossa, il-prezzijiet bl-imnut jistgħu jkunu oghla minn dawk mitlubin għall-istess servizzi offriti f'żoni jew f'reġjuni aktar kompetittivi, iżda altrimenti komparabbli, tal-Istat Membru.
49. Madankollu, jekk l-għajjnuna mill-Istat għat-tnedija ta' networks fissi u mobbli kellha tintuża f'żoni fejn l-operaturi tas-suq normalment jagħżlu li jinvestu jew diġà investew, dan jista' jxekkel b'mod sinifikanti l-inċentivi għall-investituri privati sabiex jinvestu.
50. Barra minn hekk, meta s-swieq jaħdmu b'mod effiċjenti iżda xorta jitqiesu mhux sodisfaċenti mil-lat tal-politika ta' koeżjoni, l-għajjnuna mill-Istat tista' tkun neċessarja sabiex tikkoreġi inugwaljanzi soċjali jew reġjonali sabiex is-suq jaħdem b'mod kif mixtieq u iktar ekwu. F'ċirkustanzi bħal dawn, intervent mill-Istat immirat sew fil-broadband jista' jikkontribwixxi biex jitnaqqas id-distakk diġitali⁴⁹.
51. Is-sempliċi eżistenza ta' fallimenti tas-suq f'ċertu kuntest mhux biżżejjed sabiex jiġi ġustifikat l-intervent mill-Istat. L-għajjnuna mill-Istat għandha tkun diretta biss lejn il-falliment tas-suq li jibqa' mhux indirizzat minn politiki u minn miżuri anqas distorsivi oħrajn, pereżempju miżuri amministrattivi jew obbligi regolatorji dwar l-użu effettiv u effiċjenti tal-ispettru tar-radju, inklużi obbligi dwar il-kopertura u l-kwalità tas-servizz marbutin mad-drittijiet tal-użu tal-ispettru tar-radju.
52. Sabiex jiġu mminimizzati aktar l-effetti tal-possibilità ta' distorsjoni tal-għajjnuna fuq il-kompetizzjoni, l-interventi mill-Istat jistgħu jkunu soġġetti għal perijodu ta' protezzjoni tal-investment privat sa 7 snin⁵⁰.
- 5.2.2.1 L-eżistenza ta' falliment tas-suq fir-rigward tan-networks ta' aċċess fissi
53. L-għajjnuna għandha timmira lejn żoni fejn ma jkun hemm l-ebda network fiss fis-sehħ jew fejn ma jkunx hemm pjanijiet kredibbli biex jitnieda wiehed fil-perjodu ta' żmien rilevanti u li jista' jindirizza l-ħtiġijiet tal-utenti finali.
54. Fl-istadju kurrenti tal-iżvilupp tas-suq u minhabba l-ħtiġijiet identifikati tal-utenti finali, jista' jkun hemm falliment tas-suq meta s-suq ma jipprovdi u x'aktarx li ma

⁴⁸ F'każijiet bħal dawn, il-Kummissjoni teżamina bir-reqqa jekk l-Istat Membru jistax juri b'mod ċar u b'evidenza verifikabbli li l-ħtiġijiet tal-utenti finali ma jkunux issodisfati. Dan jista' jiġi ppruvat permezz ta' sħarriġ fost il-konsumaturi, studji indipendenti, eċċ.

⁴⁹ Filwaqt li jista' jkun hemm diversi raġunijiet għal distakk diġitali, l-eżistenza ta' networks adegwati tal-broadband hija prerekwizit sabiex tiġi abilitata l-konnettività u jingħalaq id-distakk. Il-livell ta' urbanizzazzjoni huwa fattur importanti għall-aċċess għat-teknoloġiji tal-informazzjoni u tal-komunikazzjoni u għall-użu tagħhom. Il-penetrazzjoni tal-internet tista' tibqa' aktar baxxa f'żoni skarsament popolati madwar l-Unjoni.

⁵⁰ It-tul ta' kwalunkwe perjodu ta' protezzjoni ta' investment privat ikun jiddependi mill-ispeċifità tal-ħtiġijiet tan-networks protetti, eż. it-teknoloġiji tan-network sottostanti, il-perjodi meta ntemmet it-tnedija tan-network, eċċ.

jipprovdix lill-utenti finali b'veloċità ta' download ta' mill-anqas 1 Gbps u veloċità ta' upload ta' mill-anqas 150 Mbps⁵¹.

55. Fil-valutazzjoni ta' jekk is-suq jistax probabilmement jipprovdi veloċità ta' download ta' mill-anqas 1 Gbps u veloċità ta' upload ta' mill-anqas 150 Mbps, għandhom jiġu kkunsidrati pjanijiet kredibbli għat-tnedija ta' networks bħal dawn fil-perjodu ta' żmien rilevanti (f'konformità mat-Taqsima 5.2.2.4.3).
56. Konsegwentement, il-Kummissjoni tqis li ma hemm l-ebda falliment tas-suq f'żoni fejn ikun hemm mill-anqas network fiss wiehded li jipprovdi veloċità ta' download ta' mill-anqas 1 Gbps u veloċità ta' upload ta' mill-anqas 150 Mbps jew ikun hemm pjanijiet kredibbli għal network bħal dak jew fejn in-network(s) preżenti jista'/jistgħu jiġi/u aġġornat(i) sabiex jipprovdi/u veloċità ta' download ta' mill-anqas 1 Gbps u veloċità ta' upload ta' mill-anqas 150 Mbps. Network jitqies li jista' jiġi aġġornat għal dawk il-veloċitajiet jekk ikun jista' jipprovdi dik il-prestazzjoni fuq il-bażi ta' investiment marginali, bħal titjib tal-komponenti attivi.
57. L-intervent mill-Istat sabiex jintuża network alternattiv fl-oqsma deskritti fil-paragrafu 56 jista' jfixxkel id-dinamika tas-suq. Għalhekk, il-Kummissjoni x'aktarx li jkollha opinjoni negattiva dwar l-għajjnuna mill-Istat għat-tnedija ta' network addizzjonali f'żoni bħal dawk.
58. F'żoni li fihom ikunu hemm jew mill-anqas żewġ networks ultraveloċi fissi indipendenti, jew ikun hemm pjanijiet kredibbli għal networks bħal dawk, is-servizzi tal-broadband tipikament jiġu pprovduti skont kundizzjonijiet kompetittivi (kompetizzjoni bbażata fuq l-infrastruttura). Għalhekk, huwa probabbli li network wiehded jew aktar bħal dawk jevolvi sabiex jipprovdi veloċità ta' download ta' mill-anqas 1 Gbps u veloċità ta' upload ta' mill-anqas 150 Mbps, mingħajr il-ħtieġa ta' intervent mill-Istat.
59. Madankollu, il-probabbiltà li n-networks fiż-żoni deskritti fil-paragrafu 58 jevolvu b'mod li jipprovdu veloċità ta' download ta' mill-anqas 1 Gbps u veloċità ta' upload ta' mill-anqas 150 Mbps tista' tiddependi wkoll mill-ammont ta' investiment meħtieġ sabiex jitniedu networks li jipprovdu dawk il-veloċitajiet, meta wiehded iqis l-istadju kurrenti tal-iżvilupp teknoloġiku. Għaldaqstant, f'dawk iż-żoni:
  - (a) jekk l-ebda wiehded min-networks eżistenti jew ippjanati b'mod kredibbli ma jipprovdi veloċità ta' download ta' mill-anqas 300 Mbps⁵², huwa improbabli li jevolvu sabiex jipprovdu veloċità ta' download ta' mill-anqas 1 Gbps u veloċità ta' upload ta' mill-anqas 150 Mbps. Għalhekk, jista' jkun permess intervent mill-Istat, sakemm jiġu ssodisfati l-kriterji kollha ta' kompatibbiltà stabbiliti f'dawn il-Linji gwida;

⁵¹ Filwaqt li l-veloċitajiet bħalissa huma l-aktar parametri rilevanti tal-kwalità tas-servizz, parametri oħrajn (bħal-latenza) jistgħu jsiru rilevanti għal ċerti utenti finali. Dawk il-parametri jistgħu jitqiesu sabiex jiġi ddeterminat li hemm falliment tas-suq.

⁵² Bħala salvagwardja addizzjonali, l-Istati Membri jistgħu jivverifikaw ukoll li dik il-veloċità tkun riflessa bħala l-veloċità minima ta' download jew tkun se tkun riflessa b'dak il-mod, skont it-tifsira tal-Artikolu 4(1) d) tar-Regolament (UE) 2015/2120 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Novembru 2015 li jistabbilixxi miżuri dwar aċċess għal Internet miftuħ u li jemenda d-Direttiva 2002/22/KE u r-Regolament (UE) Nru 531/2012 (ĠU L 310, 26.11.2015), f'mill-anqas kuntratt wiehded disponibbli għall-konsumaturi.

- (b) jekk mill-anqas wieħed min-networks eżistenti jew ippjanati b'mod kredibbli jipprovdi veloċità ta' download ta' mill-anqas 300 Mbps iżda ma jipprovdux veloċità ta' download ta' mill-anqas 500 Mbps⁵³, il-Kummissjoni twettaq analiżi aktar dettaljata sabiex tivvaluta jekk mill-anqas wieħed min-network(s) eżistenti jew ippjanat(i) b'mod kredibbli hux se jevolvi sabiex jipprovdi veloċitajiet ta' download ta' 1 Gbps u ta' 150 Mbps ta' upload u jekk ikunx neċessarju intervent mill-Istat. Sakemm l-Istat Membru ma jurix li (i) fuq il-bażi tal-immappjar u tal-konsultazzjoni pubblika, il-falliment tas-suq fiż-żoni fil-mira identifikati jippersisti peress li l-ebda network ma hu se jevolvi biex jipprovdi veloċità ta' download ta' mill-anqas 1 Gbps u veloċità ta' upload ta' mill-anqas 150 Mbps; u (ii) l-intervent previst mill-Istat jissodisfa l-kriterji kollha ta' kompatibbiltà stabbiliti f'dawn il-Linji gwida, il-Kummissjoni x'aktarx ikollha opinjoni negattiva ta' dak l-intervent mill-Istat;
- (c) jekk mill-anqas waħda min-networks eżistenti jew ippjanati b'mod kredibbli jipprovdi veloċità ta' download ta' mill-anqas 500 Mbps, huwa probabbli li mill-anqas wieħed min-networks eżistenti jew ippjanati b'mod kredibbli jevolvi biex jipprovdi veloċità ta' download ta' mill-anqas 1 Gbps u veloċità ta' upload ta' mill-anqas 150 Mbps. Għalhekk, l-għajnuna mill-Istat ġeneralment ma tkunx neċessarja u l-Kummissjoni x'aktarx ikollha opinjoni negattiva ta' dal l-intervent mill-Istat;
- (d) l-Istat Membru jista' jivvaluta mill-ġdid is-sitwazzjoni u jinnotifika intervent mill-Istat għall-approvazzjoni wara 5 snin mid-data tat-tħabbir⁵⁴ tal-interventi mill-Istat skont il-punti (b) u (c). Il-perjodu ta' 5 snin għandu l-għan li joffri opportunità lill-investituri sabiex jibdeu jużaw networks iġfinanzjati privatament li jipprovdu veloċità ta' download ta' mill-anqas 1 Gbps u veloċità ta' upload ta' mill-anqas 150 Mbps. Dik in-notifika jenħteġ li tkun ibbażata fuq immappjar ġdid u konsultazzjoni pubblika li juru li għad hemm falliment tas-suq u li l-intervent maħsub mill-Istat jissodisfa l-kriterji ta' kompatibilità stabbiliti fil-linji gwida.

5.2.2.2 L-eżistenza ta' falliment tas-suq fir-rigward tan-networks ta' aċċess mobbli

60. Il-Kummissjoni tqis li jkun hemm falliment tas-suq f'żoni fejn ma jkun hemm l-ebda network mobbli stabbilit jew kredibbilment ippjanat, li jitnieda fil-perjodu ta' żmien rilevanti li jista' jindirizza l-ħtiġijiet tal-utenti finali⁵⁵.

⁵³ Ara n-nota 48 f'qiegħ il-paġna.

⁵⁴ L-Istati Membri jridu jhabbru l-intenzjoni li jintervjenu billi jippubblikaw il-lista ta' żoni fil-mira, il-kwalità tas-servizzi li għandhom jiġu pprovduti tal-anqas f'termini ta' veloċitajiet ta' download u ta' upload u l-limiti għal intervent tal-anqas f'termini ta' veloċitajiet ta' download u ta' upload tas-servizzi li jistgħu jinbnew b'mod eċċessiv mill-miżura. Dik l-informazzjoni trid tkun disponibbli fuq sit web aċċessibbli għall-pubbliku fil-livell taż-żona fil-mira u fil-livell nazzjonali.

⁵⁵ Ara, pereżempju, id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2021) 3492 final tal-21 ta' Mejju 2021, il-Każ SA.58099 (2021/N) – Il-Ġermanja – Mobile communications Mecklenburg-Western Pomerania (ĠU C 260, 2.7.2021).

61. L-applikazzjonijiet tal-komunikazzjonijiet preżenti u futuri jiddependu dejjem aktar fuq networks mobbli performanti li jkunu disponibbli fuq bażi ġeografika wiesgħa⁵⁶. L-utenti finali għandhom il-ħtieġa li jikkomunikaw u jaċċedu għall-informazzjoni waqt li jkunu qegħdin jiċċaqilqu. Maż-żmien, huwa mistenni li jiġu żviluppati attivitajiet ekonomiċi godda li jkunu jeħtieġu aċċess online mingħajr xkiel għas-servizzi mobbli bi prestazzjoni għolja. Sabiex jakkumpanjaw dik il-bidla, in-networks mobbli huma mistennijin jevolvu sabiex jipprovdu konnettività li dejjem titjeb. F'ċerti ċirkostanzi, in-nuqqas ta' konnettività mobbli, jew konnettività mobbli insuffiċjenti tista' tkun ta' detriment għal ċerti attivitajiet ekonomiċi, bħall-industrija, l-agrikoltura, it-turiżmu jew il-mobilità konnessa. Tista' toħloq ukoll riskju għas-sikurezza tal-pubbliku⁵⁷. Din tista' taffettwa b'mod partikolari reġjuni remoti jew żoni b'densità tal-popolazzjoni baxxa jew żoni mhux popolati.
62. F'żona fejn diġà hemm tal-anqas network mobbli wiehed stabbilit jew hemm pjanijiet kredibbli biex jitnieda tali network fil-perjodu ta' żmien rilevanti li jkun jista' jindirizza l-ħtiġijiet tal-utenti finali, l-għajnuna mill-Istat għat-tnedija ta' network mobbli addizzjonali tista' tfixx id-dinamika tas-suq mingħajr bżonn.
63. L-għajnuna mill-Istat biex jitnieda network mobbli f'żona bħal dik deskritta fil-paragrafu 62 tista' titqies neċessarja meta jintwera li ż-żewġ kundizzjonijiet li ġejjin ikun ġew sodisfatti: (a) in-network mobbli eżistenti jew kredibbilment ipplanat ma jipprovdi lill-utenti finali bi kwalità suffiċjenti ta' servizzi sabiex jissodisfaw il-ħtiġijiet tagħhom li dejjem jevolvu; u (b) l-intervent mill-Istat jipprovdi b'mod adegwat dik il-kwalità tas-servizzi, biex b'hekk iwassal għal titjib materjali li s-suq ma jistax jipprovdi⁵⁸.
64. Intervent mill-Istat jista' jkun neċessarju f'ċerti ċirkostanzi biex jiġu indirizzati fallimenti speċifiċi tas-suq fir-rigward ta' każijiet ta' użu identifikati, anke fil-preżenza ta' network mobbli 4G jew 5G, meta dak in-network ma jipprovdi lill-utenti finali bi kwalità suffiċjenti ta' servizzi sabiex jissodisfaw il-ħtiġijiet tagħhom li dejjem jevolvu, u x'aktarx li ma jipprovdi dak il-livell ta' kwalità. Attivitajiet u servizzi ekonomiċi godda jistgħu jeħtieġu: (a) aċċess online mingħajr xkiel (pereżempju għall-mobilità konnessa u awtomatizzata tul il-passaġġi tat-trasport); (b) ċerti veloċitajiet u kapacià minimi; (c) karatteristiċi speċifiċi oħrajn bħal latenza aktar baxxa, virtwalizzazzjoni

⁵⁶ Pereżempju, il-Komunikazzjoni dwar il-Gigabits tirreferi għal ċerti applikazzjonijiet għas-setturi tal-karozzi, tat-trasport, tal-manifattura u tas-saħħa kif ukoll għas-servizzi ta' sikurezza u ta' emerġenza tal-ġenerazzjoni li jmiss (pereżempju, sewqan konness u awtomatizzat, kirurġija mill-bogħod, biedja ta' preċiżjoni).

⁵⁷ Pereżempju, l-Artikolu 109 tad-Direttiva (UE) 2018/1972 jipprevedi l-obbligu tal-operaturi tal-komunikazzjonijiet elettronici li jagħmlu l-informazzjoni dwar il-post minn fejn toriġina t-telefonata disponibbli hekk kif it-telefonata tasal għand l-awtorità li tkun qiegħda tiegħi ta' telefonata ta' emerġenza. Huwa obbligatorju wkoll li l-informazzjoni bbażata fuq in-network u l-informazzjoni aktar akkurata dwar il-post derivata mill-handset issir disponibbli għall-aktar punt ta' twegħib xieraq għas-sikurezza pubblika.

⁵⁸ Ara, pereżempju, id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2020) 8939 final tas-16 ta' Diċembru 2020, il-Każ SA.54684 – Il-Ġermanja – High-capacity mobile infrastructure roll-out in Brandenburg (GU C 60 19.2.2021, p. 2); u d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2021) 1532 final tal-10 ta' Marzu 2021, il-Każ SA.56426 – Il-Ġermanja – High-performance mobile infrastructure roll-out in Lower Saxony (GU C 144 23.4.2021, p. 2); Id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2021) 3565 final tal-25 ta' Mejju 2021, il-Każ SA.59574 – Il-Ġermanja – Deployment of high-performance mobile infrastructure in Germany (GU C 410 8.10.2021, p. 1).

tan-network jew il-kapaċità li jiġu konnessi diversi terminali għall-industrija jew għall-agrikoltura.

65. Bħala kwistjoni ta' prinċipju, anke fejn ikun hemm falliment tas-suq, l-għajnuna mill-Istat ma tistax tingħata għal obbligi legali u ma tistax tintuża għat-twettiq ta' obbligi bħal dawk, fosthom obbligi marbutin mad-drittijiet għall-użu tal-ispettru. Madankollu, l-għajnuna mill-Istat tista' tingħata meta u sa fejn tkun neċessarja sabiex tiġi pprovduta kwalità aħjar tas-servizz li tkun meħtieġa sabiex jiġu ssodisfati l-htigijiet ippruvati tal-utenti finali u li tmur lil hinn minn dak li jkun diġà meħtieġ sabiex jiġu ssodisfati dawk l-obbligi legali. Dik l-għajnuna tista' tingħata sa fejn tkun meħtieġa sabiex tkopri biss l-ispejjeż addizzjonali meħtieġa sabiex tiġi żgurata l-kwalità miżjuda tas-servizz.
66. Meta, f'żona partikolari, hemm jew se jkun hemm, fil-perjodu ta' żmien rilevanti, mill-anqas network mobbli wiehed li jista' jissodisfa l-htigijiet li dejjem jevolvu tal-utenti finali (ara l-paragrafi 61, 63 u 64), l-ghoti ta' għajnuna mill-Istat għal network mobbli addizzjonali b'kapaċitajiet ekwivalenti, bi prinċipju, ikun iwassal għal distorsjoni inaċċettabbli tal-kompetizzjoni, u għall-esklużjoni ta' investimenti privati. Il-Kummissjoni x'aktarx ikollha fehema negattiva ta' interventi mill-Istat bħal dawn.

5.2.2.3 L-eżistenza ta' falliment tas-suq fir-rigward tal-backhauls

67. Il-backhauls huma prerekwiżit għat-tnedija tan-networks ta' aċċess. Il-backhauls għandhom il-potenzjal li jstimulaw il-kompetizzjoni fiż-żoni ta' aċċess għall-benefiċċju tan-networks u tat-teknoloġiji kollha ta' aċċess. Backhaul performanti jista' jstimula investimenti privati sabiex jikkonnettjaw lill-utenti finali, sakemm jiżgura aċċess bl-ingrossa għal kundizzjonijiet miftuħin, trasparenti u mhux diskriminatorji għal dawk kollha li jfittxu aċċess u għat-teknoloġiji kollha. Fin-nuqqas ta' investimenti privati, l-għajnuna mill-Istat għat-tnedija ta' backhauls tista' tkun neċessarja sabiex trawwem il-kompetizzjoni u l-investimenti fil-livell tal-aċċess peress li tippermetti lil dawk li jfittxu aċċess li jniedu networks ta' aċċess u joffru servizzi ta' konnettività lill-utenti finali.
68. Peress li l-backhauls jittrasportaw it-traffiku ta' diversi networks ta' aċċess fissi jew mobbli, huma jeħtieġu kapaċità ta' trażmissjoni ferm oġġla min-networks ta' aċċess individwali. Il-backhauls jeħtieġ li jipprovdu għal żidiet sinifikanti fil-kapaċità meħtieġa matul il-ħajja tagħhom. Dak huwa dovut għall-htigijiet tal-utenti finali u għall-aġġornament rapidu kontinwu tan-networks ta' aċċess fissi jew mobbli b'dejjem iktari htigijiet għal trażmissjoni mtejbja tad-data u għal prestazzjonijiet aħjar (inkluż għal generazzjonijiet mobbli godda). Sabiex tiġi evitata l-kongestjoni f'backhaul, jista' jkun neċessarju li tiżdied il-kapaċità tiegħu li jakkumpanja t-tnedija ta' networks ta' aċċess fissi jew mobbli performanti. Għalhekk, jista' jkun hemm falliment tas-suq fejn il-kapaċità eżistenti jew ippjanata ta' backhaul ma tkunx tista' tlaħħaq mal-iżvilupp mistenni ta' networks ta' aċċess fissi jew mobbli korrispondenti bbażati fuq il-htigijiet eżistenti u futuri tal-utenti finali. Fl-istadju kurrenti tal-iżvilupp teknoloġiku, iż-żieda fid-domanda għall-kapaċità normalment tkun tista' tiġi indirizzata minn backhauls ibbażati fuq il-fibrottika jew fuq teknoloġiji oħrajn li jistgħu jipprovdu l-istess livell ta' prestazzjoni u ta' affidabbiltà bħall-backhauls ibbażati fuq il-fibra. Għalhekk, jista' jkun hemm falliment tas-suq meta ma jkun hemm l-ebda backhaul jew meta n-network eżistenti jew kredibbilment ippjanat ma jkunx ibbażat fuq il-fibra jew fuq teknoloġiji oħrajn li jistgħu jipprovdu l-istess livell ta' prestazzjoni u ta' affidabbiltà bħall-fibra.

69. Irrispettivament mit-teknoloġija sottostanti tal-backhaul eżistenti, jista' jkun hemm wkoll falliment tas-suq jekk dak il-backhaul jipprovdi taħlita subottimali ta' kwalità tas-servizz u ta' prezzijiet. Pereżempju, Stat Membru jista' juri li l-kundizzjonijiet ta' aċċess fuq il-backhaul eżistenti jistgħu jipprevjenu t-tnedija ta' networks ta' aċċess fiss jew mobbli godda jew aktar performanti minhabba li ċerti kategoriji ta' dawk li jfittxu aċċess ma humiex moqdijin b'mod adegwat⁵⁹ jew minhabba li l-prezzijiet tal-aċċess bl-ingrossa jistgħu jkunu oġġla minn dawk mitlubin għall-istess servizzi f'żoni aktar kompetittivi iżda altrimenti komparabbli tal-Istat Membru u l-problema ma tistax tiġi solvuta permezz tar-regolamentazzjoni tas-settur⁶⁰.

5.2.2.4 Strumenti sabiex tiġi ddeterminata n-neċessità għal intervent mill-Istat

70. Sabiex tiġi identifikata l-htieġa għal intervent mill-Istat f'żona partikolari, l-Istati Membri jehtigilhom jivverifikaw fuq il-bażi ta' mmappjar dettaljat u ta' konsultazzjoni pubblika, f'konformità mat-Taqsimiet 5.2.2.4.1 u 5.2.2.4.2, il-prestazzjonijiet tan-networks ta' aċċess fiss, tan-networks ta' aċċess mobbli jew tal-backhauls preżenti jew li t-tnedija tagħhom hija kredibbilment ippjanata fiż-żona fil-mira fil-perjodu ta' żmien rilevanti.
71. L-Istati Membri għandhom diskrezzjoni sinifikanti sabiex jistabilixxu ż-żoni fil-mira. Madankollu, huma mhegġin iquisu l-kundizzjonijiet ekonomiċi, ġeografiċi u soċjali meta jiddeterminaw dawk iż-żoni.

5.2.2.4.1 Immappjar u analiżi dettaljati tal-kopertura

72. Permezz ta' mmappjar dettaljat, l-Istati Membri jehtigilhom jidentifikaw iż-żoni ġeografiċi (żoni fil-mira) li se jkunu eligibbli permezz tal-intervent ta' għajjnuna mill-Istat, fuq il-bażi ta' rappreżentazzjoni oġġettiva tal-prestazzjonijiet tan-networks li jkunu jeżistu jew ippjanati f'ċerta zona.
73. Fir-rigward tal-għajjnuna mill-Istat li tappoġġa t-tnedija ta' networks ta' aċċess fiss jew ta' networks ta' aċċess mobbli, l-immappjar irid ikun konformi maż-żewġ kriterji li ġejjin:
- (a) il-prestazzjonijiet iridu jiġu espressi mill-anqas f'termini ta' veloċitajiet ta' download, u, fejn rilevanti, ta' veloċitajiet ta' upload⁶¹ li jkunu jew se jkunu

⁵⁹ Dan jista' jkun il-każ meta l-arkitettura tal-backhaul eżistenti ma tkunx konformi mal-htigijiet tal-utenti tal-backhaul f'termini ta' kapaċità jew ta' daqs.

⁶⁰ Pereżempju, il-Kroazja pproponiet intervent mill-Istat fis-suq nazzjonali tagħha tal-backhaul li kien ikkaratterizzat minn restrizzjonijiet tal-kapaċità, li wasslu għal prezzijiet għoljin fis-suq downstream. L-operatur eżistenti tal-backhaul ma kienx lest li jinvesti f'żieda fil-kapaċità. Peress li l-kwistjoni ma setgħetx tiġi solvuta mir-regolatur nazzjonali, il-Kummissjoni approvat skema ta' għajjnuna mill-Istat għall-investiment fl-infrastruttura tal-backhaul tal-fibra. Il-Kummissjoni sabet li l-pożizzjoni dominanti kienet saret kongestjoni li kienet tikkostitwixxi falliment tas-suq. Id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2017) 3657 final tas-6 ta' Ġunju 2017, il-Każ SA.41065 - National Programme for broadband aggregation infrastructure – Il-Kroazja (ĠU C 237 21.7.2017, p. 1). Ara wkoll id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2016) 7005 final tas-7 ta' Novembru 2016, il-Każ SA.37183 (2015/NN) – Franza – Plan France très haut débit (ĠU C 68 3.3.2017, p. 1) li fih il-Kummissjoni approvat backhaul tal-fibra f'żoni fejn ma kien hemm l-ebda backhaul u f'żoni fejn il-backhaul eżistenti ma kellux biżżejjed kapaċitajiet sabiex jissodisfa l-htigijiet mistennijin bi prezzijiet u b'kundizzjonijiet ta' aċċess raġonevoli.

⁶¹ Meta l-preżenza tal-falliment tas-suq ma tkunx diġà tista' tiġi dedotta mid-data dwar il-veloċità ta' download.

disponibbli għall-utenti finali fil-kundizzjonijiet tal-ħin bl-iktar użu intensiv⁶², kwalunkwe kongestjoni li tista' timpedixxi l-ilħuq ta' daww il-prestazzjonijiet trid titqies kif xieraq (rigward pereżempju l-backhaul);

- (b) l-immappjar irid jitwettaq: (i) għal networks bil-wajer fissi fil-livell tal-indirizz fuq il-bażi ta' bini servut; u (ii) għal networks ta' aċċess fiss mingħajr wajers u networks mobbli fil-livell tal-indirizz fuq il-bażi ta' bini servut jew fuq il-bażi ta' grilji mhux ikbar minn 100×100 metru⁶³.
74. L-Istati Membri jistgħu jqisu l-aħjar prattiki għall-applikazzjoni tal-metodoloġiji tal-immappjar deskritti fl-Anness I.
75. Fir-rigward tal-ġajjnuna mill-Istat li tappoġġa t-tnedija ta' backhauls, l-Istati Membri jehtigilhom jimmappjaw il-prestazzjonijiet tal-backhauls eżistenti jew kredibbilment ipplanati fil-perjodu ta' żmien rilevanti. Meta t-tnedija tan-network jinkludi fl-istess ħin it-tnedija ta' network ta' aċċess u tal-backhaul neċessarju sabiex jippermetti l-funzjonament tan-network ta' aċċess, ma jkunx meħtieġ immappjar separat tal-backhauls.
76. L-Istati Membri jehtigilhom jagħmlu l-metodoloġija u l-kriterji tekniċi sottostanti (pereżempju, il-fattur tal-utilizzazzjoni u t-tagħbija taċ-ċelloli) użati sabiex jidentifikaw iż-żona fil-mira disponibbli għall-pubbliku.
77. Fit-Taqsima 5.2.4.6 huwa rakkomandat li ssir konsultazzjoni mal-awtorità regolatorja nazzjonali (ARN).

5.2.2.4.2 Konsultazzjoni pubblika

78. L-Istati Membri jehtigilhom jippubblikaw għall-konsultazzjoni l-karatteristiċi ewlenin tal-intervent ipplanat mill-Istat u l-lista ta' żoni fil-mira identifikati permezz tal-immappjar⁶⁴. Dik l-informazzjoni trid tkun disponibbli fuq sit web⁶⁵ aċċessibbli għall-pubbliku fil-livell reġjonali u nazzjonali.
79. Il-konsultazzjoni pubblika trid tistieden lill-partijiet interessati (a) jikkummentaw dwar l-intervent ipplanat mill-Istat, it-tfassil tiegħu u l-karatteristiċi ewlenin tiegħu; u (b) jissottomettu informazzjoni sostanzjata dwar in-networks eżistenti jew li networks

⁶² L-awtoritajiet pubbliċi responsabbli għall-intervent mill-Istat jistgħu jimmappjaw ukoll kriterji oħrajn ta' prestazzjoni sabiex jikkarakterizzaw il-prestazzjoni tan-networks fil-kundizzjonijiet tal-ħin bl-iktar użu intensiv (bħal latenza, telfien ta' pakketti, erruri fil-pakketti, jitter, disponibbiltà tas-servizz). L-Istati Membri jistgħu jagħzlu li jimmappjaw kriterji oħrajn sabiex jimmiraw aħjar l-intervent mill-Istat sabiex jindirizzaw il-fallimenti tas-suq u jiżguraw bidla sostanzjali adegwata.

⁶³ Grilji iżgħar (bħal grilji ta' 20×20 metru) jitqiesu bħala prattika tajba sabiex jiġi żgurat li ż-żoni fil-mira jiġu identifikati b'mod ċar.

⁶⁴ Din għandha tinkludi: lista ta' żoni fil-mira fuq il-bażi tal-immappjar, tad-durata tal-miżura, tal-baġit, tas-sorsi ta' finanzjament pubbliku, tal-identifikazzjoni tal-perjodu ta' żmien rilevanti, tal-kriterji ta' eliġibbiltà inkluża l-kwalità tas-servizzi li għandhom jiġu pprovduti (veloċitajiet ta' upload u ta' download), tal-limiti għall-intervent, tar-rekwiżiti ta' aċċess bl-ingrossa pplanati u tal-ipprezzar jew tal-metodoloġija tal-ipprezzar. Konsultazzjoni pubblika tista' tinkludi wkoll mistoqsijiet lill-partijiet ikkonċernati dwar il-prodotti ta' aċċess bl-ingrossa li jixtiequ jaraw offriti fuq kwalunkwe network ġdid iffinanzjat mill-Istat.

⁶⁵ Konsultazzjoni diretta tal-fornituri jew ta' partijiet ikkonċernati oħrajn ma tissodisfax ir-rekwiżiti ta' konsultazzjoni pubblika li trid tiżgura l-aċċess miftuħ u t-trasparenza fil-konfront ta' kwalunkwe parti interessata, fl-interess taċ-ċertezza legali.

li dwarhom ikun hemm pjanijiet kredibbli dwar it-tnedija tagħhom fiż-żona fil-mira fl-perjodu ta' żmien rilevanti⁶⁶.

80. Meta jikkunsidraw il-perjodu ta' żmien prospettiv rilevanti, l-Istati Membri jehtigilhom iquisu l-aspetti kollha li raġonevolment jistgħu jkunu mistenna jhallu impatt fuq id-durata tat-tnedija tan-network il-ġdid (jiġifieri ż-żmien meħtieġ mill-proċedura ta' selezzjoni, għall-azzjonijiet u għall-kontestazzjonijiet legali possibbli, iż-żmien sabiex jinkisbu d-drittijiet ta' passaġġ u l-permessi, obbligi oħrajn li jirriżultaw mill-leġislazzjoni nazzjonali, id-disponibbiltà tal-kapaċità ta' xogħlijiet ċivili, eċċ.). Jekk it-tnedija ippjanata tan-network iffinanzjat mill-Istat (sad-dhul fis-seħh tiegħu) jieħu aktar żmien milli stmat, ikunu neċessarji mmappjar u konsultazzjoni pubblika ġodda.
81. Irrispettivament minn jekk l-Istat Membru jistax ikun diġà għar informazzjoni dwar pjanijiet futuri ta' investiment permezz ta' mmappjar, il-konsultazzjoni pubblika dejjem trid tinkludi r-riżultati tal-aktar immappjar riċenti. Dan huwa neċessarju sabiex tiġi minimizzata l-possibbiltà ta' distorsjonijiet mingħajr bżonn tal-kompetizzjoni fir-rigward tal-impreżi li diġà jipprovdu networks jew servizzi fiż-żoni fil-mira u dawk l-impreżi li diġà jkollhom pjanijiet ta' investiment kredibbli għall-perjodu ta' żmien rilevanti.
82. Il-konsultazzjoni pubblika trid iddum mill-anqas 30 jum. Wara t-tmiem tal-konsultazzjoni pubblika, l-Istat Membru għandu jniedi l-proċedura tal-għażla kompetittiva jew jibda l-implimentazzjoni tal-proġett ikkonċernat⁶⁷ għal mudelli ta' investiment dirett fi żmien sena. Jekk l-Istat Membru ma jnedix il-proċedura ta' selezzjoni kompetittiva jew l-implimentazzjoni tal-proġett iffinanzjat mill-Istat f'dak il-perjodu, jehtieġu jwettaq konsultazzjoni pubblika ġdida qabel ma jkun jista' jniedi l-proċedura ta' selezzjoni kompetittiva jew jimplimenta l-proġett iffinanzjat mill-Istat.
83. Il-konsultazzjoni tal-ARN dwar ir-riżultati tal-konsultazzjoni pubblika hija rrakkomandata⁶⁸.

5.2.2.4.3 L-aħjar prattiki: valutazzjoni tal-pjanijiet ta' investiment privat fil-konsultazzjoni pubblika

84. Hemm riskju li sempliċi "espressjoni ta' interess" fi pjanijiet ta' investiment privat futur fiż-żona fil-mira minn parti kkonċernata f'konsultazzjoni pubblika tista' ddewwem it-tnedija ta' networks tal-broadband jekk dak l-investiment privat imbagħad ma jseħx filwaqt li l-intervent mill-Istat ikun waqaf.
85. Sabiex jitnaqqas ir-riskju li l-intervent mill-Istat jitwaqqaf fuq il-bażi ta' pjanijiet ta' investiment futuri li ma jimmaterjalizzawx, l-Istati Membri jistgħu jiddeċiedu li jitolbu lill-partijiet ikkonċernati rilevanti jipprovdu evidenza sabiex juru l-kredibbiltà tal-pjanijiet ta' investiment tagħhom, f'perjodu ta' żmien li jkun xieraq u proporzjonat

⁶⁶ Ir-riżultati ta' konsultazzjoni pubblika huma validi biss għall-perjodu ta' żmien rilevanti indikat fil-konsultazzjoni pubblika. L-implimentazzjoni tal-miżura lil hinn minn dak iż-żmien teħtieġ nmill-anqas immappjar u konsultazzjoni pubblika ġodda.

⁶⁷ Dan jinkludi għotjiet ta' għajjuna individwali skont skema ta' għajjuna mill-Istat.

⁶⁸ Fl-Artikolu 22 tad-Direttiva (UE) 2018/1972 hemm mekkaniżmu simili.

għal-livell ta' informazzjoni mitluba⁶⁹. Dik l-evidenza tista' tinkludi, pereżempju, pjan dettaljat tat-tnedija bi stadji importanti (pereżempju, għal kull perjodu ta' 6 xhur), li juri li l-investiment se jitlesta fil-medda ta' żmien rilevanti u se jiżgura prestazzjoni simili għan-network ippjanat iffinanzjat mill-Istat.

86. Sabiex jivvalutaw il-kredibbiltà tal-prestazzjoni u tal-kopertura ddikjarati, l-Istati Membri jistgħu jużaw l-istess kriterji użati biex jivvalutaw il-prestazzjoni tan-networks eżistenti, fejn ikun raġonevoli u adattati.
87. Meta jivvalutaw il-kredibbiltà ta' pjanijiet ta' investiment futuri, l-Istati Membri jistgħu jqisu b'mod partikolari l-kriterji li ġejjin:
- (a) jekk il-parti kkonċernata tkunx issottomettiet pjan ta' direzzjoni tan-negozju relatat mal-proġett, li jqis kriterji xierqa li jikkonċernaw, pereżempju, l-iskeda ta' żmien, il-baġit, il-lok tal-bini fil-mira, il-kwalità tas-servizz li għandu jiġi pprovdut, it-tip ta' network u t-teknoloġija li għandhom jiġu mnedija, ir-rata ta' diffużjoni;
  - (b) jekk il-parti kkonċernata tkunx issottomettiet pjan ta' proġett ta' livell għoli kredibbli li jqis kif xieraq l-istadji importanti ewlenin tal-proġett bħall-proċeduri u l-permessi amministrattivi (inklużi d-drittijiet ta' passaġġ, il-permessi ambjentali, id-dispożizzjonijiet dwar is-sikurezza u s-sigurtà), ix-xogħlijiet tal-inġinerija ċivili, it-tlestija tan-network, il-bidu tal-operazzjonijiet u l-provvista ta' servizzi lill-utenti finali;
  - (c) l-idoneità tad-daqs tal-kumpanija fid-dawl tad-daqs tal-investiment;
  - (d) ir-rekord tal-partijiet ikkonċernati fi proġetti komparabbli;
  - (e) jekk ikun neċessarju u xieraq, il-koordinati ġeografiċi tal-partijiet ewlenin tan-network ippjanat (stazzjonijiet bażi, punti ta' preżenza, eċċ.).
88. Jekk Stat Membru jqis li l-pjanijiet ta' investiment privat ikunu kredibbli, jista' jiddeċiedi li jistieden lill-partijiet ikkonċernati sabiex jiffirmaw ftehimiet ta' impenn, li jistgħu jinkludu obbligi ta' rapport dwar il-progress fl-istadji importanti ddikjarati tagħhom.
89. Hija r-responsabbiltà tal-partijiet ikkonċernati li jipprovdu informazzjoni sinifikattiva skont ir-regoli rilevanti tal-Unjoni⁷⁰ jew dawk nazzjonali.
90. L-Istat Membru għandu jikkonsulta lill-ARN dwar il-valutazzjoni mill-Istat Membru tal-kredibbiltà tal-pjanijiet futuri ta' investiment⁷¹.
91. L-Istati Membri għandhom jikkomunikaw ir-riżultati tal-evalwazzjoni tagħhom u r-raġunijiet għaliha lil kull parti kkonċernata li tkun issottomettiet informazzjoni dwar il-pjanijiet ta' investiment privat tagħha.

⁶⁹ Għal raġunijiet ta' effiċjenza, l-Istati Membri jistgħu jinkludu din it-talba direttament fil-konsultazzjoni pubblika. Inkella, bħala parti mill-valutazzjoni tar-riżultati tal-konsultazzjoni pubblika, l-Istati Membri jistgħu jitolbu aktar informazzjoni meta ċerti pjanijiet pprovduti mill-partijiet ikkonċernati jistgħu jikkwalifikaw bħala sempliċi "espressjoni ta' interess".

⁷⁰ Pereżempju f'konformità mal-Artikolu 29 tad-Direttiva (UE) 2018/1972.

⁷¹ Mekkaniżmu simili huwa stabbilit fl-Artikolu 22 tad-Direttiva (UE) 2018/1972.

5.2.2.4.4 L-aħjar prattiki: monitoraġġ *ex post* tal-implimentazzjoni tal-pjanijiet ta' investiment privat

92. Jekk l-Istat Membru jqis li l-pjanijiet ta' investiment privat sottomessi jkunu kredibbli u konsegwentement iż-żona korrispondenti ssawret permezz tal-intervent mill-Istat, l-Istat Membru jista' jiddeċiedi li jitlob li l-partijiet ikkonċernati li jkunu ssottomettew daww il-pjanijiet jirrapportaw b'mod regolari dwar il-konformità mal-istadji importanti għat-tnedija tan-network u dwar il-provvista ta' servizzi fil-perjodu ta' żmien iddikjarat.
93. Jekk l-Istat Membru jidentifika devjazzjonijiet mill-pjan ippreżentat li jissuġġerixxu li l-proġett mhux se jimmaterjalizza jew ikollu biżżejjed raġunijiet sabiex jiddubita li l-investment se jitlesta kif iddikjarat, l-Istat Membru jista' jiddeċiedi li jitlob li l-partijiet ikkonċernati jipprovdu aktar informazzjoni li turi l-kredibbiltà kontinwa tal-investment iddikjarat.
94. Jekk l-Istat Membru jkollu dubji sinifikanti dwar jekk l-investment hux se jitlesta kif iddikjarat, jista' jiddeċiedi fi kwalunkwe hin matul il-perjodu ta' żmien rilevanti, li jinkludi ż-żoni kkonċernati mill-investment f'konsultazzjoni pubblika għida, bil-ħsieb li jiġi vverifikat il-potenzjali tal-eligibbiltà tagħhom għal intervent mill-Istat.

5.2.3 L-adekwatezza tal-ġajjnuna bħala strument ta' politika

95. L-Istat Membru jeħtieġu juri li l-ġajjnuna tkun xierqa sabiex jiġi indirizzat il-falliment tas-suq identifikat u sabiex jintlaħqu l-oġettivi mfittxija mill-ġajjnuna. L-ġajjnuna mill-Istat ma tkunx xierqa jekk ikun jista' jinkiseb l-istess riżultat permezz ta' miżuri oħrajn li joħolqu anqas distorsjoni.
96. L-ġajjnuna mill-Istat ma hijiex l-uniku strument ta' politika disponibbli għall-Istati Membri sabiex tingħata spinta lill-investment fil-varar tan-networks tal-broadband. L-Istati Membri jistgħu jużaw mezzi oħrajn anqas distortivi, bħal miżuri amministrattivi u regolatorji jew strumenti msejsa fuq is-suq.
97. Sabiex l-ġajjnuna tkun xierqa, in-networks fissi u mobbli ffinanzjati mill-Istat iridu jipprovdu karatteristiċi msahhin b'mod sinifikanti meta mqabblin man-networks eżistenti. Għalhekk, networks fissi u mobbli ffinanzjati mill-Istat għandhom jiżguraw li l-bidla ssir b'mod gradwali. Tiġi żgurata bidla b'mod gradwali jekk, b'riżultat tal-intervent mill-Istat, jiġu ssodisfati l-kundizzjonijiet li ġejjin: (a) it-tnedija ta' network fiss jew mobbli ffinanzjat mill-Istat jirrappreżenta investment sinifikanti għdid⁷²; u (b) in-network iffinanzjat mill-Istat iġib kapaċitajiet sinifikanti godda fis-suq f'termini ta'

⁷² Pereżempju, fil-każ ta' networks fissi, l-investimenti marginali relatati biss mal-aġġornament tal-komponenti attivi tan-network ma għandhomx jiġu kkunsidrati eligibbli għall-ġajjnuna mill-Istat. Bl-istess mod, għalkemm ċerti teknoloġiji li jtejbura r-ran (bħall-vetturar) jistgħu jżidu l-kapaċitajiet tan-networks eżistenti, dawn jistgħu ma jirrikjedux investimenti sinifikanti f'networks godda, għalhekk, ma għandhomx ikunu eligibbli għall-ġajjnuna mill-Istat. Għan-networks mobbli, f'ċerti ċirkostanzi, l-Istati Membri jistgħu juru li l-investimenti f'taġħmir attiv jista' jkollhom rwol importanti u li l-appoġġ pubbliku jista' jkun ġustifikat jekk l-investment ma jkunx jikkonsisti biss f'titjib inkrementali iżda jikkostitwixxi parti integrali minn investment għdid sinifikanti fin-network, sakemm jiġu ssodisfati l-kundizzjonijiet kollha ta' kompatibbiltà. Ara, pereżempju, id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2021) 9538 tal-10 ta' Jannar 2022, il-Każ SA.57216 Mobile coverage in rural areas in Galicia (ĠU C 46 28.1.2022, p. 1).

disponibbiltà, ta' kapaċità, ta' veloċitajiet⁷³ u ta' kompetizzjoni tas-servizzi tal-broadband.

98. Il-prestazzjoni tan-network iffinanzjat mill-Istat trid titqabbel mal-ogħla prestazzjoni tan-network(s) eżistenti. Fil-valutazzjoni tal-bidla b'mod gradwali għandhom jitqiesu pjanijiet ta' investiment kredibbli biss jekk, waħedhom, kieku jipprovdu prestazzjoni simili għal dik tan-network iffinanzjat mill-Istat u ppjanat fiż-żoni fil-mira fi hdan il-perjodu ta' żmien rilevanti.

5.2.3.1 Bidla gradwali – Networks ta' aċċess fissi

99. Fir-rigward tal-għajnuna mill-Istat għal networks ta' aċċess fissi, il-preżenza ta' bidla gradwali hija vvalutata fuq il-bażi ta' distinzjoni bejn it-tipi ta' żoni fil-mira, skont il-preżenza ta' networks ultraveloċi fissi.

5.2.3.1.1 Żoni bojod u griżi

100. Iż-żoni bojod huma dawk li fihom ma jkunx preżenti jew ma jkunx hemm pjanijiet kredibbli għat-tnedija ta' network ultraveloċi fiss fil-perjodu ta' żmien rilevanti.
101. Iż-żoni griżi huma dawk li fihom ikun preżenti network ultraveloċi fiss wieħed biss jew ikun hemm pjanijiet kredibbli g għat-tnedija ta' network ultraveloċi fiss wieħed biss fil-perjodu ta' żmien rilevanti.
102. F'żoni bojod u griżi, sabiex tinkiseb bidla gradwali, l-interventi tal-Istat iridu jissodisfaw iż-żewġ kriterji li ġejjin:
- (a) mill-anqas jittriplaw il-veloċità ta' download meta mqabblin man-network eżistenti;
  - (b) jirrapprezentaw investiment sinifikanti ġdid fl-infrastruttura li jgħib kapaċitajiet ġodda sinifikanti fis-suq⁷⁴.

5.2.3.1.2 Żoni mħalltin (bojod u griżi)

103. Bi prinċipju, l-intervent ippjanat għandu jitfassal b'tali mod li ż-żona fil-mira kollha tkun bajda jew griża.
104. Madankollu, għal raġunijiet ta' effiċjenza, meta ma jkunx ġustifikat li ż-żoni bojod u griżi jiġu diżassoċjati, l-Istati Membri jistgħu jagħżlu żoni fil-mira li jkunu parzjalment bojod u parzjalment griżi. F'dawk iż-żoni, meta xi utenti finali diġà jkunu moqdi minn network ultraveloċi wieħed (jew se jkunu fil-perjodu ta' żmien rilevanti), l-Istat Membru jehtieglu jiżgura li l-intervent tal-Istat ma jwassalx għal distorsjoni mingħajr bżonn tal-kompetizzjoni fir-rigward tan-network eżistenti.

⁷³ In-network sussidjat irid jipprovdi servizzi bil-veloċità mehtieġa sabiex jiġi ssodisfat ir-rekwiżit ta' bidla gradwali. Madankollu, minn barra l-veloċità mehtieġa biex issir il-bidla gradwali mehtieġa, l-operaturi ta' network sussidjat jistgħu joffru wkoll servizzi ta' kwalità aktar baxxa.

⁷⁴ Dan huwa pereżempju l-każ meta n-network il-ġdid jestendi b'mod sinifikanti l-fibra mill-qalba tan-network lejn it-tarf tan-network, pereżempju: (i) it-tnedija tal-fibra fl-istazzjonijiet bażi biex jingħata appoġġ lit-tnedija ta' networks fissi ta' aċċess mingħajr wajers; (ii) l-implimentazzjoni tal-fibra fil-kabinetti tat-toroq fejn il-kabinetti tat-toroq ma kinux preċedentement konnessi ma' network tal-fibra; (iii) iż-żieda (l-approfondiment) tal-fibra fin-networks tal-kejbil.

105. Jekk jiġi permess bini eċċessiv limitat tan-network ultraveloċi fiss eżistenti li jgħaqqad lill-utenti finali fiż-żona griża li tkun parti miż-żona mħallta, tista' tkun soluzzjoni xierqa. F'sitwazzjonijiet bħal dawn, iż-żona fil-mira kollha tista' tiġi ttrattata bħala bajda għall-finijiet tal-valutazzjoni tal-intervent tal-Istat, sakemm l-Istat Membru juri li ġew ssodisfati l-kundizzjonijiet kollha li ġejjin:

- (a) il-bini eċċessiv ma jgħallqux distorsjonijiet bla bżonn tal-kompetizzjoni, fuq il-bażi tar-riżultati ta' konsultazzjoni pubblika;
- (b) il-bini eċċessiv irid ikun limitat għal massimu ta' 10 % tal-binjiet kollha fiż-żona fil-mira;
- (c) ir-rekwiziti ta' bidla gradwali stabbiliti f' din it-Taqsima għaž-żoni l-bojod ikunu ssodisfati u n-network iffinanzjat mill-Istat jipprovdi servizzi sostanzjalment aħjar minn dawk disponibbli fil-parti l-griża taż-żona mħallta. Ir-rekwiziti ta' bidla gradwali stabbiliti fit-Taqsima 5.2.3.1.1 għaž-żoni l-griži ma għandhomx għalfejn jiġu ssodisfati.

106. Il-Kummissjoni tivvaluta l-adegwatezza tal-interventi f'żoni mħalltin każ b'każ.

5.2.3.1.3 Żoni suwed

107. Iż-żoni suwed huma dawk li fihom ikunu preżenti mill-inqas żewġ networks ultraveloċi fissi jew ikun hemm pjanijiet kredibbli għat-tnedija ta' żewġ networks ultraveloċi fissi fil-perjodu ta' żmien rilevanti.

108. Sakemm l-intervent mill-Istat jikkonforma mal-kundizzjonijiet stabbiliti fit-Taqsima 5.2.2.1, in-network iffinanzjat mill-Istat irid jissodisfa l-kundizzjonijiet kollha li ġejjin:

- (a) mill-anqas jittrippla l-veloċità ta' download meta mqabbel man-network eżistenti;
- (b) jipprovdi veloċità ta' download ta' mill-anqas 1 Gbps u veloċità ta' upload ta' mill-anqas 150 Mbps;
- (c) jirrappreżenta investiment sinifikanti ġdid fl-infrastruttura u jġib kapacitajiet godda sinifikanti fis-suq⁷⁵.

5.2.3.2 Bidla gradwali – Networks ta' aċċess mobbli

109. Network mobbli ffinanzjat mill-Istat irid jiżgura bidla gradwali f'termini ta' disponibbiltà, ta' kapacità, ta' veloċitajiet u ta' kompetizzjoni tas-servizzi mobbli li jistgħu jrawmu d-diffużjoni ta' servizzi innovattivi godda⁷⁶.

110. Kif indikat fit-Taqsima 2.3.2, it-tranzizzjoni għal standard ġdid tal-IMT generalment tkun inkrementali. Bejn żewġ standards tal-IMT konsekuttivi shaħ, ikun hemm sistemi ibridi inkrementali, li normalment ikunu aktar performanti mill-predeċessuri tagħhom.

⁷⁵ Ara n-nota 68 f'qiegħ il-paġna.

⁷⁶ Dan jista' jinkludi l-forniment ta' servizzi godda li ma kinux ikunu possibbli mingħajr l-intervent mill-Istat, bħal mobilità konnessa u awtomatizzata.

Pereżempju, is-sistema ta' komunikazzjoni ċellulari tal-4G LTE sebqet il-4G f'diversi aspetti u l-5G awtonoma hija aktar performanti mill-5G mhux awtonoma. Bl-istess mod, kull standard ġdid tal-IMT ipprovda kapaċitajiet ġodda⁷⁷. Filwaqt li l-istandards kollha tal-IMT jipprovdu servizzi mobbli tal-vuċi, l-igded standards tal-IMT biss jistgħu jipprovdu servizzi tal-broadband mobbli performanti, inklużi kapaċitajiet ta' latenza aktar baxxa u ta' trażmissjoni oġhla.

111. Peress li biex jiġu provduti kapaċitajiet ġodda hija meħtieġa aktar kapaċità, l-istandards il-ġodda tal-IMT jirrikjedu frekwenzi ġodda. Peress li l-frekwenzi huma riżorsa skarsa, l-assenjazzjoni tagħhom fl-Unjoni għall-provvista ta' servizzi mobbli titwettaq fuq il-bażi ta' rkant jew ta' proċedura ta' selezzjoni kompetittiva oħra u hija soġġetta għal tariffi. Meta jiġi implimentat standard ġdid tal-IMT bħala riżultat tal-proċess ta' assenjament tal-ispettru, jista' jkun mistenni li n-networks mobbli li jużaw din it-teknoloġija x'aktarx li jipprovdu kapaċitajiet ġodda sinifikanti meta mqabblin man-networks mobbli eżistenti. Il-fornituri ta' servizzi mobbli jkun lesti biss li jiffaċċjaw spejjeż sinifikanti bil-quddiem sabiex jiksbu drittijiet ġodda ta' użu tal-ispettru b'appoġġ ta' standards ġodda tal-IMT jekk jistennaw li l-istandard il-ġdid tal-IMT joffri kapaċitajiet superjuri, li jkun jagħtuhom redditu fuq l-investment tagħhom maż-żmien. Fuq dik il-bażi, il-Kummissjoni aċċettat li l-karatteristiċi addizzjonali tan-networks 4G matul il-ġenerazzjonijiet preċedenti jammontaw għal bidla gradwali⁷⁸. B'mod simili, in-networks 5G, u b'mod partikolari n-networks 5G awtonomi, ġeneralment ikollhom kapaċitajiet funzjonali addizzjonali bħal latenza ultrabaxxa, affidabbiltà għolja u l-possibbiltà li tiġi rriżervata parti min-network għal użu partikolari u li tiġi ggarantita ċerta kwalità tas-servizz. Dawk il-karatteristiċi jippermettu lin-networks 5G, u b'mod partikolari lin-networks 5G awtonomi, jappoġġaw servizzi ġodda (pereżempju, servizzi ta' monitoraġġ tas-saħħa u ta' emerġenza, kontroll f'hin reali tal-magni tal-fabbriki, grilji intelligenti għall-ġestjoni tal-enerġija rinnovabbli, mobilità konnessa u awtomatizzata, detezzjoni preċiża tal-ħsarat u intervent rapidu), u b'hekk jiżguraw bidla gradwali meta mqabblin mal-ġenerazzjoni mobbli ta' qabel. It-teknoloġiji mobbli tal-ġenerazzjoni li jmiss (bħas-6G) huma mistennija jipprovdu aktar kapaċitajiet imsaħħin fil-futur.

5.2.3.3 Bidla gradwali – Backhauls

112. Backhaul iffinanzjat mill-Istat irid jiżgura bidla gradwali meta mqabbel man-network(s) eżistenti. Jiġi żgurat li l-bidla ssir b'mod gradwali jekk, bħala riżultat tal-intervent mill-Istat, il-backhaul iffinanzjat jirrappreżenta investment sinifikanti fl-infrastruttura tal-backhaul u jappoġġa b'mod adegwat il-ħtiġijiet dejjem akbar ta' networks ta' aċċess fissi jew mobbli. Dan jista' jkun il-każ meta l-backhaul iffinanzjat mill-Istat, b'kuntrast ma' dak jew dawk eżistenti, ikun ibbażat fuq il-fibra jew fuq teknoloġiji oħrajn li jistgħu jipprovdu l-istess livell ta' prestazzjoni bħall-fibra. Meta networks eżistenti jkun ibbażati fuq il-fibra jew fuq teknoloġiji bi prestazzjoni simili, tista' tinkiseb bidla gradwali, pereżempju, permezz ta' dimensjonar xieraq tal-kapaċità tal-backhaul, li tiddependi fuq is-sitwazzjoni speċifika li tevolvi fiż-żoni fil-mira.

⁷⁷ Ara wkoll in-nota 27 f'qiegħ il-paġna.

⁷⁸ Ara, pereżempju, id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2020) 8939 final tas-16 ta' Diċembru 2020, il-Każ SA.54684 – Il-Ġermanja – High-capacity mobile infrastructure roll-out in Brandenburg (ĠU C 60 19.2.2021, p. 2).

113. Jekk intervent mill-Istat ikopri kemm backhauls kif ukoll networks ta' aċċess (fissi jew mobbli), id-daqs tal-backhaul irid ikun jista' jappoġġa l-ħtiġijiet tan-networks ta' aċċess.
114. L-Istat Membru għandu jagħzel l-aktar teknoloġiji xierqa, f'konformità mal-prinċipju tan-newtralità teknoloġika, filwaqt li jqis il-karatteristiċi u l-ħtiġijiet taż-żoni fil-mira, b'mod partikolari meta networks ibbażati fuq il-fibra jew bi prestazzjoni simili ma jkunux teknikament jew ekonomikament vijabbli.

5.2.4 *Proporzjonalità tal-għajjnuna*

115. L-Istati Membri jeħtigilhom juru li l-għajjnuna tkun proporzjonata għall-problema li tkun qiegħda tiġi indirizzata. Essenzjalment, iridu juru li l-istess bidla fl-imġiba (skont l-effett ta' inċentiv) ma tkunx tista' tinkiseb b'anqas għajjnuna u b'anqas distorsjonijiet. L-għajjnuna titqies proporzjonata jekk l-ammont ikun limitat għall-minimu neċessarju u d-distorsjonijiet potenzjali tal-kompetizzjoni jiġu mminimizzati, f'konformità mal-prinċipji stabbiliti f'din it-Taqsima.

5.2.4.1 *Proċedura ta' selezzjoni kompetittiva*

116. L-għajjnuna mill-Istat tiġi kkunsidrata proporzjonata jekk l-ammont tagħha jkun limitat għall-minimu meħtieġ sabiex isseħħ l-attività ekonomika appoġġata.
117. Mingħajr preġudizzju għar-regoli applikabbli dwar l-akkwist pubbliku, l-għajjnuna trid tingħata fuq il-bażi ta' proċedura ta' selezzjoni kompetittiva miftuħa, trasparenti u mhux diskriminatorja, f'konformità mal-prinċipji tal-akkwist pubbliku⁷⁹. L-għajjnuna trid tirrispetta wkoll il-prinċipju tan-newtralità teknoloġika, kif stabbilit fit-Taqsima 5.2.4.2.
118. L-għajjnuna mill-Istat titqies proporzjonata u limitata għall-ammont minimu neċessarju jekk tingħata permezz ta' proċedura ta' selezzjoni kompetittiva li tattira numru suffiċjenti ta' parteċipanti. Jekk in-numru ta' parteċipanti jew in-numru ta' offerti eliġibbli ma jkunx biżżejjed, l-Istat Membru għandu jafda l-valutazzjoni tal-offerta rebbieħa (inklużi l-kalkoli tal-ispejjeż) f'idejn awditor indipendenti.
119. Proċeduri differenti jistgħu jkunu adattati skont iċ-ċirkostanzi. Pereżempju, fir-rigward ta' interventi b'kumplessità teknika għolja, l-Istati Membri jistgħu jagħzlu li jinvolvu rwieħhom fi proċedura ta' dialogu kompetittiv ma' offerenti potenzjali, bl-għan li jiġi żgurat l-aktar disinn xieraq tal-intervent.
120. L-Istat Membru jeħtieġli jiżgura li tintgħazel l-aktar offerta ekonomikament vantaġġuża⁸⁰. Għal dak l-għan, l-Istat Membru jeħtieġli jistabbilixxi kriterji kwalitattivi oġġettivi, trasparenti u mhux diskriminatorji għall-aġġudikazzjoni u jispeċifika l-ponderazzjoni relattiva ta' kull kriterju minn qabel.

⁷⁹ Id-Direttiva 2014/24/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Frar 2014 dwar l-akkwist pubbliku u li tħassar id-Direttiva 2004/18/KE (ĠU L 94, 28.3.2014, p 65), u d-Direttiva 2014/23/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Frar 2014 dwar l-ghoti ta' kuntratti ta' konċessjoni (ĠU L 94 28.3.2014, p. 1).

⁸⁰ F'konformità mal-prinċipji dwar l-akkwist pubbliku.

121. Il-kriterji kwalitattivi għall-aġġudikazzjoni jistgħu jinkludu, fost l-oħrajn, il-prestazzjoni tan-network (inkluża s-sigurtà tiegħu), il-kopertura ġeografika, kemm jibqa' validu fil-futur l-approċċ teknoloġiku, l-impatt tas-soluzzjoni proposta fuq il-kompetizzjoni (inklużi t-termini, il-kundizzjonijiet u l-ipprezzar tal-aċċess bl-ingrossa)⁸¹, u l-ispiża totali tas-sjeda⁸².
122. L-Istati Membri jistgħu jikkunsidraw li jagħtu punti ta' prijorità addizzjonali għal kriterji li għandhom x'jaqsmu mal-prestazzjoni klimatika u ambjentali tan-network⁸³, rispettivament fir-rigward tal-karatteristiċi tan-newtralità klimatika tiegħu, inkluża l-impronta tal-karbonju tiegħu, u l-impatt tan-network fuq il-komponenti ewlenin tal-kapital naturali, jiġifieri l-arja, l-ilma, l-art u l-bijodiversità. L-Istati Membri jistgħu jinkludu wkoll obbligi fuq l-offerent magħżul biex jimplimenta miżuri ta' mitigazzjoni proporzjonati f'każ li n-network jista' jkollu impatt negattiv fuq l-ambjent.
123. Meta l-ġhajjnuna tingħata mingħajr proċedura ta' selezzjoni kompetittiva lil awtorità pubblika li tniedi u timmaniġġja network tal-broadband fil-livell bl-ingrossa⁸⁴ direttament, jew permezz ta' entità interna (mudell ta' investiment dirett), l-Istat Membru jehtieglu jiġġustifika b'mod simili l-għażla tiegħu ta' soluzzjoni teknoloġika u tan-network⁸⁵.
124. Kwalunkwe konċessjoni jew inkarigu ieħor minn tali awtorità pubblika jew entità interna lil parti terza sabiex tfassal, tibni jew topera n-network irid jiġi allokat permezz ta' proċedura ta' selezzjoni kompetittiva miftuħa, trasparenti u mhux diskriminatorja. Il-proċedura trid tkun konformi mal-prinċipji tal-akkwist pubbliku, ibbażata fuq l-aktar offerta ekonomikament vantaġġuża u trid tirrispetta l-prinċipju tan-newtralità teknoloġika, mingħajr preġudizzju għar-regoli applikabbli dwar l-akkwist pubbliku.

5.2.4.2 Newtralità teknoloġika

125. Il-prinċipju tan-newtralità teknoloġika jirrikjedi li l-intervent mill-Istat ma jridx jiffavorixxi jew jeskludi xi teknoloġija partikolari, kemm fl-għażla tal-benefiċjarji kif ukoll fl-għoti ta' aċċess bl-ingrossa. Peress li jeżistu soluzzjonijiet teknoloġiċi

⁸¹ Pereżempju, bi prinċipju, topoloġiji tan-networks li jippermettu diżaggregazzjoni shiħa u effettiva għandhom jirċievu aktar punti ta' prijorità.

⁸² L-ispiża totali tas-sjeda (TCO) jiġi kkunsidrat, pereżempju, mill-kumpaniji meta jkunu qegħdin ifittxu li jinvestu f'assi. It-TCO jinkludi l-investiment inizjali kif ukoll il-kostijiet diretti u indiretti kollha fit-tul. Filwaqt li l-ammont ta' investiment inizjali jista' jiġi ddeterminat faċilment, il-kumpaniji ħafna drabi jfittxu li janalizzaw l-ispejjeż potenzjali kollha li jkunu se jgarrbu biex jimmaniġġjaw u jzommu l-assi matul il-ħajja tiegħu, li jistgħu jinfluwenzaw b'mod sinifikanti d-deċiżjoni li jinvestu.

⁸³ Pereżempju, tal-konsum tal-enerġija jew taċ-ċiklu tal-ħajja tal-investiment, u, għalhekk, tal-użu tal-kriterji La Tagħmilx Hsara Sinifikanti kif introdotti fir-Regolament (UE) 2020/852 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-18 ta' Ġunju 2020 dwar l-istabbiliment ta' qafas biex jiġi ffaċilitat l-investiment sostenibbli, u li jemenda r-Regolament (UE) 2019/2088 (ĠU L 198 22.6.2020, p. 13).

⁸⁴ Il-benefiċjarju tal-ġhajjnuna jista' jithalla jipprovdi servizzi bl-imnut bħala "bejjiegh bl-imnut tal-aħħar istanza" meta s-suq ma jiżgurax il-forniment ta' servizzi bħal dawn. Ara d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2019) 8069 final tal-15 ta' Novembru 2019, il-Każ SA.54472 (2019/N) – L-Irlanda – National Broadband Plan (ĠU C 7 10.1.2020, p. 1).

⁸⁵ Ara d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2018) 6613 final tat-12 ta' Ottubru 2018, il-Każ SA.49614 (2018/N) – Il-Litwanja – Development of Next Generation Access Infrastructure – RAIN 3 (ĠU C 424 23.11.2018, p. 8); Id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2016) 3931 final tat-30 ta' Ġunju 2016, il-Każ SA.41647 – L-Italja – Strategia Banda Ultralarga (ĠU C 258 15.7.2016, p. 4); Id-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2019) 6098 final tal-20 ta' Awwissu 2019, il-Każ SA.52224 – L-Awstrija – Broadband project in Carinthia (ĠU C 381 8.11.2019, p. 7).

differenti, l-offerta ma għandhiex tiffavorixxi jew teskludi xi teknoloġija jew pjattaforma tan-network partikolari. L-offerenti għandhom ikunu intitolati li jipproponu l-provvista tas-servizzi meħtieġa bl-użu jew bit-taħlit ta' kwalunkwe teknoloġija li jqisu l-aktar xierqa. Dan huwa mingħajr preġudizzju għall-possibbiltà li l-Istati Membri jiddeterminaw il-prestazzjoni mixtieqa, inkluża l-effiċjenza enerġetika tan-networks qabel il-proċedura u jagħtu punti ta' prijorità lis soluzzjoni teknoloġika jew lit-taħlita ta' soluzzjonijiet teknoloġiċi l-aktar adatti fuq il-bażi ta' kriterji oġġettivi, trasparenti u mhux diskriminatorji, f'konformità mat-Taqsima 5.2.4.1. Network iffinanzjat mill-Istat irid jippermetti aċċess b'kundizzjonijiet ġusti u mhux diskriminatorji lil dawk kollha li jfittxu aċċess irrispettivament mit-teknoloġija użata.

5.2.4.3 L-użu tal-infrastruttura eżistenti

126. L-użu tal-infrastruttura eżistenti huwa wieħed mill-fatturi ewlenin li jistgħu jikkontribwixxu biex jitnaqqsu l-ispejjeż tat-tnedija ta' network tal-broadband ġdid u tiġi limitata l-ħsara lill-ambjent.
127. L-Istati Membri għandhom ihegġu lill-impriżi li jkunu lesti jipparteċipaw fi proċedura ta' selezzjoni kompetittiva sabiex jużaw kwalunkwe infrastruttura eżistenti disponibbli. L-Istati Membri għandhom ihegġu wkoll lil dawn l-impriżi biex jipprovdu informazzjoni dettaljata dwar l-infrastrutturi eżistenti li jkunu proprjetà tagħhom jew kontrollati minnhom⁸⁶ fiż-żona fejn ikun ippjanat l-intervent. Dik l-informazzjoni għandha tiġi pprovduta fi żmien xieraq sabiex tkun tista' titqies meta jithejjew l-offerti. Fejn ikun proporzjonat, l-Istati Membri, filwaqt li jqisu fost fatturi oħrajn id-daqs taż-żona tal-intervent, il-prontezza tal-informazzjoni u ż-żmien disponibbli, għandhom jistabbilixxu li l-ġhoti ta' dik l-informazzjoni tkun kundizzjoni għall-partiċipazzjoni fil-proċedura tal-għażla⁸⁷. L-informazzjoni tista' tinkludi, b'mod partikolari: (a) il-post u r-rotta tal-infrastruttura; (b) it-tip u l-użu kurrenti tal-infrastruttura; (c) punt ta' kuntatt u (d) meta jkunu disponibbli⁸⁸, it-termini u l-kundizzjonijiet għall-użu tagħha.
128. L-Istati Membri jehtigilhom jagħmlu aċċessibbli l-informazzjoni kollha għad-dispożizzjoni tagħhom⁸⁹ dwar l-infrastruttura eżistenti li tista' tintuża għall-implimentazzjoni tan-networks tal-broadband fiż-żona tal-intervent. L-Istati Membri huma mhegġin jisfruttaw il-Punt Uniku ta' Informazzjoni stabbilit f'konformità mal-Artikolu 4(2) tad-Direttiva 2014/61/UE.

⁸⁶ L-infrastruttura li għandhom id-dritt li jagħtu aċċess għaliha lil partijiet terzi.

⁸⁷ Ara d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni fil-każ SA. 40720 (2016/N) National Broadband Scheme for the UK for 2016-2020 (ĠU C 323 2.9.2016, p. 2) (il-premessi 115 u 116), li fiha l-awtoritajiet tar-Renju Unit kienu jehtieġu li l-offerenti kollha jiffirmaw Kodiċi ta' Kondotta. Il-Kodiċi ta' Kondotta kien jinkludi standards għal dan li ġej: (i) il-livell ta' dettall tal-informazzjoni li għandha tiġi pprovduta; (ii) il-perijodi ta' żmien li fihom għandha tiġi pprovduta l-informazzjoni; (iii) it-termini aċċettabbli ta' ftehim ta' nuqqas ta' divulgazzjoni; u (iv) l-obbligi li l-infrastruttura tkun disponibbli biex tintuża f'offerti oħrajn. Offerenti li ma jissodisfawx it-termini tal-Kodiċi ta' Kondotta jiġu esklużi mill-akkwist.

⁸⁸ Dan jista' jkun il-każ b'mod partikolari meta diġà jkunu jeżistu termini u kundizzjonijiet bħal dawn bħala riżultat tal-obbligi regolatorji imposti mill-awtoritajiet regolatorji nazzjonali jew minn awtoritajiet kompetenti oħrajn skont id-Direttiva (UE) 2018/1972, meta l-aċċess ikun previst f'Deċiżjoni preċedenti dwar l-Għajjuna mill-Istat jew meta tkun disponibbli offerta kummerċjali bl-ingrossa.

⁸⁹ L-aċċess għal din l-informazzjoni jista' jkun limitat skont ir-regoli applikabbli. Pereżempju, l-aċċess għall-informazzjoni dwar l-infrastruttura fiżika skont id-Direttiva 2014/61/UE jista' jkun limitat għal raġunijiet ta' sigurtà u integrità tan-networks, tas-sigurtà nazzjonali, tas-saħħa jew is-sikurezza pubbliċi, ta' kunfidenzjalità jew ta' sigrieti kummerċjali.

5.2.4.4 Aċċess bl-ingrossa

129. L-aċċess bl-ingrossa effettiv minn partijiet terzi għal networks iffinanzjati huwa kundizzjoni indispensabbli ta' kwalunkwe miżura ta' għajjnuna mill-Istat. B'mod partikolari, l-aċċess bl-ingrossa jippermetti lill-impriżi terzi jikkompetu mal-offerent magħżul, u b'hekk tisaħħaħ l-għażla u l-kompetizzjoni fiż-żoni koperti mill-miżura. L-aċċess bl-ingrossa jevita wkoll il-ħolqien ta' monopolji reġjonali tas-servizzi. Billi jagħti l-possibbiltà li tiżviluppa l-kompetizzjoni fiż-żona fil-mira, jiżgura wkoll l-iżvilupp tas-suq f'dik iż-żona fuq medda itwal ta' żmien. Dak l-aċċess ma huwiex kontingenti fuq kwalunkwe analiżi minn qabel tas-suq skont it-tifsira tal-Kapitolu III Directive (EU) 2018/1972. Madankollu, it-tip ta' obbligi ta' aċċess bl-ingrossa imposti fuq network iffinanzjat mill-Istat għandu jkollu il-portafoll tal-obbligi ta' aċċess stabbiliti skont ir-regolament settorjali. Madankollu, peress li l-benefiċjarji tal-għajjnuna mhux biss jużaw ir-riżorsi proprji tagħhom iżda l-fondi pubbliċi biex iniedu n-network, għandhom jipprovdu firxa usa' ta' prodotti ta' aċċess bl-ingrossa minn dawk imposti mill-ARN fuq l-impriżi li jkollhom saħħa sinjifikanti fis-suq. Tali aċċess bl-ingrossa għandu jingħata kmieni kemm jista' jkun qabel ma jibdew jiġu pprovduti s-servizzi rilevanti u, meta l-operatur tan-network ikollu wkoll il-ħsieb li jipprovdi servizzi bl-imnut, mill-anqas 6 xhur qabel jitniedu dawk is-servizzi bl-imnut.
130. In-network iffinanzjat mill-Istat irid joffri aċċess effettiv lill-impriżi b'kundizzjonijiet ġusti u mhux diskriminatorji. Dan jista' jimplika l-aġġornament u ż-żieda fil-kapaċità tal-infrastruttura eżistenti, fejn neċessarji, u t-tnedija ta' infrastruttura ġdida suffiċjenti (pereżempju, tubi kbar biżżejjed sabiex jipprovdu għal numru suffiċjenti ta' networks, u topoloġiji differenti tan-network)⁹⁰.
131. L-Istati Membri jeħtiġilhom jindikaw it-termini, il-kundizzjonijiet u l-prezzijiet għall-prodotti tal-aċċess bl-ingrossa fid-dokumenti tal-proċedura ta' selezzjoni kompetittiva u jeħtiġilhom jippubblikaw dik l-informazzjoni fuq sit web komprensiv, fil-livell nazzjonali jew reġjonali. Il-pubbliku ġenerali għandu jkollu aċċess għas-sit web mingħajr ebda restrizzjoni, inkluża r-reġistrazzjoni tal-utenti minn qabel.
132. Sabiex l-aċċess bl-ingrossa jsir effettiv u sabiex min ifittex l-aċċess ikun jista' jipprovdi s-servizzi tiegħu, l-aċċess bl-ingrossa jrid jingħata wkoll lil partijiet tan-network li ma jkunux ġew iffinanzjati mill-Istat jew li ma setgħux jitniedu mill-benefiċjarju tal-għajjnuna⁹¹.

5.2.4.4.1 Termini u kundizzjonijiet tal-aċċess bl-ingrossa

133. L-aċċess bl-ingrossa effettiv irid jingħata għal mill-anqas 10 snin għall-prodotti attivi kollha minbarra aċċess virtwali diżaggregat (VULA).

⁹⁰ Dan jista' jinkludi, skont it-tip ta' intervent: tubi ta' daqs adegwat, numru suffiċjenti ta' fibri skuri, tip u aġġornament ta' poli, arbli, torrijiet, tip u daqs tal-kabinetti tat-toroq sabiex jipprovdu separazzjoni effettiva eċċ. Ara d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2016) 3208 final tas-26 ta' Mejju 2016, il-Każ SA.40720 (2016/N) – Ir-Renju Unit – Broadband Delivery UK (ĠU C 323 2.9.2016, p. 2) u d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2019) 8069 final tal-15 ta' Novembru 2019, il-Każ SA.54472 (2019/N) – L-Irlanda – National Broadband Plan (ĠU C 7 10.1.2020, p. 1).

⁹¹ Pereżempju, aċċess effettiv jimplika li jingħata aċċess bl-ingrossa adegwat għat-tagħmir attiv anke jekk tiġi ffinanzjata biss l-infrastruttura.

134. L-aċċess fuq il-bażi tal-VULA jrid jinghata għal perjodu ta' żmien ugwali għat-tul tal-ħajja tal-infrastruttura li għaliha l-VULA huwa sostitut⁹².
135. L-aċċess għal infrastruttura ġdida (bħal tubi, arbli, kabinetti tat-toroq jew fibra skura) irid jinghata għat-tul tal-ħajja tal-element tan-network ikkonċernat⁹³. Jekk l-ghajnuna mill-Istat tinghata għal infrastruttura ġdida, l-infrastruttura trid tkun kbira biżżejjed sabiex tissodisfa d-domanda kurrenti u li tevolve ta' dawk li jfittxu aċċess⁹⁴. Dan huwa komplementari u mingħajr preġudizzju għall-obbligi regolatorji li jistgħu jiġu imposti mill-ARN.
136. L-Istati Membri jehtigilhom jikkonsultaw lill-ARN dwar il-prodotti, il-kundizzjonijiet u l-ipprezzar tal-aċċess bl-ingrossa. L-ARN huma mheggin jipprovdu gwida, kif stabbilit fit-Taqsima 5.2.4.6.
137. L-istess kundizzjonijiet ta' aċċess iridu japplikaw għan-network kollu ffinanzjat mill-Istat, inklużi l-partijiet tan-network fejn intużat infrastruttura eżistenti. L-obbligi ta' aċċess iridu jiġu infurzati irrispettivament minn kwalunkwe bidla fis-sjeda, fil-ġestjoni jew fl-operat tan-network iffinanzjat mill-Istat.
138. Jekk juża r-riżorsi proprji tiegħu, il-benefiċjarju tal-ghajnuna jew dawk li jfittxu aċċess u jaqdbu man-network iffinanzjat mill-Istat jistgħu jiddeċiedu li jestendu n-networks tagħhom f'żoni kontigwi barra miż-żona fil-mira. Dawk li jfittxu l-aċċess jistgħu jwettqu estensjonijiet bħal dawk fuq il-bażi tal-obbligi ta' aċċess bl-ingrossa. Jekk ma jkunx marbutin mal-benefiċjarju tal-ghajnuna, ma jkun hemm l-ebda limitazzjoni għal estensjonijiet bħal dawk f'żoni kontigwi. Persuna li tfittex l-aċċess titqies li ma tkunx marbuta mal-benefiċjarju tal-ghajnuna jekk ma tkunx parti mill-istess grupp u ma jkollhiex parteċipazzjoni fl-impriża rispettivi tiegħu. L-estensjonijiet mill-benefiċjarji tal-ghajnuna jistgħu jkunu permessi soġġetti għas-salvagwardji kumulattivi li ġejjin:
- (a) meta jwettaq il-konsultazzjoni pubblika (ara t-Taqsima 5.2.2.4.2), l-Istat Membru jehtieglu jindika li huma permessi estensjonijiet privati fi stadju aktar tard u jipprovdi informazzjoni sinifikattiva dwar il-kopertura potenzjali ta' estensjonijiet bħal dawk;

⁹² Peress li f'dan il-każ partikolari l-VULA huwa sostitut tad-diżaggregazzjoni fiżika għal infrastruttura ġdida, japplikaw l-istess regoli għal infrastruttura ġdida.

⁹³ Ara d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2019) 8069 final tal-15 ta' Novembru 2019, il-Każ SA.54472 (2019/N) – L-Irlanda – National Broadband Plan (ĠU C 7 10.1.2020, p. 1). Kull meta l-benefiċjarju tal-ghajnuna jiddeċiedi li jaġġorna jew jissostitwixxi l-infrastruttura qabel ma tintemm il-ħajja tal-infrastruttura meġhuna, il-benefiċjarju tal-ghajnuna jkollu jkompli jagħti aċċess għall-infrastruttura l-ġdida tul il-perjodu kollu previst għall-infrastruttura oriġinali.

⁹⁴ Pereżempju, u skont l-ispeċifità tan-network, meta jinbnew tubi ġodda sabiex jospitaw il-fibra, għandhom jipprovdu għal mhux inqas minn tliet kejbils tal-fibra indipendenti li kull wieħed minnhom jospita diversi fibri u, għalhekk, ikunu jistgħu jaqdu lil diversi impiżi. Meta l-infrastruttura eżistenti jkollha limitazzjonijiet fil-kapaċità u ma tkunx tista' tipprovdi aċċess għal mill-anqas tliet kejbils tal-fibra indipendenti, fuq il-bażi tal-prinċipju min jiġi l-ewwel jinqeda l-ewwel, l-operatur tan-network iffinanzjat mill-Istat għandu jpoġġi għad-dispożizzjoni ta' dawk li jfittxu l-aċċess, mill-inqas 50 % tal-kapaċità (b'mod partikolari l-fibri skuri).

(b) l-estensjonijiet f'żoni kontigwi jistgħu jitwettqu biss sentejn wara li jibda jopera n-network iffinanzjat mill-Istat, fejn issehh waħda mis-sitwazzjonijiet li ġejjin:

- (i) fil-konsultazzjoni pubblika, il-partijiet ikkonċernati juru li hemm riskju li l-estensjoni ppjanata tidhol f'żona kontigwa li diġà tkun moqdiya minn tal-anqas żewġ networks indipendenti li jipprovdu veloċitajiet komparabbli ma' dawk tan-network iffinanzjat mill-Istat;
- (ii) ikun hemm mill-anqas network wieħed fiż-żona kontigwa li jipprovdi veloċitajiet komparabbli ma' dawk tan-network iffinanzjat mill-Istat li jkun daħal fis-sehh anqas minn ħames snin qabel ma jibda jopera n-network iffinanzjat mill-Istat⁹⁵.

139. Jekk ir-riżultati tal-konsultazzjoni pubblika juru evidenza ta' riskji ta' distorsjonijiet sinifikanti oħrajn tal-kompetizzjoni, jehtieg li jiġu projbati estensjonijiet mill-benefiċjarju tal-ghajnuna.

5.2.4.4.2 Prodotti ta' aċċess bl-ingrossa

5.2.4.4.2.1 Networks ta' aċċess fissi varati f'żoni bojod

140. In-network iffinanzjat mill-Istat irid jipprovdi tal-anqas aċċess għall-bitstream, aċċess għall-fibra skura u aċċess għall-infrastruttura, inklużi kabinetti tat-toroq, lasti, arbli, torrijiet, u tubi.

141. Barra minn hekk, l-Istati Membri jehtigilhom jiżguraw li n-network iffinanzjat mill-Istat jipprovdi tal-anqas diżaggregazzjoni fiżika jew VULA. Sabiex jitqies xieraq bħala prodott ta' aċċess bl-ingrossa, kwalunkwe prodott ta' VULA jrid jiġi approvat minn qabel mill-ARN jew minn awtorità kompetenti oħra.

5.2.4.4.2.2 Networks ta' aċċess fiss użati f'żoni griżi u bojod

142. In-network iffinanzjat mill-Istat irid jipprovdi mill-inqas (a) il-prodotti ta' aċċess bl-ingrossa msemmijin fil-paragrafu 140; u (b) id-diżaggregazzjoni fiżika.

143. L-Istati Membri jistgħu jqisu li jkun xieraq li ma jimponux l-ghoti ta' diżaggregazzjoni fiżika u, minflok, jehtiegu l-provvista ta' VULA. F'dak il-każ, l-Istati Membri jehtigilhom jindikaw l-intenzjoni tagħhom li jikkonċedu deroga mill-obbligu li jipprovdu diżaggregazzjoni fiżika u li jipprovdu r-raġunijiet għal dik l-għażla fil-konsultazzjoni pubblika. L-Istati Membri jehtigilhom juru li s-sostituzzjoni tal-provvista ta' diżaggregazzjoni fiżika mal-ghoti ta' VULA ma tissograx li tfixxkel il-kompetizzjoni mingħajr bżonn filwaqt li jqisu r-riżultat tal-konsultazzjoni pubblika u l-karatteristiċi tas-suq u taż-żona kkonċernata⁹⁶. Fuq dik il-bażi, il-Kummissjoni tivvaluta jekk il-forniment ta' VULA, minflok diżaggregazzjoni fiżika, jiżgurax li l-ghajnuna tkun proporzjonata.

⁹⁵ Dawn ir-regoli japplikaw ukoll fil-każ ta' konnessjonijiet ma' backhauls iffinanzjati mill-Istat jew fil-każ ta' network mobbli ffinanzjat mill-Istat li sussegwentement jintuża għall-provvista ta' servizzi ta' aċċess fiss mingħajr wajers f'żoni li diġà jkunu koperti minn network fiss.

⁹⁶ Dawn il-karatteristiċi jistgħu jappartjenu għar-regolamentazzjoni *ex ante* applikabbli fis-swieq tal-komunikazzjonijiet elettronici, għall-mudell tan-negozju tal-operaturi preżenti fis-suq (fornituri ta' servizzi tal-broadband bl-ingrossa biss jew integrati vertikament), għad-daqs tal-proġett ta' intervent tal-ghajnuna mill-Istat, għall-użu ta' diżaggregazzjoni fiżika fl-Istat Membru kkonċernat, eċċ.

5.2.4.4.2.3 Networks ta' aċċess mobbli

144. In-network iffinanzjat mill-Istat irid jipprovdi sett raġonevoli ta' prodotti ta' aċċess bl-ingrossa, meta jitqiesu l-karatteristiċi tas-suq, sabiex jiġi żgurat aċċess effettiv għan-network sussidjat. Dak jinkludi mill-inqas ir-roaming, u l-aċċess għal lasti, għal arbli, għal torrijiet u għal tubi. Hekk kif isiru disponibbli, in-network iffinanzjat mill-Istat ikollu jipprovdi l-prodotti ta' aċċess neċessarji sabiex jiġu sfruttati l-karatteristiċi aktar avvanzati⁹⁷ tan-networks mobbli, bħall-5G u l-ġenerazzjonijiet futuri tan-networks mobbli⁹⁸.

5.2.4.4.2.4 Backhauls

145. In-network iffinanzjat mill-Istat irid jiżgura mill-inqas servizz attiv wieħed u aċċess għal lasti, għal arbli, għal torrijiet, għal tubi u għall-fibra skura.
146. L-Istati Membri jehtigilhom jipprevedu li jkun hemm kapaċità suffiċjenti għal infrastruttura ġdida (pereżempju, tubi kbar biżżejjed sabiex jipprovdu għall-varar tal-fibra sabiex jakkomodaw il-htigijiet mistennija ta' dawk kollha li jfittxu aċċess) jekk ikun neċessarju sabiex jiġi żgurat aċċess effettiv b'kundizzjonijiet ġusti u mhux diskriminatorji.

5.2.4.4.3 L-aċċess bl-ingrossa fuq il-bażi ta' domanda raġonevoli

147. Bħala eċċezzjoni għall-kundizzjonijiet stabbiliti fit-Taqsima 5.2.4.4.2, l-Istati Membri jistgħu jillimitaw il-provvista ta' ċerti prodotti ta' aċċess bl-ingrossa għal każijiet ta' domanda raġonevoli minn persuna li tfittex aċċess, fejn il-provvista ta' dawk il-prodotti jżid b'mod sproporzjonat l-ispejjeż tal-investment mingħajr ma jrendi benefiċċji sinifikanti f'termini ta' kompetizzjoni akbar.
148. Sabiex il-Kummissjoni tapprova eċċezzjoni bħal din, l-Istati Membri jehtigilhom jipprovdu ġustifikazzjoni fuq il-bażi tal-karatteristiċi ta' dak l-intervent speċifiku. Il-ġustifikazzjoni għandha tkun ibbażata fuq kriterji motivati sew u oġġettivi, bħaddensità baxxa tal-popolazzjoni taż-żoni kkonċernati, id-daqs taż-żona fil-mira jew id-daqs tal-benefiċjarji tal-ġajjnuna⁹⁹. L-Istati Membri jehtigilhom juru, għal kull prodott ta' aċċess li mhux se jiġi pprovdut, li l-provvista ta' dak il-prodott tkun tirriżulta f'żieda sproporzjonata fl-ispejjeż tal-intervent, fuq il-bażi ta' kalkoli dettaljati u oġġettivi tal-ispejjeż.
149. Id-domanda ta' persuna li tfittex aċċess titqies raġonevoli jekk (a) il-persuna li tfittex aċċess tipprovdi pjan ta' direzzjoni tan-negozju li jiġġustifika l-iżvilupp tal-prodott fuq in-network iffinanzjat mill-Istat; u (b) l-ebda prodott ta' aċċess komparabbli ma jkun

⁹⁷ Bħan-Network ta' Aċċess għal Diversi Operaturi (MORAN), in-Network Ewlieni għal Diversi Operaturi (MOCN), il-partizzjoni tan-network.

⁹⁸ Meta jagħtu l-ġajjnuna, l-Istati Membri jehtigilhom jiżguraw li l-arbli u t-torrijiet jkunu jistgħu jiżguraw li tali aċċess jista' jingħata meta titqies l-istruttura tas-suq kurrenti u dik li qiegħda tevolvi.

⁹⁹ Pereżempju, ara d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2011) 7285 final tad-19 ta' Ottubru 2011, il-Każ N 330/2010 — Franza — Programme national «Très Haut Débit» - Volet B (ĠU C 364 14.12.2011, p. 2) u d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2012) 8223 final tal-20 ta' Novembru 2012, il-Każ SA.33671 (2012/N) — Ir-Renju Unit — National Broadband scheme for the UK - Broadband Delivery UK (ĠU C 16 19.1.2013, p. 2).

diġà offrut fl-istess zona ġeografika minn impriża oħra bi prezzijiet ekwivalenti għal dawk f'żoni b'popolazzjoni aktar densa¹⁰⁰.

150. Jekk talba għall-aċċess tkun raġonevoli, l-ispejjeż addizzjonali biex tintlaqa' t-talba għall-aċċess għandhom jiġġarrbu mill-benefiċjarju tal-ġajnuna.

5.2.4.4.4 Ipprezzar tal-aċċess bl-ingrossa

151. Meta jistabbilixxu l-prezzijiet għall-prodotti tal-aċċess bl-ingrossa, l-Istati Membri jeħtiġilhom jiżguraw li l-prezz tal-aċċess bl-ingrossa għal kull prodott ikun ibbażat fuq wieħed mill-parametri referenzjarji u mill-prinċipji tal-ipprezzar li ġejjin:

- (a) il-medja tal-prezzijiet bl-ingrossa ppubblikati li jipprevalu f'żoni komparabbli u aktar kompetittivi tal-Istat Membru;
- (b) il-prezzijiet regolati diġà stabbiliti jew approvati mill-ARN għas-swieq u għas-servizzi kkonċernati;
- (c) l-orjentazzjoni tal-ispejjeż jew metodoloġija awtorizzata f'konformità mal-qafas regolatorju settorjali.

152. L-ARN jeħtiġilha tiġi kkonsultata dwar il-prodotti tal-aċċess bl-ingrossa u t-termini u l-kundizzjonijiet għall-aċċess bl-ingrossa, inklużi l-prezzijiet u t-tilwim relatat, kif stabbiliti fit-Taqsima 5.2.4.6.

5.2.4.4.5 Rkupru

153. L-ammont ta' ġajnuna għall-interventi mill-Istat li jappoġġaw it-tnedija ta' network fiss u mobbli spiss jiġi stabbilit fuq bażi *ex ante* sabiex ikopri d-diskrepanza fil-finanzjament li tkun mistennija matul il-ħajja tal-infrastruttura li tingħata l-ġajnuna.
154. F'dak il-każ, peress li l-ispejjeż u d-dħul fil-futur ikunu ġeneralment incerti, l-Istati Membri għandhom jimmonitorjaw mill-qrib l-implimentazzjoni ta' kull proġett iffinanzjat mill-Istat¹⁰¹ tul il-ħajja kollha tal-infrastruttura li tingħata l-ġajnuna u jipprovdu mekkaniżmu ta' rkupru. Permezz ta' dak il-mekkanizmu ikun possibbli li tiġi kkunsidrata kif xieraq informazzjoni li l-benefiċjarju tal-ġajnuna ma jkunx seta' jqis fil-pjan ta' direzzjoni tan-negozju oriġinali meta kien applika għall-ġajnuna mill-Istat. Dawn li ġejjin huma eżempji ta' fatturi li jista' jkollhom impatt fuq il-profittabbiltà tal-proġett u li jistgħu jkunu diffiċli, jew saħansitra impossibbli, li jiġu stabbiliti *ex ante* b'akkuratezza adegwata huma: (a) l-ispejjeżattwali għat-tnedija tan-

¹⁰⁰ Il-Kummissjoni tista' taċċetta kundizzjonijiet bħala parti mill-analiżi tal-proporzjonalità fid-dawl tal-karatteristiċi tal-każ u tal-eżerċizzju ġenerali ta' bilanċjar. Ara pereżempju, id-Deciżjoni tal-Kummissjoni C(2011) 7285 final tad-19 ta' Ottubru 2011, il-Każ N 330/2010 — Franza – Programme national “Très Haut Débit” - Volet B (ĠU C 364, 14.12.2011, p 2) u d-Deciżjoni tal-Kummissjoni C(2012) 8223 final tal-20 ta' Novembru 2012, il-Każ SA.33671(2012/N) – Ir-Renju Unit – National Broadband scheme for the UK - Broadband Delivery UK (ĠU C 16 19.1.2013, p. 2). Jekk il-kundizzjonijiet jiġu ssodisfati, għandu jingħata aċċess f'perjodu li huwa normali għas-suq partikolari. F'każ ta' kunflitt, l-awtorità tal-ghoti għandha titlob parir mill-ARN jew minn korp nazzjonali kompetenti ieħor.

¹⁰¹ Dan jinkludi għotjiet individwali ta' ġajnuna skont skema ta' ġajnuna mill-Istat.

network; (b) id-dhul attwali mis-servizzi ewlenin; (c) id-diffużjoni nnifisha; u (d) id-dhul attwali minn servizzi “mhux ewlenin”¹⁰².

155. Ikun jehtieg li l-Istati Membri jimplimentaw mekkaniżmu ta' rkupru tul il-hajja kollha tal-infrastruttura li tinghata l-ghajnuna jekk l-ammont tal-ghajnuna tal-progett ikun iktar minn EUR 10 miljun. L-Istati Membri jehtigilhom jistabbilixxu r-regoli ta' dak il-mekkanizmu b'mod trasparenti u car minn qabel, inkluż fid-dokumentazzjoni tal-proċedura ta' selezzjoni kompetittiva.
156. Ma jkunx neċessarju mekkaniżmu ta' rkupru meta l-progett jitwettaq permezz tal-mudell ta' investment dirett li fih jinbena u jiġi operat minn awtorità pubblika biss network pubbliku u bl-ingrossa, bl-uniku għan li jinghata aċċess ġust u mhux diskriminatorju lill-impriżi kollha¹⁰³.
157. Peress li diversi fatturi jista' jkollhom impatt pożittiv jew negattiv fuq il-pjan ta' direzzjoni tan-negozju tal-benefiċjarju tal-ghajnuna, il-mekkanizmu ta' rkupru għandu jittfassal b'tali mod li jqis u jibbilanċja żewġ objettivi: (a) għandu jippermetti li l-Istat Membru jirkupra ammonti 'l fuq minn profitt raġonevoli¹⁰⁴; (b) ma għandux jipperikola l-inċentivi tal-impriżi sabiex jipparteċipaw fi proċedura ta' selezzjoni kompetittiva¹⁰⁵ u sabiex jistinkaw għal kosteffiċjenzi (titjib fl-effiċjenza) meta jniedu n-network. Sabiex jinkiseb bilanċ tajjeb bejn iż-żewġ objettivi, l-Istati Membri għandhom jintroduċu kriterji biex jinċentivaw it-titjib fl-effiċjenza¹⁰⁶.
158. Il-massimu tal-ammont ta' inċentiv stabbilit ma jridx ikun iktar minn 30 % tal-profitt raġonevoli. L-Istati Membri ma għandhomx jirkupraw xi profitt żejjed daqs jew inqas minn dak il-limitu (jiġifieri, il-profitt raġonevoli miżjud bl-ammont tal-inċentiv¹⁰⁷). Kwalunkwe profitt li jaqbeż il-limitu jrid jinqasam bejn il-benefiċjarju tal-ghajnuna u

¹⁰² Pereżempju, mekkaniżmu ta' rkupru jista' jgħin sabiex jiġu rkuprati profitti li jkunu oghla minn dawk raġonevolment antiċipati, pereżempju minhabba: (i) diffużjoni iktar minn dik prevista ta' prodotti tal-broadband li tirriżulta fi profitti addizzjonali u f'diskrepanza iżgħar fl-investment; u (ii) dhul oghla milli previst minn prodotti mhux tal-broadband li jirriżulta fi profitti addizzjonali u f'diskrepanza iżgħar fl-investment (pereżempju dhul minn prodotti godda ta' aċċess bl-imnut). Ara d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2016) 3208 final tas-26 ta' Mejju 2016, il-Każ SA.40720 (2016/N) – Ir-Renju Unit - Broadband Delivery UK (ĠU C 323 2.9.2016, p. 2).

¹⁰³ Mekkanizmu ta' rkupru jista' jkun neċessarju f'każijiet oħrajn, bħal ċerti mudelli ta' sjieda pubblika. Ara pereżempju d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2016) 3208 final tas-26 ta' Mejju 2016, il-Każ SA.40720 (2016/N) – Ir-Renju Unit – Broadband Delivery UK (ĠU C 323 2.9.2016, p. 2).

¹⁰⁴ Profitt raġonevoli għandu jittqies li jfisser ir-rata ta' redditu fuq il-kapital li tkun mehtieġa minn kumpanija tipika, filwaqt li jittqies il-livell ta' riskju speċifiku għas-settur tal-broadband u t-tip ta' servizzi pprovduti. Ir-rata ta' redditu mehtieġa fuq il-kapital tipikament tiġi ddeterminata mill-ispiża medja ponderata tal-kapital (“WACC”).

¹⁰⁵ Il-parteeċipazzjoni fil-proċedura ta' selezzjoni kompetittiva tiddependi mill-profitt u mit-telf mistennijin. Pereżempju, it-telf jista' jirriżulta jekk l-offerent ikun ottimist wisq fir-rigward tad-dhul futur li jkun mistenni li jirriżulta mill-forniment ta' servizzi tal-broadband jew jekk jimmaterjalizzaw spejjeż mhux mistennija. Peress li l-awtorità tal-ghoti ma tirrimborża l-ebda telf mhux mistenni, mekkaniżmu ta' rkupru strett fuq il-profitti futuri jista' jżid ir-riskju kumplessiv għall-investitur u jiskoraġġixxi l-parteeċipazzjoni fil-proċedura ta' selezzjoni kompetittiva.

¹⁰⁶ It-titjib fl-effiċjenza ma jistax inaqqas il-kwalità tas-servizz ipprovdut.

¹⁰⁷ Jekk il-profitt raġonevoli jkun ta' 10 %, l-ammont massimu ta' inċentiv ikun ta' 3 %.

l-Istat Membru, fuq il-bażi tal-intensità tal-ghajnuna li tirriżulta mill-eżitu tal-proċedura ta' selezzjoni kompetittiva¹⁰⁸.

159. Il-mekkaniżmi ta' rkupru jridu jqisu wkoll il-profitti li jkunu saru minn tranżazzjonijiet oħrajn li jikkonċernaw in-network ifffinanzjat mill-Istat. Pereżempju, meta kumpanija tiġi stabbilita speċifikament sabiex tibni jew topera n-network ifffinanzjat mill-Istat, jekk azzjonist eżistenti ta' dik il-kumpanija jbigħ l-ishma kollha tiegħu jew parti minnhom fil-kumpanija fi żmien 7 snin mit-tlestija tan-network jew fi żmien 10 snin mill-aġġudikazzjoni tal-ghajnuna, l-Istat Membru jeħtieġu jirkupra kwalunkwe ammont tar-rikavat mill-bejgħ li jkun iktar mill-prezz li bih l-azzjonist kurrenti jkun jikseb profitt raġonevoli¹⁰⁹.

5.2.4.5 Separazzjoni tal-kontabilità

160. Sabiex jiġi żgurat li l-ghajnuna tibqa' proporzjonali u ma twassalx għal kumpens eċċessiv jew għal sussidjar reċiproku ta' attivitajiet mhux meġġjunin, il-benefiċjarju tal-ghajnuna jeħtieġu jiżgura separazzjoni tal-kontabilità sabiex l-ispejjeż tat-tnedija u tat-thaddim u d-dhul mill-użu tan-network inniedi bil-finanzjament mill-Istat ikunu identifikati b'mod ċar.

5.2.4.6 Ir-rwol tal-ARN, tal-Awtoritajiet Nazzjonali tal-Kompetizzjoni, taċ-ċentri nazzjonali ta' kompetenza u tal-Uffiċċji ta' Kompetenza fil-broadband

161. Ir-rwol tal-ARN fit-tfassil tal-aktar interventi xierqa mill-Istat b'appoġġ għan-networks tal-banda wiesgħa huwa partikolarment importanti. L-ARN kisbu għarfien tekniku u għarfien espert minhabba r-rwol kruċjali assenjat lilhom mir-regolamentazzjoni settorjali u jinsabu fl-aħjar pożizzjoni sabiex jappoġġaw lill-awtoritajiet pubbliċi fir-rigward tat-tfassil tal-interventi mill-Istat.
162. L-Istati Membri huma mhegġin jinvolvu sistematikament lill-ARN fit-tfassil, fl-implimentazzjoni u fil-monitoraġġ tal-interventi tal-Istat, u b'mod partikolari izda mhux limitati għal, (a) fl-identifikazzjoni tal-oqsma fil-mira (immappjar u konsultazzjoni pubblika), (b) fil-valutazzjoni tal-issodisfar tar-rekwiżiti tal-bidla gradwali, u (c) fil-mekkaniżmi għar-riżoluzzjoni tal-konflitti, inkluż fil-każ ta' tilwim fir-rigward ta' kwalunkwe wiehed minn dawk l-aspetti.
163. Fid-dawl tal-għarfien espert partikolari tal-ARN tas-swieq nazzjonali, l-Istati Membri jeħtieġilhom jikkonsultaw lill-ARN, li jinsabu fl-aħjar pożizzjoni, fir-rigward ta': (a) il-prodotti, il-kundizzjonijiet u l-ipprezzar tal-aċċess bl-ingrossa (it-Taqsima 5.2.4.4); u (b) l-infrastrutturi eżistenti li huma soġġetti għal regolamentazzjoni *ex ante* (it-Taqsima 5.2.4.3). Meta l-ARN tkun ingħatat il-kompetenzi neċessarji għall-involvement tagħha fl-interventi mill-Istat għat-tnedija ta' networks tal-broadband, l-Istat Membru għandu jibgħat lill-ARN deskrizzjoni dettaljata tal-miżuri tal-ghajnuna,

¹⁰⁸ Pereżempju, jekk il-profitt raġonevoli jkun ta' 10 % u jiġi applikat l-ammont massimu ta' inċentiv ta' 3 %, jenħtieġ li l-Istati Membri ma jirkupraw l-ebda profitt li ma jkunx iktar minn 13 %. Jekk il-profitt attwali jkun ta' 20 % u l-intensità tal-ghajnuna tkun ta' 70 %, id-differenza fil-profitt minn 13 % għal 20 % tiġi kondiviza kif ġej: 70 % lill-Istat Membru u 30 % lill-investitur fil-broadband.

¹⁰⁹ Pereżempju, f'każ li fih azzjonist ikollu 40 % tal-ishma tal-kumpanija benefiċjarja u l-valur preżenti nett (VPN) tal-kumpanija li tuża l-profitt raġonevoli bħala rata ta' skont ikun X, jekk l-azzjonist ibigh l-ishma tiegħu għal ammont totali ta' Y, l-Istat Membru jeħtieġu jirkupra $Y - 40\% \times X$ mingħand dak l-azzjonist.

mill-anqas xahrejn qabel notifika dwar l-ghajnuna mill-Istat sabiex l-ARN tinghata perjodu ta' zmien ragonevoli sabiex tipprovdi l-opinjoni tagħha.

164. F'konformità mal-aħjar prattiki, mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi tal-ARN skont il-qafas regolatorju, l-ARN jistgħu joħorġu linji gwida għall-awtoritajiet lokali dwar, fost l-oħrajn, it-tweqqif ta' analiżi tas-suq u d-definizzjonijiet ta' prodotti ta' aċċess bl-ingrossa u l-ipprezzar. Dawk il-linji gwida għandhom iqisu l-qafas regolatorju u r-rakkomandazzjonijiet maħruġin mill-Kummissjoni¹¹⁰.
165. Minbarra l-involvement tal-ARN, l-Istati Membri jistgħu jikkonsultaw ukoll lill-Awtoritajiet Nazzjonali tal-Kompetizzjoni, pereżempju sabiex jirċievu pariri dwar kif għandhom jistabbilixxu kundizzjonijiet ekwi għall-imprizi u sabiex jevitaw li sehem sproporzjonatament għoli tal-fondi mill-Istat jiġi allokati lil operatur wieħed, biex b'hekk tissaħħaħ pożizzjoni tas-suq (li possibbilment tkun diġà dominanti)¹¹¹.
166. L-Istati Membri jistgħu jistabbilixxu ċentri nazzjonali ta' kompetenza jew Uffiċċji ta' Kompetenza fil-broadband li jistgħu jgħinu lill-awtoritajiet pubbliċi jfasslu intervent mill-Istat li jappoġġa t-tnedija ta' networks tal-broadband¹¹².

5.2.5 *It-trasparenza, ir-rapportar, il-monitoraġġ tal-ghajnuna*

167. L-Istati Membri jehtigilhom jikkonformaw mar-rekwiżiti stabbiliti fit-Taqsima 7 dwar it-trasparenza, ir-rappurtaġġ u l-monitoraġġ.

5.3 **Effetti negattivi fuq il-kompetizzjoni u fuq il-kummerċ**

168. L-ghajnuna għat-tnedija ta' networks fissi u mobbli jista' jkollha effetti negattivi f'termini ta' distorsjonijiet tas-suq u impatt fuq il-kummerċ bejn l-Istati Membri.
169. Il-Kummissjoni tivvaluta s-sinifikat tad-distorsjoni tal-kompetizzjoni u l-effett fuq il-kummerċ f'termini tal-impatt fuq il-kompetituri u l-possibilità ta' esklużjoni ta' investimenti privati. L-appoġġ pubbliku jista' wkoll ihegġeġ lill-fornituri ta' servizzi lokali sabiex jirrikorru għas-servizzi offruti min-network iffinanzjat mill-Istat minflok daww ipprovduti skont it-termini tas-suq. Barra minn hekk, meta l-benefiċjarju tal-ghajnuna x'aktarx ikun impriza li diġà tkun dominanti f'suq jew li tista' ssir dominanti minhabba l-investment pubbliku, l-ghajnuna tista' ddgħajfef ir-restrizzjonijiet kompetittivi li l-kompetituri jistgħu jeżerċitaw. Anke meta d-distorsjonijiet jistgħu jiġu

¹¹⁰ Dan iżid it-trasparenza, jiffaċilita l-piż amministrattiv fuq l-awtoritajiet lokali u jista' jfisser li l-ARN ma jkollhomx janalizzaw kull każ ta' għajnuna mill-Istat fuq bażi individwali.

¹¹¹ Ara, pereżempju, l-Opinjoni Nru 12-A-02 tas-17 ta' Jannar 2012 mill-Awtorità Franciża għall-Kompetizzjoni dwar talba għal opinjoni mill-Kumitat tas-Senat dwar l-Ekonomija, l-Iżvilupp Sostenibbli u l-Ippjanar Reġjonali dwar il-qafas għall-involvement tal-awtoritajiet lokali fit-tnedija ta' networks ta' velocità għolja hafna [Avis No 12-A-02 du 17 janvier 2012 de l'Autorité de la concurrence relatif à une demande d'avis de la commission de l'économie, du développement durable et de l'aménagement du territoire du Sénat concernant le cadre d'intervention des collectivités territoriales en matière de déploiement des réseaux à très haut débit].

¹¹² Ara, pereżempju, id-Deciżjoni tal-Kummissjoni K(2008) 6705 tal-5 ta' Novembru 2008, il-Każ N 237/08 – Il-Ġermanja – Broadband support in Niedersachsen (ĠU C 18, 24.1.2009, p. 1); Id-Deciżjoni tal-Kummissjoni C(2012) 8223 final tal-20 ta' Novembru 2012, il-Każ SA.33671 (2012/N) – Ir-Renju Unit – National Broadband scheme for the UK - Broadband Delivery UK (ĠU C 16 19.1.2013, p. 2) u d-Deciżjoni tal-Kummissjoni C(2016) 3208 final tas-26 ta' Mejju 2016, il-Każ SA.40720 (2016/N) – Ir-Renju Unit - Broadband Delivery UK (ĠU C 323 2.9.2016, p. 2).

kkunsidrati limitati f'livell individwali, fuq bażi kumulattiva, l-iskemi ta' għajnuna xorta jistgħu jwasslu għal livelli għoljin ta' distorsjoni.

5.4 Il-bilanċ tal-effetti pożittivi tal-għajnuna kontra l-effetti negattivi fuq il-kompetizzjoni u fuq il-kummerċ

170. Il-Kummissjoni tibbilanċja l-effetti pożittivi tal-għajnuna ppjanata fuq l-attivitajiet ekonomiċi appoġġati mal-effetti negattivi attwali u potenzjali fuq il-kundizzjonijiet tal-kompetizzjoni u tal-kummerċ. Sabiex l-għajnuna mill-Istat tkun kompatibbli mas-suq intern, l-effetti pożittivi jridu jisbqu l-effetti negattivi tagħha.
171. L-ewwel nett, il-Kummissjoni tivvaluta l-effetti pożittivi tal-għajnuna fuq l-attivitajiet ekonomiċi appoġġati, inkluż il-kontribut tagħha lejn l-oġettivi tal-politika diġitali. L-Istat Membru jrid juri, fuq il-bażi ta' analiżi kontrofattwali, li l-miżura għandha effetti pożittivi meta mqabbla ma' dak li kieku kien jigri mingħajr l-għajnuna. Kif indikat fit-Taqsima 5.2.1, l-effetti pożittivi jistgħu jinkludu l-kisba tal-oġettivi tal-intervent mill-Istat, bħat-tnedija ta' network ġdid fis-suq li jipprovi kapaċità u veloċità addizzjonali kif ukoll prezzijiet aktar baxxi u għażla aħjar għall-utenti finali, u kwalità u innovazzjoni aħjar. Dan jirriżulta wkoll f'aċċess akbar għall-utenti finali għar-riżorsi online u x'aktarx li jstimula żieda fid-domanda. Bħala riżultat, jista' jikkontribwixxi wkoll għat-tlestija tas-Suq Uniku Diġitali u jgħib benefiċċji għall-ekonomija tal-Unjoni kollha kemm hi.
172. Barra minn hekk, il-Kummissjoni tista' tqis ukoll, fejn rilevanti, jekk l-għajnuna twassalx għal effetti pożittivi oħrajn, pereżempju t-titjib fl-effiċjenza enerġetika tal-operazzjonijiet tan-network jew fil-politiki tal-Unjoni bħall-Patt Ekoloġiku Ewropew.
173. It-tieni, l-Istati Membri jehtigilhom juru li l-effetti negattivi jkunu limitati għall-minimu neċessarju. Meta jfasslu l-miżura filwaqt li jqisu l-hteġa, l-adegwatezza u l-proporzjonalità tal-għajnuna (it-Taqsimiet 5.2.2, 5.2.3 u 5.2.4), l-Istati Membri għandhom iqisu, pereżempju, id-daqs tal-proġetti, l-ammonti ta' għajnuna individwali u kumulattivi, il-karatteristiċi tal-benefiċjarji (pereżempju jekk ikollhomx saħħa sinjifikanti fis-suq) u l-karatteristiċi taż-żoni fil-mira (pereżempju l-għadd ta' networks performanti eżistenti jew kredibbilment ipplanati f'żona partikolari). Sabiex il-Kummissjoni tkun tista' tivvaluta l-effetti negattivi probabbli, l-Istati Membri huma mhegga jissottomettu kwalunkwe valutazzjoni tal-impatt li jkollhom disponibbli kif ukoll evalwazzjonijiet *ex post* imwettqin fir-rigward ta' skemi simili li tnedew qabel.

6. VALUTAZZJONI TAL-KOMPATIBILITÀ TAL-MIŻURI TA' DIFFUŻJONI

174. Id-disponibbiltà ta' network tal-broadband hija prerekwiżit biex l-abbonament għal servizzi tal-broadband ikun possibbli. Madankollu, f'xi każijiet, dan jista' ma jkunx biżżejjed sabiex jiġi żgurat li jiġu ssodisfati l-hteġijiet tal-utenti finali (imsemmijin b'mod partikolari fil-paragrafi 53 u 61) u li jimmaterjalizzaw il-benefiċċji għas-soċjetà kollha kemm hi.
175. Ir-raġuni tista' tkun it-tendenza relattivament baxxa tal-utenti finali li jabbonaw għas-servizzi tal-broadband. Ir-raġunijiet għal tali tendenza baxxa jistgħu jkunu diversi, inklużi: (a) l-impatt ekonomiku tal-ispiża tal-abbonament għas-servizzi tal-broadband għall-utenti finali b'mod ġenerali jew għal ċerti kategoriji ta' utenti finali

f'sitwazzjonijiet prekarji; u (b) in-nuqqas ta' għarfien tal-benefiċċji li jgħib l-abbonament għal servizzi tal-broadband.

176. Miżuri fin-naħa tad-domanda, bħal vawċers, huma mfasslin sabiex inaqqsu l-ispejjeż għall-utenti finali u jistgħu jkunu utli sabiex jirrimedjaw falliment speċifiku tas-suq f'termini ta' diffużjoni ta' servizzi tal-broadband disponibbli. Aċċess mifruq u bi prezz raġonevoli għall-konnettività jiġġenera esternalitajiet pożittivi minhabba l-kapaċità tiegħu li jaċċellera t-tkabbir u l-innovazzjoni fis-setturi kollha tal-ekonomija. Meta ma jkunx possibbli li jiġi żgurat aċċess ekonomikament sostenibbli għal servizzi sodisfaċenti tal-broadband minhabba, pereżempju, prezzijiet għoljin għall-konsumatur, l-għajjnuna mill-Istat tista' tirrimedja dak il-falliment tas-suq. F'każijiet bħal dawk, l-għoti ta' għajjnuna mill-Istat jista' jipproduċi effetti pożittivi.
177. Il-vawċers ma jirrapprezentawx għajjnuna lill-utenti finali, inklużi konsumaturi individwali, jekk dawk l-utenti finali ma jwettqux attività ekonomika li taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 107(1) tat-Trattat. Madankollu, il-vawċers jistgħu jirrapprezentaw għajjnuna fir-rigward tal-utenti finali jekk dawk l-utenti jwettqu attività ekonomika fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 107(1) tat-Trattat. Minkejja dan, fil-biċċa l-kbira tal-każijiet, dik l-għajjnuna tista' taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tar-Regolament *De Minimis*¹¹³, meta jitqies il-valur limitat tal-vawċers.
178. Il-ġurisprudenza tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea tikkonferma li meta jingħata vantaġġ lill-utenti finali bħal konsumaturi individwali li ma jwettqux attività ekonomika, xorta jista' jirrapprezenta vantaġġ mogħti lil ċerti impriżi u, għalhekk, jista' jikkostitwixxi għajjnuna mill-Istat skont l-Artikolu 107(1) tat-Trattat¹¹⁴.
179. Għalhekk, il-vawċers jistgħu jikkostitwixxu għajjnuna lill-impriżi fis-settur tal-komunikazzjonijiet elettronici li jkunu jistgħu jtejbju jew iżidu l-offerta tagħhom ta' servizzi bl-użu tan-networks eżistenti tal-broadband u b'hekk isaħħu l-pożizzjoni tagħhom fis-suq għad-detriment ta' impriżi oħrajn fis-settur tal-broadband. Dawk l-impriżi huma soġġetti għal kontroll tal-għajjnuna mill-Istat, jekk il-vantaġġ li jirċievu ikun iktar mil-livelli *de minimis*.
180. Il-miżuri ta' vawċer ma jistgħux jiġu pprovduti f'żoni fejn ma hemm l-ebda network li jipprovdi s-servizzi eliġibbli.

6.1 Vawċers soċjali

181. Il-vawċers soċjali għandhom l-għan li jappoġġaw lil ċerti konsumaturi individwali sabiex jakkwistaw jew sabiex iżommu servizzi tal-broadband. Jistgħu jinstabu kompatibbli mas-suq intern fuq il-bażi tal-Artikolu 107(2), il-punt (a) tat-Trattat, bħala *"għajjnuna ta' karattru soċjali mogħtija lill-konsumaturi individwali, basta dik l-għajjnuna tiġi mogħtija mingħajr diskriminazzjoni bażata fuq l-orijini tal-prodotti konċernati"*.

¹¹³ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) Nru 1407/2013 tat-18 ta' Diċembru 2013 dwar l-applikazzjoni tal-Artikoli 107 u 108 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea għall-għajjnuna *de minimis* (ĠU L 352 24.12.2013, p. 1).

¹¹⁴ Is-Sentenza tal-4 ta' Marzu 2009, *L-Italja vs Il-Kummissjoni*, T-424/05, EU:C:2009:49, il-punt 108; is-Sentenza tat-28 ta' Lulju 2011, *Mediaset vs Il-Kummissjoni*, C-403/10 P, EU:C:2011:533, il-punt 81.

182. Sabiex ikunu kompatibbli skont l-Artikolu 107(2), il-punt (a) tat-Trattat, il-vawċers soċjali jridu jkunu riżervati għal kategoriji partikolari ta' konsumaturi individwali li ċ-ċirkostanzi finanzjarji tagħhom jiġġustifikaw l-għoti ta' għajjnuna għal raġunijiet soċjali (pereżempju, familji b'introġtu baxx, studenti akbar fl-età, studenti żgħar, eċċ.)¹¹⁵. Għal dak l-għan, l-Istati Membri jehtigilhom jidentifikaw, fuq il-bażi ta' kriterji oġġettivi, il-kategoriji tal-konsumaturi fil-mira tal-iskemi ta' vawċers soċjali¹¹⁶.
183. L-ispejjeż eliġibbli jistgħu jkunu t-tariffa ta' kull xahar, l-ispejjeż standard¹¹⁷ tal-installazzjoni u t-tagħmir terminali neċessarju għall-konsumatur sabiex ikun jista' jikseb aċċess għas-servizzi tal-broadband. L-ispejjeż għall-wajering intern u xi installazzjoni limitata fil-proprjetà privata tal-konsumatur jew fi proprjetà pubblika qrib hafna tal-proprjetà privata tal-konsumatur jistgħu jkunu eliġibbli wkoll sal-punt li jkunu neċessarji u aċċessarji għall-provvista tas-servizz.
184. Il-vawċers soċjali jistgħu jintużaw għal abbonamenti ma' servizzi godda tal-broadband jew sabiex jinżammu abbonamenti eżistenti ("servizzi eliġibbli").
185. Ir-rekwiżit li tiġi evitata kwalunkwe diskriminazzjoni bbażata fuq l-orijini tal-prodotti (ara l-paragrafu 181) huwa ssodisfat billi jiġi rispettata il-prinċipju tan-newtralità teknoloġika. Il-konsumaturi jridu jkunu jistgħu jużaw il-vawċers soċjali biex jikkwistaw servizzi tal-broadband eliġibbli minn kwalunkwe fornitur li jista' jipprovdihom, irrispettivament mit-teknoloġija użata biex ikun provdut is-servizz. L-iskema tal-vawċers soċjali trid tiżgura li kull –fornitur possibbli ta' servizzi jiġi trattat bl-istess mod u trid toffri lill-konsumaturi l-iktar għażla wiesa' possibbli ta' fornituri. Għal dak l-għan, l-Istat Membru jehtieglu jistabbilixxi regjistru online tal-fornituri ta' servizzi eliġibbli kollha jew jimplimenta metodu alternattiv ekwivalenti sabiex jiżgura l-aċċess miftuħ, it-trasparenza u n-natura mhux diskriminatorja tal-intervent mill-Istat. Il-konsumaturi jehtieglu li jkollhom il-possibbiltà li jikkonsultaw dik l-informazzjoni dwar l-impreżi kollha li jistgħu jipprovdu s-servizzi eliġibbli. L-impreżi kollha li kapaċi jipprovdu s-servizzi tal-broadband eliġibbli fuq il-bażi ta' kriterji oġġettivi u trasparenti (pereżempju, il-kapaċità li jikkonformaw mar-rekwiżiti minimi għall-provvista ta' servizzi bħal dawn), jehtieglu li jkollhom il-possibbiltà sabiex, fuq talba, jiġu inklużi fir-regjistru online jew fi kwalunkwe metodu alternattiv magħżul mill-Istat Membru. Ir-regjistru (jew il-lok alternattiv magħżul) jista' jipprovdi wkoll informazzjoni addizzjonali sabiex jassisti lill-konsumaturi, bħat-tip ta' servizzi jipprovdu mill-impreżi differenti.
186. L-Istati Membri jehtigilhom iwettqu konsultazzjoni pubblika dwar il-karatteristika ewlenija tal-iskema. Il-konsultazzjoni pubblika trid iddum mill-anqas 30 jum.

¹¹⁵ Ara d-Deċiżjonijiet tal-Kummissjoni: C(2020) 8441 final tal-4 ta' Diċembru 2020, il-Każ SA.57357 (2020/N) – Il-Greċja – Broadband voucher scheme for students (ĠU C 41 5.2.2021, p. 4); C(2020) 5269 final tal-4 ta' Awwissu 2020, il-Każ SA.57495 (2020/N) – L-Italja – Broadband vouchers for certain categories of families (ĠU C 326 2.10.2020, p. 9).

¹¹⁶ Ir-regoli nazzjonali jistgħu jipprevedu diversi mezzi ta' implimentazzjoni. Pereżempju, l-iskemi ta' vawċers soċjali jistgħu jipprovdu biex isiru pagamenti ppjanati direttament lill-konsumaturi jew direttament lill-fornitur ta' servizz magħżul mill-konsumaturi.

¹¹⁷ L-ispejjeż standard huma dawki li japplikaw għall-konsumaturi kollha irrispettivament mis-sitwazzjonijiet speċifiċi tagħhom.

187. L-Istati Membri jistgħu jimplimentaw salvagwardji addizzjonali sabiex jevitaw il-possibilità ta' użu hażin tal-vawċers soċjali mill-konsumaturi, mill-fornituri ta' servizzi jew minn benefiċjarji oħrajn involuti. Pereżempju, f'ċerti ċirkustanzi, fejn l-abbonament għal servizzi eliġibbli għodda biss ikun sussidjat, jistgħu jkunu neċessarji salvagwardji addizzjonali sabiex jiġi żgurat li l-vawċers ma jintużawx sabiex jiġu akkwistati servizzi tal-broadband meta membru ieħor tal-istess unità domestika diġà jkollu abbonament ma' servizz eliġibbli.
188. Barra minn hekk, l-Istati Membri jeħtiġilhom jikkonformaw mar-rekwiżiti stabbiliti fit-Taqsima 7 dwar it-trasparenza, ir-rapportar u l-monitoraġġ.

6.2 Vawċers tal-konnettività

189. Il-vawċers tal-konnettività jistgħu jiffasslu għal kategoriji usa' ta' utenti finali (pereżempju, vawċers tal-konnettività għall-konsumaturi jew għal ċerti impriżi, bħal intrapriżi żgħar u ta' daqs medju) sabiex jincentivaw id-diffużjoni ta' servizzi tal-broadband li jikkontribwixxu għall-iżvilupp ta' attività ekonomika. Miżuri bħal dawk jistgħu jiġu ddikjarati kompatibbli mas-suq intern fuq il-bażi tal-Artikolu 107(3), il-punt (c) tat-Trattat.
190. Il-Kummissjoni tikkunsidra miżuri bħal dawk kompatibbli jekk jikkontribwixxu għall-iżvilupp ta' attività ekonomika (l-ewwel kundizzjoni) mingħajr ma jaffettwaw b'mod mhux xieraq il-kundizzjonijiet tal-kummerċ sa punt li jmur kontra l-interess komuni (it-tieni kundizzjoni).

6.2.1 L-ewwel kundizzjoni: il-faċilitazzjoni tal-iżvilupp ta' attività ekonomika

191. Il-Kummissjoni tqis li l-iskemi ta' vawċers tal-konnettività li jikkontribwixxu b'mod effettiv favur id-diffużjoni ta' ċerti servizzi tal-broadband jistgħu jiffaċilitaw l-iżvilupp ta' firxa ta' attivitajiet ekonomiċi billi jżidu l-konnettività u l-aċċess għas-servizzi tal-broadband fejn is-suq ikun falla fid-diffużjoni tas-servizzi rilevanti¹¹⁸.
192. L-Istati Membri jeħtiġilhom juru li l-iskemi ta' vawċers tal-konnettività għandhom effett ta' incentiv.
193. Il-vawċers tal-konnettività għandhom ikopru biss sa 50 % tal-ispejjeż eliġibbli¹¹⁹. L-ispejjeż eliġibbli jistgħu jkunu t-tariffa ta' kull xahar, l-ispejjeż standard tal-installazzjoni u t-tagħmir terminali neċessarju għall-utent ahħari sabiex jikseb aċċess għas-servizzi tal-broadband. L-ispejjeż għall-wajering intern u xi installazzjoni limitata fil-proprjetà privata tal-utenti finali jew fi proprjetà pubblika qrib haġna tal-proprjetà privata tal-utenti finali jistgħu jkunu eliġibbli wkoll sal-punt li jkunu neċessarji u anċillari għall-provvista tas-servizz.

¹¹⁸ Jistgħu jkunu previsti mezzi ta' implimentazzjoni differenti fir-regoli nazzjonali. Pereżempju, l-iskema ta' vawċers tal-konnettività tista' tipprevedi pagamenti direttament lill-utenti finali jew direttament lill-fornitur ta' servizz magħżul mill-utenti finali.

¹¹⁹ Ara d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2021) 9549 final tal-15 ta' Diċembru 2021, il-Każ SA.57496 (2021/N) – L-Italja – Broadband vouchers for SMEs (ĠU C 33 21.1.2022, p. 1);

6.2.2 *It-tieni kundizzjoni: l-ghajnuna ma tistax taffettwa b'mod mhux xieraq il-kundizzjonijiet tal-kummerċ sa punt li jmur kontra l-interess komuni*

194. L-ghajnuna mill-Istat għandha tkun immirata lejn sitwazzjonijiet li fihom l-ghajnuna tista' twassal għal titjib materjali li s-suq waħdu ma jistax jikseb, jiġifieri, fejn l-ghajnuna tkun neċessarja sabiex tindirizza falliment tas-suq fid-diffużjoni tas-servizzi tal-broadband rilevanti. Pereżempju, jekk l-iskemi ta' vawċers tal-konnettività ma jkunux immirati sabiex jindirizzaw il-ħtiġijiet tal-utenti finali f'termini ta' diffużjoni (pereżempju jekk il-vawċers jintużaw hażin sabiex jappoġġaw it-tnedija minflok ma jincentivaw id-domanda) jew ma jirrispettawx in-newtralità teknoloġika, dawk l-iskemi ma jkunux strument ta' politika xieraq. F'każijiet bħal dawk, l-ghajnuna fil-forma ta' vawċers tista' taffettwa mingħajr bżonn il-kundizzjonijiet ta' kummerċ sa punt li jmur kontra l-interess komuni, u għalhekk ma jkunx probabbli li tkun tista' tiġi ddikjarata kompatibbli mas-suq intern.
195. Il-vawċers tal-konnettività ma jistgħux jintużaw għall-manteniment tas-servizzi eżistenti. Il-vawċers jistgħu jintużaw sabiex jiġi akkwistat servizz ġdid jew jittejjeb dak eżistenti. Meta l-vawċers tal-konnettività jkunu jistgħu jintużaw sabiex itejbu abbonament eżistenti, l-Istati Membri jeħtiġilhom juru li l-iskema tal-vawċers ma tohloqx distorsjoni mingħajr bżonn tal-kompetizzjoni fil-livell tal-bejgħ bl-imnut u tal-bejgħ bl-ingrossa, pereżempju li ma tohloqx profitti imprevisti sproporzjonati għal xi operaturi filwaqt li tkun ta' detriment mingħajr bżonn għal operaturi oħrajn.
196. Il-vawċers tal-konnettività jridu jkunu teknoloġikament newtrali. Iridu ikun possibbli li l-utenti finali jużaw il-vawċers tal-konnettività biex jakkwistaw servizzi eliġibbli ta' broadband mingħand kwalunkwe fornitur li jkun kapaċi jipprovdihom, irrispettivament mit-teknoloġija użata għall-forniment tas-servizz. L-iskemi tal-vawċers tal-konnettività jridu jiżguraw li l-fornituri kollha possibbli ta' servizzi jiġu trattati bl-istess mod u jridu joffru lill-utenti finali l-iktar għażla wiesa' possibbli ta' forniture. Għal dak l-ghan, l-Istat Membru jeħtieġu jistabbilixxi regjistru online tal-fornituri ta' servizzi eliġibbli kollha jew jimplementa metodu alternattiv ekwivalenti sabiex jiżgura l-aċċess miftuħ, it-trasparenza u n-natura mhux diskriminatorja tal-intervent mill-Istat. L-utenti finali jeħtieġ li jkollhom il-possibbiltà li jikkonsultaw informazzjoni bħal din dwar l-imprizi kollha li jkunu jistgħu jipprovdu s-servizzi eliġibbli. L-imprizi kollha li kapaċi jipprovdu servizzi eliġibbli, fuq il-bażi ta' kriterji oġġettivi u trasparenti (pereżempju l-kapaċità li jikkonformaw mar-rekwiżiti minimi għall-provvista ta' dawk is-servizzi), jeħtieġ li jkollhom il-possibbiltà li, fuq talba, jiġu inklużi fir-regjistru online jew fi kwalunkwe lok alternattiv magħżul mill-Istat Membru. Ir-regjistru (jew il-lok alternattiv magħżul) jista' jipprovdi wkoll informazzjoni addizzjonali sabiex jgħin lill-utenti finali, bħat-tip ta' servizzi provduti mill-imprizi differenti.
197. Sabiex jimminimizzaw id-distorsjonijiet tas-suq, l-Istati Membri jeħtiġilhom iwettqu valutazzjoni tas-suq sabiex jidentifikaw il-fornituri eliġibbli preżenti fiż-żona u jiġbru informazzjoni biex jikkalkolaw is-sehem mis-suq tagħhom. Il-valutazzjoni tas-suq trid tiddetermina jekk l-iskema tal-vawċers tal-konnettività tistax tagħti vantaġġ sproporzjonat lil xi forniture għad-detriment ta' oħrajn filwaqt li possibbilment isaħħaħ il-pożizzjoni dominanti (lokali). Il-valutazzjoni tas-suq trid wkoll tiddetermina l-ħtieġa reali li tiġi implimentata skema ta' vawċers tal-konnettività billi titqabbel is-sitwazzjoni fiż-żona jew żoni ta' intervent mas-sitwazzjoni f'żoni oħrajn tal-Istat Membru jew tal-Unjoni. Ix-xejriet tad-diffużjoni fost l-utenti finali jistgħu jiġu

eżaminati wkoll sabiex issir evalwazzjoni tal-iskema ta' vawċers u tittiehed deċiżjoni dwarha.

198. L-Istati Membri jehtigilhom iwettqu konsultazzjoni pubblika dwar il-karatteristiċi ewlenin tal-iskema. Il-konsultazzjoni pubblika trid iddum tal-anqas 30 jum.
199. Sabiex ikun eliġibbli, meta fornitur ta' servizzi tal-broadband jkun integrat vertikament u jkollu sehem mis-suq bl-imnut ta' aktar minn 25 %, jehtieġlu joffri, fis-suq tal-aċċess bl-ingrossa korrispondenti, prodotti ta' aċċess bl-ingrossa li fuq il-bażi tagħhom kwalunkwe persuna li tfittex aċċess tkun tista' tipprovdi s-servizzi eliġibbli b'kundizzjonijiet miftuħin, trasparenti u mhux diskriminatorji. Il-prezz tal-aċċess bl-ingrossa jrid jiġi stabbilit f'konformità mal-prinċipji fit-Taqsim 5.2.4.4.
200. Biex jiġu limitati l-effetti negattivi fuq il-kompetizzjoni, skema ta' vawċers tal-konnettività, bi prinċipju ma trid iddum iktar minn 3 snin¹²⁰. Il-validità tal-vawċers għall-utenti finali individwali ma tistax tkun itwal minn sentejn.
201. Barra minn hekk, l-Istati Membri jehtigilhom jikkonformaw mar-rekwiżiti stabbiliti fit-Taqsim 7 dwar it-trasparenza, ir-rapportar u l-monitoraġġ.

7. TRASPARENZA, RAPPORTAR, MONITORAĠĠ

7.1 Trasparenza

202. L-Istati Membri jehtigilhom jippubblikaw l-informazzjoni li ġejja fil-formula dwar l-għoti tat-trasparenza¹²¹ tal-Kummissjoni jew fuq sit web komprensiv dwar l-għajnuna mill-Istat fil-livell nazzjonali jew reġjonali:
  - (a) it-test sħiħ tad-deċiżjoni li tapprova l-iskema ta' għajnuna jew l-għajnuna individwali, u d-dispożizzjonijiet ta' implimentazzjoni tagħha, jew link għaliha;
  - (b) informazzjoni dwar kull għotja ta' għajnuna individwali ta' aktar minn EUR 100 000, f'konformità mal-Anness II.
203. L-informazzjoni msemmija fil-paragrafu 202(b), trid tiġi ppubblikata fi żmien sitt xhur mid-data tal-għoti tal-għajnuna, jew fil-każ ta' għajnuna fil-forma ta' benefiċċji fuq it-taxxa, fi żmien sena mid-data meta trid tintbagħat id-dikjarazzjoni tat-taxxa¹²².
204. L-Istati Membri jehtigilhom jorganizzaw is-siti web komprensivi tagħhom dwar l-għajnuna mill-Istat, kif imsemmi fil-paragrafu 202, b'tali mod li l-aċċess għall-informazzjoni jkun faċli. Fil-każ ta' għajnuna li hija illegali iżda li sussegwentement tinstab kompatibbli, l-Istati Membri jehtigilhom jippubblikaw dik l-informazzjoni fi żmien sitt xhur mid-data tad-deċiżjoni tal-Kummissjoni li tiddikjara l-għajnuna kompatibbli.

¹²⁰ F'ċirkostanzi eċċezzjonali, soġġetta għall-evalwazzjoni tal-Kummissjoni, miżura ta' vawċers tal-konnettività tista' tiġi estiża jekk ikun hemm ġustifikazzjoni xierqa, sakemm taffettwax b'mod mhux xieraq il-kundizzjonijiet tan-negozjar sa punt li jmur kontra l-interess komuni.

¹²¹ "Tifitix Pubbliku dwar it-Trasparenza tal-Għajnuna mill-Istat", disponibbli fuq: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=mt>

¹²² Jekk ma jkunx jeżisti rekwiżit formali għal dikjarazzjoni annwali, għal finijiet ta' enkwodjar, id-data tal-għoti għandha titqies li tkun il-31 ta' Diċembru tas-sena li fiha tkun ingħatat l-għajnuna.

205. Sabiex l-infurzar tar-regoli dwar l-ghajnuna mill-Istat skont it-Trattat ikun possibbli, l-informazzjoni trid tibqa' disponibbli għal mill-anqas 10 snin mid-data li fiha tkun ingħatat l-ghajnuna. L-informazzjoni trid tigi ppubblikata fi spreadsheet f'format ta' *data* nonproprietarju, li jippermetti li d-*data* titfittex, tigi estratta u titniżżel b'mod effettiv u ppubblikata faċilment fuq l-Internet, pereżempju f'format CSV jew XML. Il-pubbliku ġenerali jrid jingħata aċċess għas-sit web mingħajr ebda restrizzjoni, inkluż reġistrazzjoni tal-utent minn qabel.
206. Il-Kummissjoni tippubblika fuq is-sit web tagħha l-link għas-sit web dwar l-ghajnuna mill-Istat nazzjonali jew reġjonali li jissemma' fil-paragrafu 202.

7.2 Rapportar

207. Skont ir-Regolament tal-Kunsill (UE) 2015/1589¹²³ u r-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 794/2004¹²⁴, l-Istati Membri huma meħtieġa jipprezentaw rapporti annwali lill-Kummissjoni fir-rigward ta' kull miżura ta' ghajnuna approvata skont dawn il-Linji gwida.
208. Minbarra r-rapporti annwali msemija fil-paragrafu 207, l-Istati Membri jeħtigilhom jissottomettu rapport lill-Kummissjoni kull sentejn li jkun fih informazzjoni ewlenija dwar il-miżuri ta' ghajnuna approvati skont dawn il-Linji gwida, f'konformità mal-Anness III.

7.3 Monitoraġġ

209. L-Istati Membri jeħtigilhom iżommu rekords dettaljati rigward il-miżuri ta' ghajnuna kollha. Dawk ir-rekords irid ikun fihom l-informazzjoni kollha neċessarja sabiex jiġi stabbilit li l-kundizzjonijiet kollha ta' kompatibbiltà stabbiliti f'dawn il-Linji gwida huma ssodisfati. L-Istati Membri jeħtigilhom iżommu dawk ir-rekords għal 10 snin mid-data tal-ghoti tal-ghajnuna u jeħtieġ li jipprovduhom lill-Kummissjoni meta jintalbu.

8. PJAN TA' EVALWAZZJONI EX POST

210. Sabiex tkompli tiżgura li d-distorsjonijiet tal-kompetizzjoni u tal-kummerċ ikunu limitati, il-Kummissjoni tista' teħtieġ li l-iskemi jkunu soġġetti għal evalwazzjoni *ex post* sabiex jiġi verifikat (a) jekk is-suppożizzjonijiet u l-kundizzjonijiet li wasslu għad-deċiżjoni dwar il-kompatibbiltà seħħewx; (b) l-effettività tal-miżura ta' ghajnuna fid-dawl tal-oġġettivi definiti minn qabel tagħha; (c) l-impatt tal-miżura ta' ghajnuna fuq is-swieq u fuq il-kompetizzjoni u li ma jirriżulta l-ebda effett ta' distorsjoni mingħajr bżonn matul it-tul ta' żmien kollu tal-iskema ta' ghajnuna li jmur kontra l-interessi tal-Unjoni¹²⁵.

¹²³ Ir-Regolament tal-Kunsill (UE) 2015/1589 tat-13 ta' Lulju 2015 li jistabbilixxi regoli dettaljati għall-applikazzjoni tal-Artikolu 108 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (ĠU L 248 24.9.2015, p. 9).

¹²⁴ Ir-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 794/2004 tal-21 ta' April 2004 li jimplimenta r-Regolament tal-Kunsill (UE) 2015/1589 li jistabbilixxi regoli dettaljati għall-applikazzjoni tal-Artikolu 108 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (ĠU L 140 30.4.2004, p. 1).

¹²⁵ Ara pereżempju d-Deċiżjoni tal-Kummissjoni C(2012) 8223 final tal-20 ta' Novembru 2012, il-Każ SA.33671 (2012/N) – Ir-Renju Unit – National Broadband scheme for the UK - Broadband Delivery UK (ĠU C 16 19.1.2013, p. 2).

211. Tkun meħtieġa evalwazzjoni *ex post* għal skemi b'baġits kbar għall-ghajjnuna, jew li jkun fihom karatteristiċi ġodda, jew meta jkun previsti bidliet sinifikanti fis-suq, fit-teknoloġija jew fir-regolamentazzjoni. Fi kwalunkwe każ, tkun meħtieġa evalwazzjoni *ex post* fil-każ ta' skemi b'baġit tal-ghajjnuna mill-Istat jew b'nefqa kontabilizzata ta' aktar minn EUR 150 miljun f'sena partikolari jew aktar minn EUR 750 miljun fit-tul ta' żmien totali tagħhom. It-tul ta' żmien totali tal-iskemi jinkludi it-tul ta' żmien kombinat tal-iskema u ta' kwalunkwe skema preċedenti li tkopri objettiv u żona ġeografika simili, mill-pubblikazzjoni ta' dawn il-linji gwida 'l quddiem. Fid-dawl tal-objettivi tal-evalwazzjoni, u sabiex ma jiġix impost piż sproporzjonat fuq l-Istati Membri u fuq proġetti ta' ghajjnuna iżgħar, l-evalwazzjonijiet *ex post* huma meħtieġa biss fir-rigward ta' skemi ta' ghajjnuna li t-tul ta' żmien totali tagħhom ikun iktar minn 3 snin, mgħadud mid-data ta' publikazzjoni ta' dawn il-linji gwida.
212. Ir-rekwiżit ta' evalwazzjoni *ex post* jista' jiġi rtirat fil-każ ta' skemi ta' ghajjnuna li huma s-suċċessuri immedjati ta' skemi li jkopru objettiv u żona ġeografika simili li kienu soġġetti għal evalwazzjoni, ressu rapport ta' evalwazzjoni finali f'konformità mal-pjan ta' evalwazzjoni approvat mill-Kummissjoni u ma ġġeneraw l-ebda sejba negattiva. Kwalunkwe skema li r-rapport ta' evalwazzjoni finali tagħha ma jkunx konformi mal-pjan ta' evalwazzjoni approvat trid tiġi sospiza b'effett immedjat.
213. L-l-evalwazzjoni għandha l-ghan li jiġi vverifikat jekk intlaħqux is-suppożizzjonijiet u l-kundizzjonijiet sottostanti għall-kompatibbiltà tal-iskema, b'mod partikolari n-neċessità u l-effettività tal-miżura ta' ghajjnuna fid-dawl tal-objettivi ġenerali u speċifiċi tagħha. Għandha tevalwa wkoll l-impatt tal-iskema fuq il-kompetizzjoni u fuq il-kummerċ.
214. Fir-rigward ta' skemi ta' ghajjnuna soġġetti għar-rekwiżit ta' evalwazzjoni msemmijin fil-paragrafu 211, l-Istati Membri jeħtiġilhom jinnotifikaw abbozz ta' pian ta' evalwazzjoni, li jifforma parti integrali mill-valutazzjoni tal-Kummissjoni tal-iskema. Il-pjan irid jiġi nnotifikat:
- (a) flimkien mal-iskema ta' ghajjnuna, jekk il-baġit għall-ghajjnuna mill-Istat tal-iskema ikkun iktar minn EUR 150 miljun f'xi sena partikolari jew iktar minn EUR 750 miljun fit-tul ta' żmien kollu tagħha;
  - (b) fi żmien 30 jum ta' xogħol wara li ssir bidla sinifikanti li permezz tagħha l-baġit tal-iskema jiżdied u jkun għalhekk iktar minn EUR 150 miljun f'xi sena partikolari jew iktar minn EUR 750 miljun fit-tul ta' żmien kollu tal-iskema;
  - (c) fil-każ ta' skemi li ma jaqgħux taħt il-punt (a) jew (b), fi żmien 30 jum ta' xogħol wara li n-nefqa taħt l-iskema li tkun iktar minn EUR 150 miljun fi kwalunkwe sena, tiġi registrata fil-kontijiet uffiċjali.
215. L-abbozz tal-pjan ta' valutazzjoni għandu jkun f'konformità mal-prinċipji metodoloġiċi komuni pprovduti mill-Kummissjoni¹²⁶. L-Istati Membri jeħtiġilhom jippubblikaw il-pjan ta' evalwazzjoni approvat mill-Kummissjoni.
216. L-evalwazzjoni *ex post* trid titwettaq minn espert li jkun indipendenti mill-awtorità tal-ġotti fuq il-bażi tal-pjan ta' evalwazzjoni. Kull evalwazzjoni trid tinkludi mill-anqas

¹²⁶ Dokument ta' hidma tal-persunal tal-Kummissjoni, Metodoloġija komuni għall-evalwazzjoni tal-ghajjnuna mill-Istat, 28.5.2014, SWD(2014) 179 final, jew kwalunkwe wieħed mis-suċċessuri tiegħu.

rapport ta' evalwazzjoni *interim* u rapport finali. L-Istati Membri jehtigilhom jippubblikaw iż-żewġ rapporti.

217. Ir-rapport ta' evalwazzjoni finali jrid jiġi ppreżentat lill-Kummissjoni fi żmien xieraq, sabiex tkun tista' tiġi evalwata kwalunkwe estensjoni tal-iskema ta' għajnuna u f'kull każ mhux aktar tard minn 9 xhur qabel l-iskadenza tagħha. Dak il-perjodu jista' jitnaqqas fir-rigward ta' skemi li jiskattaw ir-rekwiżit ta' evalwazzjoni fl-aħħar sentejn ta' implimentazzjoni tagħhom. L-ambitu u l-arranġamenti preċiżi ta' kull evalwazzjoni jiġu definiti fid-deċiżjoni ta' approvazzjoni tal-iskema ta' għajnuna. In-notifika ta' kwalunkwe miżura ta' għajnuna sussegwenti b'objettiv simili trid tiddeskrivi b'liema mod ikunu tqiesu r-riżultati tal-evalwazzjoni.

9. DISPOŻIZZJONIJIET FINALI

218. Il-Kummissjoni tapplika l-prinċipji stabbiliti f'dawn il-Linji gwida mill-jum wara dak tal-pubblikazzjoni tagħhom f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.
219. Il-Kummissjoni tapplika l-prinċipji stabbiliti f'dawn il-Linji gwida għall-għajnuna notifikata li fuqha hija tintalab tiegħu deċiżjoni wara d-data tal-pubblikazzjoni ta' dawn il-Linji gwida f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*, anke meta l-għajnuna tkun ġiet innotifikata qabel dik id-data.
220. F'konformità mal-avviż tal-Kummissjoni dwar id-determinazzjoni tar-regoli applikabbli għall-valutazzjoni tal-għajnuna mill-Istat li ma tkunx skont il-liġi¹²⁷, il-Kummissjoni tapplika ir-regoli fis-sehħ fiż-żmien meta tkun inġat l-għajnuna mhux skont il-liġi. Il-Kummissjoni tapplika l-prinċipji stabbiliti f'dawn il-Linji gwida kif xieraq jekk għajnuna li ma tkunx skont il-liġi tingħata wara d-data tal-pubblikazzjoni tagħhom.
221. Il-Kummissjoni tipproponi lill-Istati Membri, fuq il-bażi tal-Artikolu 108(1) tat-Trattat, il-miżuri xierqa li ġejjin:
- (a) L-Istati Membri jehtigilhom jemendaw, meta jkun neċessarju, l-iskemi ta' għajnuna eżistenti tagħhom sabiex iġibuhom konformi mat-Taqsima 7.1 ta' dawn il-Linji gwida fi żmien 12-il xahar wara l-pubblikazzjoni tagħhom f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.
  - (b) L-Istati Membri għandhom jaqblu b'mod esplicitu u inkondizzjonat mal-miżuri xierqa (inklużi l-emendi) proposti fil-punt (a) fi żmien xahrejn mid-data tal-pubblikazzjoni ta' dawn il-linji gwida f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*. Fin-nuqqas ta' kwalunkwe twegiba fi żmien xahrejn, il-Kummissjoni tassumi li l-Istat Membru inkwistjoni ma jaqbilx mal-miżuri proposti.

---

¹²⁷ ĠU C 119 22.5.2002, p. 22.